

ग।
वर्जेः
१

ॐ स्वस्तिश्रीगणेशायनमः ॐनमस्त्रि
पुरसुन्दर्यै ॐश्रीमाननङ्गपतिरर्जुना
ख्यः कृतीवनजः कृतवीर्यसूनुः आ
लोकयेस्मिंहमिवाजिभाजेननाशश
त्रुगजनाशमाशु १ यस्याद्यगीह्राय
यनेनतल्पलोकोयमुश्चैश्चरितेषु
नाने पुदेषुपीनायनवारूदर्शशत्रु
व्रजः सेतुकृतिंप्रनष्टः २ वोडः स्सते
रुहिजितःकृटखेहिंघः सदायस्यनि
गकरिस्रोः स्मितैर्गुणैः श्रोणैर्वित्र^
स्त्रिलोकानेवापरंश्रोणिविनव्यमा
सीत् ३ प्रजानुरागेकृरुतः स्मयस्यमा
गः तमाचततकलमघस्य भुजाश्चकु
वैनिपुरामहृस्वपारेसमुद्रेवसतिं
रिपूर्णं ४ कृतस्थलेविश्लिष्टदत्तजेना
नानालोकिनेवालपनेचयस्य महाकृ

दृष्टैव पयोंसितत्सांनि विच्छिड्श्वित्र
मह्ना धनानि ५ सलीलमाजावहिता
न्मृदित्वासत्वासुदित्वागिरमक्षिशि
वासनासुषित्वाहृदयेषु निसंवभू
वषोगुणपनमोल्पाणां ६ यत्रपाति
पुरितागस्तिरुदित्वायाह्यिनारुरुदि
पुर्जेननाया यद्गुणांश्चवरुशोपिवि
दित्वाकैतकाहि विदिषानजहाति ७
संकटेनजननातस्तमात्रोयः प्रसप
किलचौरजनस्य जीवितंमुषितंच
मुषित्वा हृष्पतामुपयघावुरुवापः ८
जिह्वस्तमेवाग्रु रिपुंगृहीत्वापिपृष्ठि
षुमत्विजेनेनपृष्टा सत्पुष्करण्यात्म
ह्निनेषुजाग्रचोभीतिमाजेह्रुपयाम्
मोच ९ विकीर्णतोयजशतेषुवेदीत्र
षुषुरिन्द्रोपिवमूवयस्य विभितस

ग॰
व अं॰
२

तःशत्रुबलेनशक्तिंतुभृतस्तथासीत्
समरेषुकश्चित् १० भिनत्सीहृषुद्वेषु
भवानरातीन्निनीवघोभिन्नत्रुद्धिता
शीः शक्रोपितेवीरहितेक्रषीहृयस्मा
क्रतेवीरसविश्रवाको ११ लत्पाहरि
वङ्कवानजसेसमङ्कःसीहृत्रुसत्विते रि
नाषीः पितापिसमभ्यथार्थियश्चते
युद्धेविजयेनसङ्कःसीहृाः १२ शासनत्र
शिरसाशुशत्रुणापत्रमान् समगता
ङ्केमानसः स्वकशत्रुजनयाजयश्रि
यासेयुगेषुसमगील्लवास्तभीः १३
स्वसाहतोरः समयास्तमोहः क्रत्वा
विरोधंसहस्रेनशत्रुः उत्तापनस्वाहि
हितोपरेशात्प्रजेतांसदोपायननिमि
लोमसः १४ पृथ्वीमुपायेस्तमसतागते
यःसर्वेसदोपाक्षियनराजकेयत न

सैषयत्नं सोदितभक्तिभाजे महात्मनां
श्रीनेतिमात्रभोज्या १५ वर्तितानरय
तयोवशेषयशीयेसेविता विनयश्रुता
येमकसेवम् मज्ज्ञानाजगति जेन
स्तेपिसेव्याः संपर्कः सहस्राणिना
महत्वहेतुः १६ प्रेस्वदिनेशायितेव
विमूढमाश्रप्रत्तेनितेयमतितेय
मतिसंश्रमनष्टगम्याद्धृष्ट्वाप्रमोदित
यिषाणुरूकामभाजांसत्रोभितेप्र
मदयेवपरधजिमा १७ जनोपपी
नेवरूशेपरायान्हृत्वापिशत्रोः
प्रणतिगतस्य महात्मनामपित
मेवयेनमतो हिक्रोधोनतिमात्रसा
ध्यः १८ योयोनितेशत्रुवलेनसंख्ये
निनायनाशं श्रुतितेनसद्यः प्रयातिने
नावडतप्रतानेप्रभाकरः प्रसुतितोन

गा
जे:
१

यावत् १९ शिरंपविल्वास्वकूलेचवृक्षा
यस्यप्रणमाल्पतेर्मनुष्याः जाताः
प्रणम्याजनताशनानामहन्तस्यभ-
क्तिर्महतेफलाय २० सहन्तएताःप
वित्रान्ववायंइष्टंतमाथन्मुनयोपि
मात्माः श्राकर्षमन्त्रैरिवमन्त्रयोगैरा
कृष्यन्तेसोभुगुणैर्नकोवा २१ अस्थि
तात्वनिमुक्तयोपिमात्माः श्राकर्षम
न्त्रैरिवमन्त्रयोगैराकृष्यन्तेसाभुगु
णैर्नकोवा, पशास्यपंत्रथितामाला
वाङ्खममर्षीननावलोकः शेपि
नारिभुवनिताजनस्पवेणीयत्नेष्टा
गणकृसहेमेदिशोगुपिता २२ वज्रि
तांकीनिरंडुयौश्रीरवचित्रेवगरहे
भुयस्यनस्त्रीयो लज्जितायोघशोमिरा
ज्ञामलचिताचघनात्मभूतकताघ: २२

श्र तिनाजिंभुजङ्गिनीयः पर्यन्तेद्विष
न्तोमहान्तन्निता कीर्त्यासितयाव
भौपरीनश्वन्तश्वान्तिकयैवयः सम
न्ता २४ नषितायावककवर्गमभ्युपे
तेयोवर्षिन् मेघइवाक्रान्तास्तन्तस
म् यस्मेन्द्रः सोमपिपासयालंषिता
यस्तेभ्रुप्रमहसापनन्तंदेव २५म
षितामागमोप्रणत्यायस्मैक्रेद्विष
न्तोपरोविभूतिम् भुङ्गायप्रुरः समा
गतानामम्हषितावित्तिवेन्निताय
शम् २६ नेम्पुः सम्भुवः सवन्यभ
र्ग्याः कषितामयवित्तयाद्विषन्तः
सन्दः प्रुन्रम्यभीमशालेरक्रूषिता
समुद्रः प्रुरेभुतस्थुः २७ योनिताश
त्रवोपरस्मिन् टघ्नायेप्रुयिनेप्रुरप्रु
निता दिव्योनिघपात्मनःप्रुदीना

गजं. ४

दिद्युतिघांसमवलोक्य यस्यकाये २८
अष्टाविंशत्याकुलकम् यस्यां नभःस्व
ग्वलयाभ्रिमालाविभ्रमाग्निं वमन्त
स्वरूपैः उपाययेयोसाशारहस्यसस्मा
नेत्रत्वमांरत्नभूमिनाभ्ये २९ प्रका
शिताशेषमनोहराशेविनामसंध्यो
मनिशाकरेण घनापदापातविवर्जि
तेनत्वमाश्रितेवोतमराज्यमापे ३० प्र
सतिभाजाब्रमनोज्ञहर्म्यान्तदीपरोपं
सरितासमेतः हंसब्रजः प्रीतिमवाप
गर्वीविलासिहत्स्वामिकपेवकामी ३१
कष्टश्रिनावीतमदामप्राममहीवनि
र्कर्ममराशिरासीन कर्तामुदांसंप्रति
हंसनादः पपौचपाङ्कमधुषट्पदा
ली ३२ मेघनदीनामतितुव्यतीतेवभू
वनावासनरंजनेन भेजेव्रजेशपूग

मानशोभं गोपीमथ्याकर्णमादृ
तोथम् ११ शाद्वषिकस्कोपवासा
निर्वृत्ताः ससमलकादिवसभूषाः
चर्द्धांशुज्ञातविभूतान्यकाराः आर
व्याः संप्रतिकौशुदीप्रचाराः १० त्रेत्र
भूमिः पञ्चगोप्यार्पिशानगोप्यार
मीनमहाफला नत्रपानिपार्थिवे
कृतवीर्यसूनोहृतानामनि १५ अङ्गा
कलिङ्गाः कुरवोथमतस्मादेशान्त
थान्येनवमस्यभूमा प्रहृष्टसंपुष्टस
मग्रलोकान्नपाञ्जयावाशरदाक्रिय
ने १६ आनीयमानेन्तिकमेववेगाद्
तकारमन्त्रधनिनाशुकोचे विश्वव्य
शालीनमयलोलनेत्रा स्वत्राणमूर्ध
जनिशालिगोपी १७ मामांनपासि
पृष्टशुकावलिम्पः केदारपमालिकृत

रा
मे·
५

छलेन फलोरुभारानमितोन्नमाङ्गः
कृषीवलानर्थयतिस्मशालिः ३१ ग्रवी
मार्हंस्वागतमेव हेममोवयंवकुश
लीमस्मरकलारवैस्ताविनिवर्हिहंसो
परस्परालापमिवव्यथत्ताम् ३२ त
त्तैत्रैःसार्धमपेतमेचगैथेशकाशे
शीतमयूखकान्तिकान्ते ग्रमोमेत्र
त्तएतोषमत्वभूवनफलग्रस्तक्लि
ष्टत्रुनवेस्त्वमन्ये ३३ त्रियंकिमस्याः
शरदोविधेयव्यातूर्णिकायाविहस्या
श्लोपैः ग्रस्ताहृताश्चनद्यान्तिकस्याः
परास्परालापमितीवचक्रुः ३४ हृज्जाः
ग्रंभश्चाप्यवनाल्लवासंस्थयमाणडुति
मध्वोषम् विशुद्धपत्राः ग्रसवैरूपे
ताग्रगीश्ववतसाश्वतदाविरेजुः ३५ १
वकारकात्कार हितंसमेमयापीति

भाजे शरदाशु हंसम् नाविश्रुताव
पिसामग्रोगोसवैत्रहेतोर्न समाहिव
त्तिः ५३ हंसैर्महतिरपाल्लमानसा
सारसीयनिवहः कलारवः दीर्घिका
मज्जहतापघः प्रदीप्रातराविविचिरा
यमान्तरं ५४ काघोद्भवोस्यविभू
तिमेकोहलव्रजेकोमलपत्रमयम्
उभाविसो विश्वजनीनवृत्तीशुभावि
वासायमही विरेज ५५ नभोस्तमेघं
विमलः शशोकपतद्धिलोकान्तम्
जिगीषयेव नदीसपद्माशुल्लिनंस
हंसमेतेपगतेपतद्वानमशोभाम् ५६
शरीरलाभैकनिमित्तभूतोक्रमेण
संवर्धनमादधानो विरेजतुः सस्य
ननूद्भवस्यत्तमापयोदोपितरावि
वस्सो ५७ विपंकसिन्धुः शरदं सहंसा

रा॰
जे॰
८

विजृंभमाणोष्णाविनीसमेतोग्रथो
श्रुत्वौवीतमदाणुलज्जाक्रियेवदृष्टु
स्वस्रुरौबभूव ४८ येनेमहोन्नताशुरुवा
रवैर्हीयातास्वगावोवरूडगपदोहाः
कृषीवलागोष्ठमहीनिघ्नालालाः
समुदिशपदभ्रुविरोधान् ४९ अले
करिस्त्रनिजसंपदाभुवंनिराकरि
ष्णजंलवाहूसंहृतिम् प्रसादरोवि
लशशोकमण्डलाशारजंभेविव
रिस्त्रसारसा ५० शशिविमलमुखा
नांवाणवद्वावंतेसोशारदमिवम
नोज्ञाकामिनीवाविदित्वा क्षपित
गमनबुद्धिंदृष्टमिच्छद्विगान्तास्प
तिरपिकृतापत्रजवेयश्चदाज्ञान् ५१
इतिमहाकविश्रीभट्टभीमकृतेरा
वणार्जुनीयेमहाकाव्येगोकुटादिया

दे प्रथमः सर्गः १ ॐ श्रीगणेशाय नमः
ॐ श्रुत्वा वरेण्णा हृदवदाहृतो विशोवहि
र्देहाद्वुन्मदवर्हिणाश्रुतः स्वपस
वन्मारुशातैरिनस्ततः प्रयाणशं
सीपट्टहः समाहतः १ गर्देशारुमिति
प्रतिशद्दूमूर्छितं शयालुनिद्रालवि
बोधकारम् नमास्य यात्रामभिलाषु
कोजनःस्वंनतिशम्यास्तनकश्चिदक्षि
पः २ समङ्गलेनास्यनभूपतेः पुरःस
भूषणेनाक्रियतास्यमण्डनम् विप
र्ययेणास्य नियोगकारिणस्तदाजना
व्यत्यभवन्त संभ्रमात् ३ पुरारुषाये
व्यतिजग्मुरुद्धताः प्रयाणकालेस्वप
वाकमान्विताः प्रकाशमेके कार
ह्याणिमतसंव्यपोहितुं तेव्यतिजग्मु
राटताः ४ गङ्गावासं स्वपतिभटजनः

ग. जे. ७

संस्थाप्याभ्यान जिरभुवितनतः कान्तो
पेतः सपदि च मदिराम मोमस्य व्या
ति पिबति तु रा ५ यस्यैव रत्नानि ल
पस्य भूषणं नस्यैव तेषामपि भूषणं
त्वपः परस्परस्य व्याति वक्रुरायता
ममूनि लक्ष्मीजननेत्रैकोदरीम् ६
मनः प्रविष्टोऽपि विभूषितः प्रभुर्मनो
सिलोकस्य तु नर्मवित्तेन सद्गुहवीक्ष्या
परिचिक्रियशौरेर्हिषांयशांसीन्दुवि
निर्मलानियः ७ सकल्पितं वाजिकरे
णुकुञ्जरं स्ववेयनागाद्यन्त्यपायसे नि
कः विचिक्रियैवैरिजनैर्वरूथिनी नरे
न्द्र स्तेन स्वपराजयेन यत् ८ सवारथः
शेषइवावनेरूपः सुरैर्विजिग्ये कृत
देहमण्डनः अघोऽस्यमेकं गुरुविग्रह
स्थितं वशीपराजेष्ट यथापरिमण्डल

म ९ मरत्नपर्याणखलीनभूषितेव
वलगनाभ्युग्रखुरक्षततितिम् स
मान्वनास्फालनमुक्तचापलेतरङ्ग
मेरोरुमुपादददेत्तपः १० धनन्म
दङ्ग-मितिलेविनासनेत्तपेधिक्क
विधृतोस्मवारणे तमोपपीडेवल
चामरोहरिःसमक्रीडनवलगवल
गितेः ११ दृष्ट्वाक्रीडनेवलगवलग
त्तपाणामत्वक्रीडनकानपृथ्वीवि
भागाः विचित्रमस्मेहभावनीयायदश्वाः
पर्यक्रीडनत्तथामतेनावतीर्य १२ व
तिष्ठमानेन्तपतोकुतूहलाकृष्टेन
काचित्समतिष्ठताङ्गता नवावत
स्थयगुरुतापिशोकयाथानिष्ठताग
त्यनेरेन्दवर्त्मनि १३ न्तपत्तणव्याज
कृतातिमण्डनाःपनिष्ठनिष्ठन्तव

गायकमकाः कुतूहलात्तिमपियोप
गात्स्वंपदिहृत्तयादेवमिवोपतस्थिरे
१४ उपास्थितेकाभरणेभुगात्वरीय
थास्वंविवाम्बरइतिहृतापराश्रियावि
नेपल्लपथामनिव्रभुषणाविपस्तन
पतेश्चनारविः १५ निसेवभारस्तवलि
तवगागतिःस्वचेतसायच्छतकाचिद
ङ्गना उरःसमभ्याहतपाणिनात्मनो
मयानदष्टःपतितिस्यमाकुला १६ नि
तेवभाराकुलितापिकौतुकायपास
यामासमगाछतांगना स्तनोरुभार
श्रमसङ्गगामिनीप्रयाण्यतीमंविनि
देतकामिनी १७ नसैपपृच्छेगमना
यसत्वराविलासिनीमन्दद्दशेनवाप
रा नताधिपालोकनसत्कमानसास
कौतुकासंभ्रमएतेस्मनाधनि १८

नन्वेवानामिवदक्षिणोशिवासवि
त्नयिवाजननीमभूषिता न्वेपत्नणा
त्तिममनाविलासिनीयिघासरष्क
ननापिवल्लभम् १९ निरीक्ष्यतेत्रोत
मवमयपार्थिवं विराङ्गोयोनिग
तोपिशोच्यताम् वयायमातमेतिम
ह्यासमङ्गनातदासर्वोसंकुचेतेस
घाम्पती २० नरेन्द्रमार्गेवरयासमा
गतापरस्यरोतक्षारणवद्धमतसरो
षुनक्षमांसमममायनिर्गतस्लमाकु
लापास्यनरेन्द्रदर्शनम् २१ सभाश्रभा
हर्ष्यगवाक्षमेष्वयाः कुतूहलोत्तान
विलोचनोत्पलाः क्षितीशसन्दर्शन
जातपादवाः प्रकुर्वतेस्मश्रमदाःक
णामिति २२ सपद्मराजाङ्गणमेत्यवरः
मरःसमागतास्तेतकुक्षतेत्रयोत्रनार

गा. जै. ८

नतस्करो याक्रमते स्म देहिनः स्थिता
न थिस्थेन नश्ववप्रवर्तकान् २३ ये मेक
मर्थ्यं लितिपाः प्रकुर्वते न वरस्त्रियोन्त
स्थभयानमानवम् जनो गुणानां गु
णानितत्तमापतेन सोत्सितोपकुरुते
त्रयः सदा २४ न पस्यते जास्यपिकुर्व
ते द्विषः प्रभावाः स्मिवस्तुचोशरीरिणः
श्रवाप्तविताहितरत्नाक्रियाविकुर्व
ते प्रत्यक्षच भूपतेः प्रजाः २५ प्रकाश
नामानमिताविलाहितः सपक्षराजा
गुणरञ्जितप्रजः इतो विनाशकक्रु
भो विकुर्वते मदद्रू मत्तप्रतिनादपू
रिताः २६ निरस्यते घोरदपौत्पज
नो निरस्यति प्राणविलेसतामसम्
श्रंथुसंरस्थाकृतयाम मूढते समूह
तीढ्दनथ्योतसर्वदेशाम् २७ अयं महा

त्स्मान्नयते न तान रीतम्मतानि वाणा
नयनेपदार्भकान् अमुञ्चत्तद्धिनेय
नेनयानयो व्यनेष्टु तायवस्तदन्नम
र्थिते २८ आचार्यतातस्य परंकृतार्था
योत्तं परोपानयतावनीशाम् यःश
त्रुलोकेपि नतिं व्ययाने क्रोधं स देवा
स्ववशी व्यनेष्टु २९ द्विषिक्रमन्तेस
नतत्रमार्गणाहितायवोस्मिक्रमते
समागतः नवाव्यमवक्रमते व भू
पतावमुं स चोपक्रमते सुराजनः १-
२ विर्धेष्ठो वाक्रमते नमोपहस्तयाय
माक्रामति वैरिवण्डलम् परे यथा
विक्रमते स लीलया तथा यमश्चःस
मेरपि हृतयः ३१ यथा निजः प्रक्रम
ते विभूतयेतयेव योपक्रमते परेष्व
यम् यथास्य कीर्तिः क्रमते पयोनि

गी॰ जे॰ ८

धीर्लक्ष्म्यास्यह्रीक्षामतिर्नोपकल्पताः
१२ यथाविभागवस्तुषि तमापन्नेर्वि
भूषणायोपहितानि सर्वतः स्वैर्ज
नाक्रम्यते रूपेषु धीरस्तैर्निरन्नाम
पजानते श्रुतिम् १३ केचिन्नरेन्द्रपरिताः
समेताः श्रीमाजनेनाः प्रतिजानते मी
ग्रंथेतकान्तं प्रतिजानते स्मृमालात्
तमामागतमिन्दुमेव १४ गताः श्रु
रुः केजवैर्नेत्ररंभैः पश्चान्नस्थिताः
केगजताधिरूढाः इति श्रुवाणाः प
रिताः क्षितीशमज्ञानतेऽष्टमजना
निधुक्ताः १५ रविविरिववदतेऽवपा
र्श्विवोमातुपवदतेचसमागतानि
दृष्ट्वा मतिरुपवदते स्मशास्त्रमा
र्गेतदपिपरंवदतेश्रुतार्थमेषः १६
जगातिविवदतेनपाम्यः सुक्षित्रुप

वदेनेनकुलाङ्गनेशाकश्चित् समि
तिष्ठवटेनेगुणाज्ञनेमावत्तुवद
नेप्रमदाजनेप्यसुख १७ सितसिव
गिरेनयशोस्यवाहुभुजबलबाधि
तशात्रवोपलब्धम् ग्रस्तमवनिभुजे
विसृज्यापुंसाकृतमिहसंगिरतेनक
श्चिदमः १८ भुविनोश्वरतेस्यकोगुणो
वेयायंमश्वरनेनरङ्गमेण नस्मिसमी
पातिकामिलोकरास्मानेवहिमप्रय
क्षुतेप्यान् १९ मपमवश्यापारपनीतिव
त्तिनोवपुः श्रियायः परिभूतसनमथः
नवत्सरेकंपतिनेकुतूहलाजनस्यचे
तोप्यपयक्षुतेप्रभुः २० जिज्ञासमेसेप
दितनवतस्लेलस्मी प्रियेविहितनोश्रा
रिम् सुस्पष्टस्येयमवनरसहृतेश्रोत्रेकृ
तांघ्रेकुकृपेपुनातव २१ दिदृक्षमाणः

रा. जै. ११

कुरुतेजनोमुपुरःस्थितःसर्वजनैक
दृश्यम् तत्कोपिनिस्मनिजवस्तुता
याःसुखस्पर्शतेनापिवियोगादुःखम् ४२
लक्ष्मीसमालिङ्गितपीनवक्षाःसलील
मालोकितभूरिभारः ततास्विकश्चवि
नेविधातेराजानुजिज्ञासतिचक्रपाणेः
४३ अभिमानमपास्यगौरवेणस्वधमे
वैषत्पोविवेकदृष्ट्वा करणीयविधिं
निवेद्यशश्वत्प्रतिसृष्टघातिसिद्धवान्य
वेभ्यः ४४ स्वमनोमविग्रहेनरेन्द्र
रवापेमनसापिविन्नयन्तीम् अस्त
स्त्रियतेविशीर्णवार्तारिपुसेनाविरह
तेरेवनारी ४५ सत्त्वापिरिपुद्धियत
मस्येषुहेवाङ्कसहस्रभाजमेकम् दृष्ट्वा
किमुभीतिमसत्त्वचिन्ताःकरणीयोहिम
हान्सहस्यमशत्रुः ४६ नास्तिस्थितका

नेनेधुरेवाजेनेतनद्भुजरतिनासवे
न शारदिन्दुमयूखजालकान्ताभुव
नेषुन्यविवलितास्यकीर्तिः ४७ इतो
वक्रेकश्चिदशाध्यमार्गानीहांवक्रेवा
टनोदेवलोकः शक्रयज्ञस्थलीदृष्ट
माशास्तल्लोकः संविधत्तेत्रभूय ४८
पात्रभूयेजनवत्सनायक्लेशप्रयुक्ते
यदिनामकश्चित् सदेषदोषाहित
वित्तमोहोविषंविनाशायनन्नृपयुक्ते
४९ अनुंत्वपंसंद्गगवनेमदेनयेमत
क्रजाः सिंहमिवात्मतेजसा प्रसह्य
ने विगलितमसंड्तनसवावनातिसंभ
प्यफलानिभुंजते ५० आरोहयत्तेस
गजानरेन्द्राः शिक्षागुणेनानमितोत्त
माङ्गाः पप्रपन्निधेषु विनयेन स्मा
लेः श्रीयुते देशीयते च राजा ५१ श्रोस

ग. जं. १२

योभीषयते समाश्रितः प्रमादवानिम
भिमानमोहितः तेमेष विस्मापयतेय
याजनेपुनर्यथामोविकरोतिनेदृशं ५२
कृतार्थतादेशनकालयापनैः समाश्रि
तावञ्चयते सन्तोमतः ननर्मगोष्ठ्या
वरहस्यपागतेस्खलजनेगर्वयतेस्वह
तप्रियः ५३ आलापयतेल्पान्समेता
न्यनदानेनसमानोन्नतमाङ्गान् अप
लापयतेविपश्चितस्वप्रतिभासप्रस
भप्रजल्पितेन ५४ तेनपीनमङ्गमे
षवाचैमिथ्याकारयतेस्वयःपुरस्ता
न् निमेयजनेचसम्मवादीलोकदर्शि
नतोहतः पुनीते ५५ यः कारयते
हितेमेनकोनामापवदेन्नलोकता
थम् अविचारितशत्रुमित्रभावाग
णवताहिवशीकरोतिलोकम् ॥

उयच्छतेकर्म्मैवयमत्रसंयच्छतेने
ल्लिघवर्गमात्मनः आयच्छतेतस्य
पितेवसादरंस्वामीविधानेनविनय
प्रपन्नराट् ५६ यः स्वयंयजतिनाम
चोदितोयःस्वयंचयजतेप्रमादरः
ज्ञानेनेतमिहभूपतेश्वराभूपतिश्च
जानातियंस्वयम् ५७ अतःपरस्मै
पदानि श्रियायदेवानकोतिश्रि
वैपराक्रमोन्नयमहीस्तेनोग्रीः त
देनदासेन्नरातिसंपदोविजृंभिते
वाङ्बलस्यभूपतेः ५८ सात्त्वादधि
त्तिपतियोयममेवमूर्द्धतन्नप्रतिरि
भूपतिरत्नगर्वः पुत्रंकिंपुत्रपरिरू
ध्यतिदीर्घकालेचितेनहिप्रवहति
प्रभुरेवकोपम् ५९ नस्यत्तएपाउप
रमन्तिपुरेभयानिहमाःप्रजाःपरि

ग. जै. ९३

13

सन्निविभूतिभाजः यत्रादशानमि
तभूतलमद्भिःमोलावालोकितेवि
रमतीशितरस्यकोपः ९० आरमति
रहेष्वनस्यलक्ष्मीरूपरमनंचयशो
दिशांसुखेषुननमतिसुधियोजनो
स्यगर्वाश्चरणयुगंनतिमात्रलभ्यतो
षम् ९१ योयोदयेदरिममंसुधियोप
यन्तेवस्तुर्विनाशयतितस्यविपत्ति
मासु अप्यापयेयदिपुनःप्रतिकूल
मस्यतस्यापदंजनयतित्वयमेवधाता
९२ स्रावयेदपिपयदोमकालेश्रावये
दपिसुधामहरनाप्यम् श्रावयेदपिगि
रीन्भुजनुतामार्थिवेषुगणनास्यन
काचित् ९३ पद्मोजयतिगेहमुपेता
न्व्यासनारदसमानपिविप्रान् भी
मसेनमगुरुभारविभितान् ::

कंपयेदपि पयांसि किमु शैलान् ९४ सु
रविनाशयति प्रभिन्नवारणेऽसौ गजतामे
कशरेणलीलया यन् प्रतियोधमवा
प्यतल्लक्ष्यशक्तिं क्षितिपो नाशयते स्वयं
सुगुप्तः ९५ ऐरावतेन मदयते मदसि
क्तगण्डे व्योमापगापयांसि पाययते
बलानि दैत्यव्रजस्य परिमोहयते पति
यः सोऽप्यस्य राज्यमभिनन्दति देवराजः
९६ आधामयन्ते विबुधा विजेतुं लोका
न्सहस्रमानपि वासयन्ते जनेन गुणान्
मेऽसदिवादयन्ते मदस्य संख्यासु पि
वाहवोऽस्य ९७ आयामयन्ते स्मतनुं तु भ्र
भ्रूः कुन्तादिवोस्मादि विरोचयन्ते वा
ताः पताकाः परिनर्तयन्ते यस्याभिषे
सा क्षितिपस्य सेना ९८ लोहितायमा
नमवीरुद्भिः सिन्दूरसङ्गात् मतङ्गजैः लो

रा
ऊं·
१४

द्वितायतीशिता:सत्येवमुख्यीविद्या
विशी ६९ स्वर्गेयद्वद्वापुतन्देवराजोप्य
योतिष्टद्वयराजोयथाङ्गो गच्छेनेषप्र
धनतभूरितूर्यस्वद्वश्राजाराजनेराज
मार्गे ७० इतिमुदितजनोकाःश्रोत्ररम्या
गिरस्तानरपतिरूपम्याणवनन्दनविन
प्रमोदाः गुरुविरहभियेवव्यर्थमन्वी
यमानाःसकलजनमनोभिर्निर्जगा
मात्पुर्याः ७१ इतिश्रीकाश्मीरिकम
हाभीमविरचितेरावणार्जुनीयेमहा
काव्येभूवादिपादेद्वितीयःसर्गः २ श्री
गणेशायनमः ॐततःपुरीतःपुरुहू
तविक्रमःक्रमेणराजाकृतसर्वकौत
काम् सदाङ्कमातङ्गविलासगामिनी
वभूमिवारायचसह्यविनिर्ययौ १ श्रि
यःश्रियोविस्मरिवायतन्नुव: ::

पुरस्त्रियाविभ्रमहारिणोकृष्टः श्रियं
भविष्णुर्यशसाशरीरिणेवराजराजा
नगराद्विनिर्गतः २ श्रीणांददःशाख
इपगुनेभ्याहृत्ताश्रियोयोप्युपिविद्धि
षांच खगाग्रलूनानियशुर्यदस्पाल्प
णानिपिच्छान्युपिस्तुकपेषम् ३ यस्य
श्रियैश्लाघितवान्महेन्द्रःशास्त्रश्रियै
यःकृतशानसूयाम् ग्रस्त्रीयमस्याध
निह्णपेषंपिपषपाषाणसयत्नक
गात्रैः ४ भूम्याःसमीरेणविकीर्यमा
णोहदेर्वियानायविजृम्भमाणम् ति
रोहितार्कंसहस्राजनानांरजस्तद
न्धकूरणंबभूव ५ भानोर्दिविश्क
रितांशुराशेर्दृष्टैःपटैर्धप्रविराज
दलम् साक्रान्तिशायाःकिमुकाशि
कस्याःसेरजःसंविदयेन्धकारम् ६

रा.
जं.
१५

15

अहर्पतेर्व्योमविरश्मिजालेच्छिदोगते
मेशतितितितव्यम् इहोवकाराकुल
भावमाप्तः पथ्योजनः पोश्चनिरुद्धद
ष्टिः ७ राजीयतेनतत्रनरः सकश्चि ॅ ॅ ड्ड
वदीयमममवेतिवोपरित्ता पृतनार
नसाकुलेभिजज्ञेकुनेमोहमहोरजो
विहद्धिः ८ नेवलस्यमहिमानमयंतो
राजभिः समवलोक्यनिश्चितम् अत्रा
ज्ञिसफलास्तराजतायामरुद्धतिनि
वद्धसंस्थितिः ९ ननरवोननद्भूनत
रुस्तपादहशिरेनदवीयमिनान्ति
के इतिनिराकृतनदद्विशारीरिणां
स्तितिरजः पटलस्ततमीयते १० का
रकापिकारः भूम्यादिवेरेणचयः प्रया
नस्तनोभयेनाविचलास्तसेनाज्ञाये
ननस्मादविरायदिस्यादाकालिकीवा

रिदज्जालहारिष्टैः ११ रेणूत्स्थयानस्थपिपरा
जयतेस्मकश्चिद्दन्तर्देधेकरिवगादप
रोस्थस्तादी जातेकपोलफलकान्तम
दवारिनस्माद्रुस्थाम्रवारयदिभस्य
लकर्णतालैः १२ दिवाकरायस्तबन्धू
वनेजस्तन्याव कृड्रेरजसावकोपम् ह
जेसचेनीकुरु नेस्मसादी गुरोरधीती
नसकोशलेन १३ चूनेरिवांभोमदवा
रिदन्तिभिर्ददाङ्क्रुधैर्यशामितेशनेर
जः नणास्थवक्रच्युनफेनविद्रुभीह
विन्दपायेवनदात्रुवन्तिभिः १४ सस्रो
चेपुनरजसेयशोजनेनोचसंश्रीमान
पथिगुणायनिकृतेस्म सर्वैस्मेश्रुति
सुखेमागनायतस्थेधलायलितिर
जसेनणाप्यशाम १५ नमतत्रविभू
तिभाजिसैन्येत्रुकोधारयतेस्मयः

ग. ओं. २९

10

परस्मै श्रान्तपथ्ययेयो विहङ्गनो ऽथः स्व
हंयस्त्वागतगुणायपार्थिवस्य १६ सु
त्वेक्ष्टराभेरजसिप्रशान्तेत्तुकोऽथदन्ती
प्रतिदन्तिनेयः श्राधोरणेनाशुविव
र्तितोस्मावद्धलताभूपनेयप्रसत्त १७
श्रीमत्तमालाकपरेतदानीनैवेक्षि
दस्मेत्स्वपस्वसवर्गः स्वभट्टभावाद्धि
तस्याधुवेतानैवाम्यस्त्यासहृत्तहि
षेपि १८ म'' स्थितेवर्मगजेविलोक
तवाभिवुक्तोथनरस्तदिव्यम् यिक्ता
मभिदुह्यमिथापयत्स्वमात्मानमिभ
निजगादेशेनम् १९ सहृदेसस्तुपा
गतायमार्गकुशालेगाथपयेनेसंसभ्र
मेण पेतिहृतदिष्टवान्यवेभ्योहृद
येविश्रदस्यस्थमात्मवेताः २० सहस
पथिकश्चिदर्थितोम्यःप्रतिश्रुत्यावत

दाश्च सर्वमसैसे भर्तारमथावतोपरो
क्षतसैसादरमाप्तेणोत्तुङ्गकम् २१
ध्वनिं तु पटहेन यत्स्वपसप्रतिशब्देन
नदाश्च कुञ्जभाजा पटहाय गिरिः
समीपवर्तीमपदिश्य मरणादिवाब्धि
धीरम् २२ निर्जगाम तुरगेण सैन्यतः
स्वल्पसैनिकपरिच्छदोऽल्पः देवितं
मृगकुलेश्वनैः शशान्तीवातस्वल्प
नीतिर्गतिर्लेमयाः पुकेनपास्तके
शिरश्चपरि...तमुपाकरोहश्च
स्वोपि पादाङ्कुशनायनस्माहरंपरिक्री
तमवापवाहनम् २४ आस्थितस्य तुर
गेमहीपतेनूर्ध्वपूरमभिपूरितोश
ैः आहितानुभयतस्तुरङ्गमेवानवी
रु विवापतुः पराम् २५ यमपिशिक्षण
मृगकुलेविमयमध्यास्तयं भूपतिः स्व

गी. अं. ८

17

यम् नाप्यतिष्ठन्ते वनोद्देशे सोऽस्यल
पाप्रतीत्यया २६ पुनस्स शारदशारास
नेपि लोके स्तगवध कौतक कौत
कानुरागे किमभिनिविशते पुरात
हिंसाप्रभुरवशो महतो ब्रातोप्यवा-
स्या २७ उपवसति सदाघ्रसिंह संघो
वनान्तेयमपि वसति वीर्यसिंहसंचे
वनिमम् अनुवसति पुरा नवनमी
शस्य कोपस्फुरितगतिरनलामावस
श्रोमसेमः २८ ररत्नसत्यानि ममदे
कण्ठकामष्येव राजा नगरे नरप्रियः
उद्देजयत्यात्रवलोकमोजसावनेपि
नहठनजायनेत्रणः २९ निर्जितानि
यदिलोचनानि नस्त्वद्धमभिरवलोक
नामितः अपयान्तदृशिलीकाद्देवकेव
क्षेमित्यमिवभूपतिंतनः ३० उदाह

घामात्मसुतः पयोमृगीमयावना
मोल्पमाश्रुतदुघं फलीयतोतोय
वमेवकूङ्कं तपुरः सरं मागमहक्ष
ताद्दशः ११ अभिलतेशोधनुरग्रया
यिनेफलानिविवेत्सनन्तूलणोक्षि
तः उवाचभूपानितिगांप्रपश्यतः
प्रशास्मिसिंहानविनयन्नपानिव १२
न्नपाः पुरः स्वात्मकृशानजीगमत्
मृगांश्चहून्तेश्वगणाननवोधयन्
छ्वायसंमोमसमवृभुनत्तणादगा
पयन्मृगवातितिगीन्कान् ११ अ
शायपमानिबुभिमेहामृगानहा
रयंस्लानशुक्षैः पुरः सरैः निजा
लयान्केविदजीहरन्मृगानकारय
न्सर्वभिमंन्नपाः परान् १४ भया
कुलाश्रीयविवर्जितान्निकसतो

ग
जं.
१९

18

वराहः कुपितः समीयिवान् अवाति
गत्वा स्वयमेव पवित्रेणानकारयामा
सपरेण विग्रहम् १५ इतो निपाताः
ग्रन्थसन्तत्कस्य पराक्रमोर्जेयास
हीमलङ्कस्य महेभमौक्तिकैः स्थि
तः शूरः कीर्णकरालकेसरः प्रसुप्त
तिप्रसन्नविक्रमो हरिः १६ इतीकस्य
स्माभ्रतानस्यपाते हस्ते कस्य स्यातत
ऽवचापम् विद्धः सिंहावलस्थिति
प्रमादात्स्लङ्कस्य प्राणहस्या विमुक्तः
१७ सात्वात्कस्य स्मापतिः संलतेषुः
श्यामीकस्य वोमहद्धिप्रसादैः पणी
त्रातः प्राक्रवत्प्रासंहाभिख्यात्कस
त त्रिविधेषु प्रपातान् १८ मनसि कस्य
स्वगणेन स्थितिस्तत्कस्य सेस्याय
शुल्लनः स्वगणेनानानशूरस्य

वेगात्त्रिरोमृगयागताः ४९ रेवान्तम
ह्रिषमहीपतिस्त्वक्तापृष्ठमहद्ववर्ति
नम् यातेन महेक्षुणा ह्रिषामयेक्रु
ममलीलेमेत्तत ५० हूतः पुरुषाल
रक्षिणः पाणौकृत्यकर्णामृगवृतम्
नेवायुरयापरेयुनःशार्ङ्गकृत्यकृता
र्थमायपुः ५१ इनःकर्मप्रवचनीयाः
भर्तुर्मृगानुगामनुगामसत्त्वनायैतैः
सिन्धुरत्ववसितोवनराजिमामः ३
स्त्रक्रमःपरिजहेच विगायतस्यामत्व
जेनेनजगतिपत्विनमीत्तमाणैः ५२
उपस्तरापिपतिंचुतवानसाउपल्ल
पेतमिहामरपागुणैः सजलपल्लवे
लपट्टः विनिर्गतैरुपतिरेतनस्तुक
रमयतैः ५३ रूपमवदहिदेशमान
हृादसुमवलोकपदंह्रिणेनरेन्द्र

गा। श्रं। ४५ 19

मथमपलदयाङ्घ्रयादिवाल्लेपरिप
रदारशिशुत्रजाङ्घ्रयस्य ४४ दंष्ट्राग्र
भिन्नाद्रिशिलाविताननिश्रोद्धूतधूली
धवलीकृताङ्गः श्रान्तस्कनिःश्वासवि
पत्तशङ्कमाकाननेतान्यरिहिण्डितेसौ
४५ पोत्रप्रनीमेत्रुभेदेस्यदंष्ट्रासिंहोपि
वाङ्घ्रप्रतिशङ्कमानः स्यादत्रैनेनप्रति
किंवनस्थापिताङ्घ्रमङ्घ्रप्रतियस्यशक्तिः
४६ नवीनतेनसंप्रतिमयतःशुमानय
महाजैोपमतःप्रतिमुवे उपागताये
घजनायशक्तिमान्भयेपरेभ्यः प्र
तिगच्छतीच्छया ४७ ससितकषायः
सरसः पयोभिस्नात्वाजिस्मितः क्र
तेनधरित्रीम् प्रतिस्ततियोवि
हितामपास्यपापस्यदेवात्रतया
भ्यतुस्तां ४८ ॥

द्विरदानपिकेसरोद्धतेरपिसिञ्चेत
सलितसलिलैःसकर्दमैः विचरन्न
ह्रवारिणिश्रियामपिसिञ्चेदपिसेव
नेवनम् ४९ समरेपरितःपरिश्रम
नपिसिञ्चेदस्रजास्रगाधिपान्श्रपि
सिञ्चवपुर्महातमनोदयितामिस्य
मिवानुमस्यते ५० यण्यास्रुविश्रामपति
घृण्यमेतद्विडच्यशंकामपिसृकरेव
विनश्येनमागादवलोकयन्तेविधाव
देशोपिकरोतिलत्याम् ५१ निशित
शरविभेदश्रोदितेपन्नगावाद्धरितम
निनरङ्गःसंभ्रमादीयिवांसम् नरप
तिरहृतास्यंभल्लमादायदोर्भ्यांडत
सुपरिविभिन्नकीलयामासभूम्याम् ५२
विहितवनविहारैःपार्थिवैरभ्युपेतः
पवनजवतरङ्गःक्रान्तपृथ्वीविभागः

रा॰
र्जुं॰
२॰

20

ऋविरववनकल्पासन्निवेशाभिरस्य
शिविरसमभिनिविष्टेन मेदाकच्छमा
प ५२ इति श्रीरावणार्जुनीये महाका
व्ये आख्यातादिपादे तृतीयः सर्गः ३
श्रीगणेशाय नमः ॐ अथ यियक्षुराज्ञाप
टूनाप्रजल्पता गुणानुपान्नः शुश्रूमाय
यौगतः स्वनारिपि आङ्क्तभूरिभूष
णेन यत्र डम्बरमयेन मण्डलम् १
स्वगर्तिम् मूर्छदघनभूपभूमेनि मेरि
के निर्मबके च यत्र स्वसिक्तसंस्पृम
हो विभागेनीरेणरेजे निलपणे वनि
तम् २ अत्रीक्ष्यरंतत्र विवेविनामाव
तुप्रथानं जनताविनेशा मरस्यतुभी
निवभूजनं च मदिव्यवारिप्रभुरीतते
नम् ३ सलस्मिमूर्तासमुपादयानः
सविभ्रमं घोरटशेवद्धभिः ॥

महात्मनायेनचनीतिभाजाउराप
भिर्मर्जनश्शवापे ४ यथाग्र्याने
प्रभुरीत्तमाणोजगाद्यावत्प्रणये
प्रियास्ताः जगामङ्गःत्वंसमसास्तुता
सांभर्तृप्रसादोहिमुदेवतानाम् ५
अपामरावास्तुपागताज्ञेप्तुरीन्द्रभु
त्क्राणविधानशौण्डे वहिःसमुद्दंश
मिनाविलारिंश्रीनिशिद्वियत्नसमवा
प्यजग्मुः ६ श्रीदेवनेतृपजिनाङ्गना
स्ताःश्रमङ्गमावद्धविचित्रभूषाःस्र
त्वीस्वरेकस्मिनदृष्टिपातानराजापि
पश्यन्समवापतोषम् ७ दध्रुर्दे
शोत्तुश्रवणान्तमाप्ताश्रुवोत्तुनेत्रेव
समागतास्ताः निषूद्गताराइवका
न्तिभाजोवहद्गुपाथ्यिम्पद्ववाजनेत्राः ८
कर्णेपिनीलोत्पलवत्वर्णेमेकमध्येक

रा
जे॰
२१

येलेख्यप्रतिविंबशुक्रम् स्फुरत्थिमध्ये
समुपागताधाव्यराजताविच्छेमिवा
वलायाः ९ विलासिकाञ्चीपदभार
खिन्नापरेव भूरूपसमाश्रितास्या श्र
टश्रपतेशेनविशेषदृश्यणा वियोगया
रेसमुपागतानमा १० ललाटिकोड्रा
सिन्दुवारविन्दामध्येनथ्यास्यावलिभ
दथाना वशविशेषेणनिवेदयन्ती
पञ्चात्मभूबाणमिवात्मवेशम् ११
वयंतुरैलामहिसमम्सिन्धुप्रभोयः
पापञ्चनंदंतथ्याद्य नयत्रपापप्र
तिनमेदालोपश्येमराजेतिकया
विहूचे १२ नथेतिनस्यावचनेनरे
होभुवैवलीलाननयातुमस्य सकी
र्तिनादंशमितावलासिश्रचार्णनारी
नःसलीलं १३ शोभाश्रितास्त्राःपरितः

प्रजेशं रत्नाकरानीनयशःप्रवाहं
कृतानिविलापतनुपतिनारिलोकेवि
पद्मतानामत्रकेपिनारम् वपुम
त्वमलमनोज्ञदृष्टिं सदास्तत्वप्राप
जनानुयाताः रेजुर्स्तदायनमनुष्य
जन्यः करेणवः कान्तमिवाभेरमम् १५
त्वद्दूपिनूपानपिपावयन्तीपुण्या
न्वीमीलितमाह्लितेक्षाः महीभ्रतः
सामिविलोकितैस्तामनोहरन्तिः
सविलासमीयुः ५८ तपाधिरूढाः
पुरमिंद्रभासोजनस्पदृष्टारमयन्ति
दृष्टिम् अमन्तरस्यान्त्यपतेमेतुष्णाः
स्वयंहृतारात्रिदिवंपुरस्तात् ५९त
नोतिष्ठरागमवेषुतीरेवाकुमे
णाप्यनयाव्यिवेन पुणपार्थमिक्ष
ड्डिरूपास्यमानान्पुत्रभिरव्यार्थेय

ग
जे·
२२

गङ्गसुवेहे: १८ त्रिकल्पपूर्वीसरि
ताव गायागाज्ञातमोभितसदृशोनयु
क्ता कालख्याहीनाजननीसमायाक
घोडमालाकलहं वहन्ती १९ त्रिक
ल्पपूर्वीसरितावगायागाज्ञातमोभि
तसदृशोनयुक्ता कालख्याहीनाजन
नीसमायाकघोडमालाकहं वहन्ती
१९ वेदाङ्गविद्यानिपुणोरुपेनामरो
जभिश्राहूरनेकभङ्गीगजाहमिस्र
सणपततजालातमालमालाञ्चित
तीरभागा २० कीलहहलाग्रविलून
पद्मामतस्यारतावुदेयतीवितोकमाः
गेष्ठावलोप्याशफरीत्तिमीनातभःपत
हायमपयपूरा २१ दधारदप्योरदनेशा
कंधेनैसेनाधभिःफनवयंनटनसिता
मितारजनिवालकावपस्यासमन्तात्ति
लनएङ्लाभा २२ सपूपरानूतिदयो
नराभ्यावनानिघातायसरत्तितानि पु
ष्पाणितोयेनतटडुमाणां ॥

पपाविवंभोधिवलेगदहीबा २३ कु
लंकोशुकाटद्दिशुत्वावलोकाफले
रतिष्यच्छेशुपावरत्नः सशुन्नतिम
त्वहितेदथानायसंशुनील्वालट
पादपाम्बु २४ तोयेभसंपातमपप्र
णश्यन्मनस्यब्रजाभूतविकासिप
द्मा पद्माकरापेनसरोजरेणूत्वणा
मोदरणाद्विरेफा २५ पुच्छाणिशाला
पतितानियस्यासावर्तेशुभ्रामपपा
त्विसङ्गाः स्रगायिपत्रलपलाय
मानेवनेभसमलपयश्चपाय २६
उदयंवशाद्विरितःप्रहृतेजनेशुन
न्नाशुदर्पिप्रयाते पूर्वेणगङ्गाशु
विधापरेणस्रोकाङ्कतेसाम्पमिसे
नमस्ये २७ हृताडपेतेपयसांददा
यानयान्तिकादागतमलतापं कु

गा
मे·
२२

ष्ठादवाप्तं जननीव पुत्रं करोत्यलं द
र्शनतोपि लोकम् २८ यास्नानशो
णाम्बरलोकसिद्धान् संसारबन्धाच्छि
दुरान् द्विजातीन् प्रतीरमुक्तांश्च द
यार्द्रचित्ताज्ञाप्य पङ्क्ते दयतः फ
लौघं २९ न तीर्थकाकैः समुपास्यते
यास्नानं हि यत्नकृतं न कृतेन यत् श्र
णमन्नुष्यादयते पितृभ्यो यदं तु दाता
दिफलोकदेयम् ३० पूर्वाह्नपुष्का
रवितेजसा या पुनाति पापानसाय
गेव यां वर्जयित्वा तपसे प्रयाणमस्म
त्प्रसादके विशीर्णम् अलभ्यमग
यें भमि संवरन्तः प्रकृष्टदेहा यतयः
प्रभूताः वदन्ति यस्याम्निमयः प्रमाणे
न कूपमाद्दूकगणाः कदाचित् ३१
यस्याहृदंय्याहृ विमुक्ततोयं न प्रागतो

23

भोजवनाभिरामम् एकप्रभुः सर्वदे
वैः समेतः स्नातेकशैवावनतारराः
जा १३ यथायथ्यं भूपनयोवतीर्थेज
गाहिरेभोसिवभूसमेताः सम्यःप्रवा
सेजगतिप्रसिद्धोयथ्येवहितथाप्र
जापि १४ निरस्तनिःशेषजरत्रणान्ते
प्रणाम्यमाहिततीव्रकष्टम् नवा
ग्रेम्यजलमायराजापरिभ्रमत्के
वलकामिनीकं १५ पूर्वोवतीर्णप्र
मदेमकाचितसमर्षिमध्यमस्मरु
न्यतीव सपूर्वपञ्चालपतिपतिते
मिषवद्यंमीतुकणाईदेहम् १६ स
दक्षिणात्माश्रियलोकयमसलथ्यात
रोषैःक्षितिपैरुपेतः नत्राभिरेमर
मयक्षिथारहाःकरीवशाक्रःकरिणी
भैरेवः १७ क्षेमहरस्तगवमण्डलमा

ग॰
जै॰
२४

कैनेजसायतसहस्रभुजीभः भूपति
र्दंयडवाहवभूनोमोम्पतोचरतयेव
ऊवन्नम् १८ दाक्षिण्यगुणेनोत्तमजनेर्हा
राजानामपिरञ्जयांबभूव श्रत्रापि
कृतानन्तपसिद्धिर्वैयाकरणस्त्वि
नेवयात्रा १९ अपापवेहं सविलासि
जनेसरिजलेच्चानकसत्त्ववर्जितम्
अवाप्यरेमेसततगाधियोनतोऽययेके
गुणवत्समागमः ५० सरिज्जलत्ता
लितचन्दनेषुप्रियङ्गुगौरेषुवपुस्तने
षु सक्तोपिजडेनसरोजरेणुः कवा
त्सलाभंलभतेसमाने ५१ उद्दामतु
षाम्बलक्षुक्कराग्रः करीवतेनाहतसा
न्द्रपङ्कः लोभंसमानीयतवारिराशिः
तिमिवरव्याज्ञसमागमेन ५२ कान्ता
समानत्वमपिक्षितानानेहद्द्यानिराजः

सर्वप्रजनस्य सविस्मयानि विवि
लोचनानि नीलोत्पलानां श्रुपरिश्रि
तानि ५२ प्रियेण पूर्वालपनेन का
चित्संमानिता वीक्ष्यनदापरस्त्रीम्
त्रुकोपपत्मप्रथमस्य लोकस्तद्दुःख
ह्नेोचरमापरायः ५३ जज्ञमेक
सलिलेनलेबितास्रमाननारीभिरु
दीक्षितापरा वधूर्नमध्यानुनेयैर्न
चोत्तमैरुथजह्नोवीरवरेणरोषिता
५४ श्रेणीकृतास्नानविधौवधूनां
हारान्यतिनिश्वाससहृताहिरेफाः नि
पेतुरासेषु विसुच्यपञ्चानुगुणानि
नेत्रुणपतमानभजन्त ५५ कृताकृ
तेनसर्वमविंन्तयित्वापराश्रमनन्तः प
रितः स्त्रियस्ताः सुखेन्दुशोभापरि
भूतपञ्चागतनागतेवारिणितत्रचकुः ५६

रा० सं०
२५

सदास्पभाजः समहापयोधराः श्रिता
नेदीनांपरमाञ्जमालिनीम् पुनाह
पेणान्नमनायकेननाः श्रियेतदोन
लष्ठरणोदपुः स्त्रियः षट् नरेन्द्र
हन्तारकमेतुमपोतेभटमगणाहि
नरत्नमेकम् विलोक्यलोकः परक्ष
न्तशरिंमेनेसरेशोदिविकिंसवोघे
५८ जलाभिषेकाहितशीतकेपासी
लोकभाजेसहमेत्यपो उपेत्यमा
णेनरथ्नेमम्यासमालिलिङ्गाश्रुवि
मुच्यमाने ५० कनिपपतिमिसंवृते
समन्तादलिभुवनिव्रजमेविनाञ्
राशो पयसिकरिवशेवकाविदेका
भ्रमनिष्ठरानुसवीजनेविशङ्का ५९
मूकत्वमासाद्यजलप्रसङ्गामाशेजन
सोनरनालठानि हंसवव्रुलानि

तेनबद्धाशिञ्जोद्युःप्रागिवनूपु
राणि ५२ शिलीमुखाव्यापकतो
गृहीतैःप्राप्येवपद्माकरमङ्गनाना
म् विनिर्ययौतीरवनानिनादैर्वि
धूरयामासहरेर्दिगन्तान् ५३ तस्मै
जनायान्तिकमागतायस्वादूनिदे
हेक्रमताशकानि सालोपभोग्या
निविरायरेवापयांसितोयेतुरिवा
दितैका ५४ पद्माकराभ्याशमुपा
गतानांविलोक्यरासानिजमरुद्गी
णाम् विरायहूरेविजितेविजरेरैः
मधुकाणुस्मगतेगतेन ५५ भुवति
भिरुपरम्यमध्यभागंविघटितप
त्रसरोरुहांतुशोभांयुववलतिरि
वाद्भिनीविरेजेप्रतिदिशमथतना
रुपत्रप्रोभा ५६ त्वरितपदमुपेत्य

ग
जै॰
२९

मूर्भिसख्यो विनिहितचन्दनचूर्णोत्थ
शिरस्या पुनरवतरणायवारिराशे
पुवपतितैवकृतातुङ्गताविरागनात
शीतापुवजरतीवसमततारतारी
५८ पानीयशीतैपरितःप्रवाहैम
हीधनिरन्तरमत्र्नतमाप्य रेमेसह
सालिवितानसेव्यसितासितैसम्भव
नैदधानम् ५९ याभीत्रभीताकरि
णीवशीघ्रंगेगाभिःणीवक्षविदेत्रम॰
त्रम् कुमारतामप्युपसेव्यमानास्त्रा
तामुदेभूत्रपतेनंदीसा ६० यामप्र
व्यंसंकेपुतावर्षायमानापतज्जला
सकमलाणरयमानावाहेसख्रेजेरै
त्तिभूभुजा ६१ सविरमितिविहासभी
तयेधाणभाजोसरसिरुहपरागाव्या
तपिङ्गाङ्गकान्तिः सरितमिवनिता

यस्त्वत्कृमिक्षुः प्रतस्थेदिनमपिदिनभ
र्त्तोगन्तुमस्माचलेन्द्रम् ९२ इति श्रीरा
वणार्जुनीये महाकाव्ये समर्थ्यपादेच
तुर्थः सर्गः ४ श्रीगणेशाय नमः अ
वनेरवस्त्रत्यमूर्ध्वकार्यं किरणौघोप
रकायमापभानोः नमस्तुग्रयष्ठुस्तमा
सिंहरेकरिहन्ता निशैर्नैभिर्ये व सिंहः
१ नमस्मायरकायसाहर्नेते किरणैरु
नरकायमानकान्तिः गिरयोदघ्रुमान
नेपतङ्गः ध्वनराश्चित्क्लिनविभ्रमाः सम
जात् २ स्फुटतेजसिलोहितायमानेश
नैकेयातिरवाद्रुपालशैलम् गगने
द्रुविमूर्छनावनानांतिमिरेणाहृता
र्धशार्वरीव ३ द्वितीयवार्पीदधिनाव
नान्तेवीपीनीयचरथ्याङ्गनाम्ना दीना
वयांताकरुणोरुवन्नोकसाथवाश्च

ग
श्रीं
२२

सनन्दः स्वदेहेन ॥ ४ ॥ आशान्तनीधपरी
हारकामः पश्चात्सनन्दः परिहीणश
क्तिः प्राग्धाम्नि सन्तापवशादिवोष्म
न्तीयस्य छायाः प्रतिसञ्जहार ॥ ५ ॥ आ
शावनस्येव सवितुर्द्युपेनेव वनस्यपोले
परिहृष्टपकान्तो विमूर्च्छितादिक्किरे
णपूर्वा क्रमेण वाच्छायनकेवलेन ॥ ६ ॥
वियन्नरीधे सविता प्रसुप्तश्च्युतस्वरी
याप्तमहीध्रशृङ्गे । विलोक्य लोकेन सम
साभिभूतं क्रोधादिवारक्तनरो बभूव ॥ ७ ॥
प्राग्धाम्नो पद्मिनीम्लानपद्मा धाम्न
प्रान्तादीर्घिकां वावलोक्य जगाद ॥ तत्र
पतितः क्वापि ह्रदाद्यापतत्प्रान्ते सवेन
कश्चिदेव ॥ ८ ॥ सं स्रस्तसञ्जोदरवासधा
म्नि स्वकालमापन्नसवे विलोक्य ॥ ९ ॥
श्रीसरवापत्रतराश्च जातातनकस्परोमे

रह्मसिप्रियाभिः ९ स्फुरदल्पकरः शनैः
श्रमर्धनपरस्मापरमूर्ध्निरक्तमूर्त्तिः क
लभस्य दिवाकरः समग्रांस्रुजातस्य
समयत्रतानुवाह १० अतिगम्ययामानम
पिप्रयान्ततमीघटालोहितमेघमल्ले
पद्महियोगानिसमाकुलानिद्रुह्नेनच
क्राक्कघुगानिशेक्रः ११ ग्रेभः परिवारका
ह्विरेफाविलायाह्नितसंभ्रमाभ्रमन्तः याः
सतक्रुसमाः कुमुद्वतीनां संपन्नापिक
सैरभायघुस्ताः १२ वानीर्हितीयेमह
स्त्रिप्रलीनेसान्ध्येप्रसभासस्रणालि
नीषु व्यालिंगयेयोमूर्छितितामसौचेमः
हूः सकांस्यौजमसाकरेषु १३ विसस
स्रमाविहगाः प्रयानावासायनेकः ए
लचक्रवाकः कान्तारवाकर्णितसंर
नामसल्लैस्सवगतेपिविधुनेतलः १४

ग· जे· २८

दिनस्य कृता महिमानमस्ते लोकस्य
कर्तेश्च शान्ते वशास्थत धाम्नागमस्य
हि घतोगतस्य हितस्य मित्रस्य नसंस
रेतकः १५ जगतो महिमानतोऽत्र म
त्मापतितावासितमालघेदयाता र
विवाजित्वरायपातजन्मा विवबो भू
लिरिवा हृताणंवरस्य १६ तिमिरेणनि
रन्तरं भरनेषु भ्रमतो भूमिनभो दिगन्त
रेषु श्राम्यंघमिंदशिलीमुखानामुपलं
भः सदृशापिपजनेन १७ नारीर्निमी
लनयना इवारातस्मो कृहोपापिक
याज्ञमालाः सम्काशुमकै रपरत्रघा
तेहृतेन हृकसात्मनि पोषितेपि १८
तिमिरस्य विभेत्तरिग्रणाष्ट्रपरिबाय
स्य विधायकेपनड्डे· सहसेव चक्रा
विवातिकहुजनतामोहमिवागता

विचारे १९ लोकंभुविसालभक्ति
कांवाक्त्वाकेंतमसांनेतोप्रयाते
प्रेमुमपुपायकाहिरेफाधान्नोच
श्चदिशोविनीलयन्तः २० समता
न्कमतितिरस्समत्वानूरीक्रमसमा
पिमामनन्तः अलचावतिवेष्टिता
गतेकेंभुनिलोकाःसमुपासतेस्स
मत्वानूरीक्रमसमापिमामनन्तः
अलचावतिवेष्टितागतेकेंभुनिला
काःसमुपासतेस्ससत्याम् २१ स्वा
डेकांरमत्स्यमांसादिभुक्काहंसवा
नेरक्तिपद्मोपदेशाम सायंयातेक्का
पिमत्यज्यवापीयावकार्यंकार्यि
एं।तावसाध्या २२ कलिकयोपदं
शामाल्लायोपोख्यहिरेफालतामधु
उपपयुःक्रमदंतीरात्रोपानप्रसङ्गे

रा
स्तं·
२५

हिक्कवरः २२ उच्चैःकृतस्तेजोज्वलसाः
श्रणादेह्यासंममर्शानविधिंयश्रावयन्तः
नीचैःकृताघट्टपदाश्वविधिंयवासार्थे
यातावासतेयंवनान्तात् २४ अण्ण
मात्यमरन्युमासुतेजोविराजात्त
महीधरस्यमूर्ध्नि गलडुलणरक्त
वहरागगजचर्मेवविस्तारितेहरेण
२४ उपदशान्यामनविशानिपरिते
धिकाद्यादशाम्मपि भूधयावक्रभा
तिदिवंजोतीयिपुष्पाणीवहिति २५
हिन्नाः किमेते किमुपज्वधाःपुरः
स्रवैनिगादि किंस्वदत्तिणापराव्य
क्तिर्निरुद्धेजगतीतिनामसेनशाह
बीवानुकम्पाहेतेभवत् २६ परित
स्तिमिरविजृंभमाणादिविसाध्येव
मरः कृतात्मलाभम् यडनोमस्य

पायाते विरुद्धविदधाते स्मकवाक्यवी
वपुरुम् २७ अजस्रमावद्धविका
रणोभसान्ध्ये सहः साउरुहरक्रमेण
सेकोवमानीतमशेषमेवधान्नेन
मेचद्विरदासितेन २८ कष्ट श्रिताः
प्राप्यतमोविहङ्गास्तत्र खण्डिताः
सङ्कुचितानलिमः आलोकितेलो
कहितेत्रणहंकवात्मनांसपदि
कस्मनापत् २९ तमः प्रतानाहत
दृष्टयोपिगन्तेन तुष्यप्रभवेनह
ष्टाः विमुच्यसम्मीलितमञ्जराशि
मध्ये वनेष्वङ्कगणा विलीना ३० र
विदिनरहितजगत्समुषितगगन
गदेहविशेषमादधानम् तलघ
स्ववजंतमःप्रहृद्भवभवना
दिविवेकमासंसदास्तु ३१ तिमिरत्र

रा तानविनिकृह्निरु सुखेगगानेपति
र्जुः स्फुरितनारकाशतं विलसद्भुजङ्ग
५ तनुमेचकेवभौवुदरेमणिजल
३० निधिविडंवयत् ११ अथाहितेम
हिरमाहितात्मथः संप्राप्यजन्वान
लसुञ्चितनहुवः आरुह्य भूमावि
ललोचनद्वयाः सत्या विरामेप्रति
निर्गताहिताः १२ इतिजगतिविलो
कपस्फुरदाहताराखलमिवतिमि
रौघेनस्थंरजेभमाणम् उदयपिहि
नमूर्तेस्तेजसाशीतकालैः हत्वम
वहदिवाशाखमितेवासवीया १४
इतिरावणार्जुनीयेमहाकाव्येपूर्वा
परपादेपञ्चमः सर्गः ५ श्रीगणे
शायनमः अथान्तरेणापदनेकता
गेपमीधिपाशंदिशमुत्तंगेच उवा

हशीतांशुकरा विदिशणाद्भवीं द्या
द्धिः पलितापमानो १ प्राचीं प्रतीचीं
च दिशौ हिमांशोस्तपोनरा भात्तुमुड
सुतलः (वि च द्धिकाद्दष्पननिःसर
नीशनैः शनैर्दहभयादि ‥ से २
त्रुक्रोशवक्राकृगुंगे त्रियामांशशांक
पादैरिवदह्यमानम् क्रमुद्वतीसे
रभकृष्टविताभ्टङ्गापशुः क्रोशम
पिङ्गणान्तः ३ दिनेनयाकान्तिशु
नापरीताविसृज्यतामेव जिनीग्रदे
षे क्रमुद्वतीभृङ्गःगणाः प्रयाताः
कार्यं हिताचाट्टकरोत्तकश्चित् ४
प्राच्यांस्थितः शीतकरः करागैर्ध्वं
घ्रानयत्क्रोशशनैर्दिगन्तान् वक्षो
दयेलोकमनोसिकामः क्वापिस्थि
नः क्रोशशानाद विप्यन ५ रण्याङ्कः

र्यथा कुन्नामादयितो दिनान्ते दृष्ट्वा पुन
श्चत्यनितां शुभाते वल्लावदातारयि
नासहायेन मन्दभाग्येः स्वल्पभाः प्रदे
शाः ६ ओनन्तापलवाशशिनेनिशा
यालब्धा पुनः प्रोदिवसावसानात् प्
वेलमेयाहमपिस्वकान्तमुन्नकेनि
कविनिजगादहतीम् ७ कमप्रवच
नीयाः नमोसिभिन्दनरडभिः करोग्रे
रालोहितांविवरुचिंदधानः शीतो
शुरुयन्नुदयाद्रिशृङ्गमारुह्यसूर्याकृ
तिमन्वनिष्ठन् ८ मविभ्रमानति
लोचनाञ्चापुनः पुनः कामिजनैर्वि
लोक्य शंकेतिमेनेवहतामगर्वै
पेन्नुविवेदयितानन श्रीः ९ आविर्भ
वन्मण्डलवहशोभविसारिनेत्रः प
रिस्फुरितांशे तारावभूवुर्दिवमीशु

मीलै प्रजाः पृथिव्यामधिराजनीव १०
अपाश्रमध्यास्य हतेन्दुकान्तिः कान्तिः
सुमेरोः परिपर्युपान्तात् आरोधस
क्तोभसुवाहस्तिन्धुः सतुच्छलक्ष्मीक
रमुक्तमुक्तः ११ सरोजिनीतः प्रति
वीतसङ्कुः क्रमुहतीमापविकासभा
जम् विनाकृतस्य प्रियया हिमप्येवि
नोपेतेनतस्मदृशेनचेतः १२ हृत्वापि
पापाः समुपेत्य कश्चित् दिवेदितेमूर्छ
तिचन्द्रपान्ति पमीतिसन्देशकमेव
तस्यै सन्देशकान्ते प्रतिपक्षलिप्स १३
उपर्युपर्यैव रमिन्दुरागपत्रयस्यधोधो
तुतमोसि पृथ्वीम् ज्योत्स्नाविकी
र्णाम्परितो दिगन्तान्तकान्ताजनेकाप्य
भितोवभूव १४ पिकांनयातास्मिस
त्विषियार्थैर्ह्यसांकण्ठयास्पतिमेविया

गा मारुतेगुरात्तेसमयान्तमभूर्यणकावि
जै॰ जगादेतिसमाकुलासखी ५ स्मेरकोद
३२ याद्भिगगनायचन्द्रोदस्वानुरागेनय
योजनाय जनोपिशीघ्रप्रतिपन्नभूषः
प्रियालयेसत्वरितंजगाम ६ वनश्री
आलोकमिन्दुःप्रददोजनाय जनोपि
गन्तुंरतयेस्वचेतः मानायनारीजन
नाप्यदत्तनोयशशाङ्कःप्रतिदर्शिताधा
७ कान्तायपामीतिजगादहन्तीकावि
द्विलोकैन्दुमपेतपङ्कम् विमुच्यमाने
रतयेप्रतस्थेविलासिनीहन्तिकथाम
ङ्गामा ८ नमोस्तुचन्द्रायविरागतेसे
विंकुर्वतायेनहतान्धकारम् प्रियो
पभोगप्रमदेनचक्रेस्वस्तिप्रकामंप्र
मदाजनायस्वाहाग्रयेयेनकृतेविरा
यस्वधापितृभ्यश्चजनेनमेमे वषट्

वरुणाशायसां विलम्बमाने चन्द्रोदये तेऽद
यिता महाशयाः २० अलं प्रदोषः प्रिय
सङ्गमाय मानतयायावहितश्च चन्द्रः
पतन्त्रयेऽथ स्वसखि विप्रियाय प्रयाहि
मे काचिदुवाच दूतीं २१ ध्वान्तैस्तरण
व्योमनि मज्जमाने चन्द्रे समासाद्य ज
ने प्रियेव शङ्कामनल्पविहङ्गमो
घावियोगदुःखानि स्वगणाभिनार्यः २२
पानेस्तदा यत्र मदाजनानां प्राकल्प
नापीनमयि प्रसह्य श्रावापदं ते प्रति
पन्नदृष्टे तत्र प्रकम्पाच तरेण पमा
२३ तृतीया स्वगापिपेने वशशाङ्कः
भाजा शुक्लोदयाल्लिङ्गितिमिरेभवक्रम
कैरेनेवाग्रैरिवभिद्यमाने सङ्क्षोवमा
गात सहस्रांशुकरेण २४ पादेनवाप
ङ्कः रवेषु हृतिश्च चन्द्रोदयेप्यालविहङ्गः

रा
जे·
३३

सद्भुः कुमुद्धतीसन्दद्दशोद्दिरेफेर्वि
कासवद्भिः कुमुदैः सरस्या २५ स्त्र
भोजिमासोरभामोदभाजासज्जानी
नेमध्रूमालास्महृरान् धान्नानीलांनो
त्तुराखिपनलीसज्जानीनिमन्दलापेन
लोकः २६ हेमाविभिन्नेनसमावसन्तः
पद्माकरेफेनचयावदाताः विशुद्धव
ल्लोंशुसमाहृताङ्गाजातारजन्यापरि
मार्गणीयाः २७ प्रक्लृः शशाङ्कागम
वद्दवोधं गत्येनवुद्धाकुमुदैःपिपासुः
निस्वः शनाद्दद्वद्वभ्यरोदीतसरो
जसङ्गोचनिरुद्धमार्गः २८ दहीतमा
नाप्तुपकालमम्यास्वयंप्रयान्तीपरि
मुक्तधैर्या निषेधवाग्वावरेयेसस
ख्यानाऽसनरुद्धाहरिणीवकावित २९
वियोगमाराचितनानवाङ्गीशल्पाय

मानान्यपतीनिजासन्न् जामादिशुक्ला
दयितेनकाचित्तन्द्रावभासेदरजनीप
तिस्म २० कान्तस्यहेतोर्गदेहदेहभृक्षा
मुहुर्मुहुःस्पृककन्दोलमा[illegible]ज
नवि[illegible]नव हृदयन्नडुलेविहिते
दोलभनेचकाशाम् २१ मकस्येहेता:
मविनागतोयत्वेहेननाक्रेनविरा
डुपेता: काविजगादेतिपृनाभ्यसूय
कतामनप्रेमकगेतिशाकाम् २२ प
त्वमी मषाविजालेन हिमांशुविवा
डुपेशुघावयितमन्मथेच्छः रतोप
भोगाप्रवीणोकचेतागरेहगरेहेजायते
कामिलोकः २३ नाम्नारिपोर्यस्यपति
प्रकाममारादिवागमदिवःशशीता
म् ऋतेगमानेगमितेनरेणमस्मोर्ब्धि
धांमामदनेनविद्धि २४ ततस्ततः

रा
नं
३४

प्राक्कथितं मयास्मा मदक्षिणास्येन तद
क्षिणास्येहि सहेलमपानमियमुक्तमत्र स
ख्यागतामेनन्तु मा क्षिणीयम् १५ स्वेषा
मघोक्तं यदि मन्यसे त्वं पश्य पार्श्वमेदक्षि
णतस्ततोस्तन् तामङ्गुलीनामुपदर्श
यन्तीसख्याः पतिं कांचिदवोचदित्थम्
१६ जोनन्ता परिहाङ्गुवनस्य कान्तात्था
पि न हुल्लमसीव मे मेसो उक्ते तिसख्या
स्मुमेहका विजनो विदाही परिहा
सएव १७ उपर्यनल्याभवतस्य की
र्णाचन्द्रद्युतिः केतकरेणुशुभ्रालो
कस्य रेजे रतये ग्रहाणि सान्द्रक्षिणेना
स्त्रतथान्तरेण १८ विनापि चन्द्रेण वि
नापि येषां नार्थो यश्रुर्णवसति प्रियाणा
मनाः प्राप्य चन्द्रा स्मरदत्त येषां यानीवि
रोद्धुं विधिरप्यनीशः १९ इतो निचन्द्रा

ऽपेक्षणाप्यनङ्गलीलाचन्द्रयुक्तः किमुत स
हितेषुः पृथक्तयाजीवतिसायद्वःएवे
सवितिकश्चिज्जगदेश्चिणाघाः ५१ ता
नापिवक्रेदहतीतिवन्द्रश्चन्द्रेणना
नापिपुनःसकालःप्रह्लादहेतुःस
विधाहितेनसोवाचकाचित्समेदति
हतीम् ५१ कृष्णादवामेदिवसावस
नेकृष्णेणमुक्ताविरहव्यथाभिः न
नन्दनारीपरिमीलमाणामुखेजन
स्यश्रियालाभमात्रम् ५१ लोकेनकृ
ष्णादयितायनारीत्वाकाङ्क्षितापुन
रेवतोषम् करोतिचेष्टाजननतोप
हास्याःप्रेमाग्रहेणैवजनोगृहीतः ५२
हरेयहस्यश्रियमीलमाणाननन्द
नारीप्रमदेनकाचित् हरेंतथासो
भवनाश्चकान्तात्स्येतुरागोहिप

ग
जे॰
३५

35

दंभरस्य ४३ अन्तिके परिजनात्सवी
जनेसन्दिदेशादपि नायकामिनी सख्य
नःस्वयमुपेन मन्तिके वीक्ष्य तेप्रमदमा
पमाक्रियम ४४ हन्त ब्रियेणप्रम
दोपगृह्यालनोपपीडं परितोषमाप
पतावदेवेप्स्वतिकामिलोकश्चितश्चि
यायत्कृतेप्रियाणि ४५ कलहूमिन्दा
ववलोककश्चिस्त्रियामुखेवाह्यकपो
लकान्ति हरेसमेनेभ्यधिकंनतल्ल
डुणान्तरेणनहि पक्षपातः ४६ आ
त्तिप्रियावलमिनिमेषमक्षीनाम्ऽतंभव
नेचनिरीक्षमाणा हरेर्भवानन्तिक
एवसोऽभ्यापतेत्तमेनत्क्रककाविह
चे ४७ सत्यागमेयादपितस्यया
तासेकाकिनीतन्द्विरतावुपेति ।
नीतोऽन्ययानेक्षतिकिन्न ॥ ॥

दृष्ट्वाङ्के विनतकौ नितिवीसकावि
त् ४८ नार्योऽदत्सा:प्रव्ययोऽस्वास:
मत्योनतायामपि नैवतस्यो कृत:
प्रियप्रणयस्य भङ्ग: स्वल्पापि को
पे कृतेति मात्रम् ४९ स्वामीसका
यस्य न केवलं मे स्वामीसपकोनत
जीवितेपि कार्येगत:कोयमप्याप
कार्येगच्छानेयेनसाविकिंविचारै: ५०
हित्वैश्वरेपपथमिशीतमासंमोनिर्दे
दत्तैनतलिनीमिवेन्दुम् विप्रत्नमे
नेस्गत्रुस्तगीवासत्वीश्वरेत्रुष्य
रेष्ठुकामम् ५१ नमानपेक्षापिपति
मपित्वयमात्मनश्चाविपत्तिनैकुर्या
त् नृपेणादायादमिवस्मरस्यश्रिया
पिदायादमिवोतनाघ्रे ५२ प्रभुर्य
त्यासौमपिनेहेदनेनमानपत्नीह

रा
जं
३९
36

भवत्प्रभुर्मे सपत्नवसातीमयि वल्लभ
वैसातीचमेविश्चयमन्तरात्मा ५२
भूयः करिष्यामि न तत्समानेन नत्वत्र
कार्यप्रतिभूर्मयित्वं नयापि किंचि
न्नोयमिप्रयाहि हृयासमानः प्रतिभू
कृतोमे ५३ विन्नप्रसृतेन मनोभुवा
हृनयेवयाकाममपिद्रुतिर्वारामन्
नोः प्रसृतेनेक्षममप्रविपाने स्यायसमा
मानयेनेन तस्य ५४ शक्तासि नैका
यदि तत्र यातुं प्रयामहं ते यततो हि ती
या कांचिद्दुवाणां सहसैमकामीतिष्ट
हंयया सहमिस्तुवाच ५५ अप्रकृतेम
नामपुनः स्वकालमाप्रकृतेमेमामरते
पभोगे न दिक्षुयाधीरमतोवरोनका
म्याशयत्राहिहरात्कनार्थः ५६ माता
पनोदेकुशलेनपत्यानारीमचेतीकि

यमाणादेहाकान्तास्वबक्तेः कुशलाव
भूवकोपः कृतश्चाटुविवत्तणेषु ५८
लव्यासुवानाविहताम्यकाणांनिशानि
शानोपरमोसवद्धाम् सहतसमेता
रमयोवभूवुः सयौवनाः स्त्रीः समेता
रमायाः ५९ आस्वाद्यदत्तादयिताः स्व
कान्तैः सशंसमधुमोपिविशेषहृद्याम
जस्रः प्रियाणां हृदयानि पीत्वामदोपि
शेषान्पिसेहुणाति ६० यथागतोसा
धुरलेनरेषु तथागतान्ते निशुणाव
भूव अकृत्रिमस्नेहरता हि नार्यस्तेलो
यथागाः सततं भवन्ति ६१ पानेषु को
ष्मितप्रसक्तान्सकान्महाज्ञोष्ठीभिर
मानगुणवत्कथाभिः चित्तानुवर्तीव
स[illegible]समेतांश्चकारलोकानितिश्री
[illegible] ६२ प्रियागतान्नुनसकयावि
नरसिंहः ६२

रा
मे· ३९

37

हिलोककान्तावज्वलच्चत्तषाप्या प्रसादेने
कृत्स्नकयाल्पयेनु दृष्ट्वाप्यितेमानसुजा
तिङः त्विम् ९२ शीघ्रं रटह्री बाबहुवल
भेमनिर्विघ्नमेवेयदृ पागतासि त्वत्ते
ण किं पाथ्य समस्तियाता महासमुत्के
तिसत्वीकयावित् ९४ षष्ठोशोषयारा
हिमोशालेलितेवभूनागन्यः स्वजोस
त्वेपदांचगोष्ठः पैकेकमप्येतुसह्रविं
तेनेकः संहतानाथुनरस्मिमम्नातु
नातिरम्यो हि विनाप्रियेण ९९ त्वेयपल्ल
नोदयेसततेभिमत्रयाहितेकान्तमिह
नयाश्च चन्द्रातपोयत्यतिमानयाव
काविज्ञगादेतिमत्वीसत्विदम् ९७ ३
पागतेत्रेयसिथाममसांयस्वजोसभूतो
चविलेपनानां समाधिनोपक्लृकृते
स्मलोकः किंतेनयन्नोपहितेप्रियस्य ९८

रुजस्त्वंदग्धुंमेमशीतरश्मिः किंनाथ
सेमेयशिवसनत्वम् पंरमेमोत्तम
यतिस्मरोपिसन्मानसम्यग्गिह
न्तिमद्यः १९ महीरमाघाःप्रपिनष्टि
पापात्स्मरोममक्काथ्ययतीढबाणः
कुरुप्रियंतेप्रियमानयत्नीकाविह
यस्यामितिपोषिह्रूचे २० पणानेहि
वणिग्रस्पणायनानोत्यवहरतेमदन
लण्याशराणाम् हृदयानिवियोगि
नोग्रहीतंग्रहीतंनाथातःसाविकिं
प्रियोममाय २१ मनोसिरत्नप्रतिमा
निनोवियोगिनोवाप्युनिहृत्तुवाहृतः
मभूत्वविन्तस्यहिमांशुवाणिजाश्चि
गायदीव्यत्पयसुलसन्करः २२ स
त्विनेप्रियमानयायराप्रेःशातकृतः
प्रणिपत्यमानयासीः इतिचन्द्रकसे

ग
जै:
२८

पनीतेनतापाश्रमदेचेववचनंविधायहृ
तीम् २२ सत्वसदातानाविपदामपास
कः सयत्रकान्तः सवितत्रयाम्यहम
ममेहनैवाभिकयाक्लिकारणेकया
विहेचेवलयासखीजनः २३ श्रास्य
धेमेवायगतस्यशेषाहृत्यापितस्यान
यनेप्रियस्य इतिब्रुवाणांप्रथमाग
तोम्यः श्रुत्वाङ्कनामाश्रुसमालिलिङ्ग २४
विभेदिकोऽप्यस्तमसंशयकामेयथा
यथाजायतदिङ्मुखेषु तथातथा
भूजनमानसानामनोभवस्यासव
लिताविभितस्ता २५ तद्यार्वितमान
सभूजनानांतथासितेवोमनिशी
नभासः नैष्येव निद्यविरहाकुलानां
रमेनसर्वेसरतिविधत्ते २६ नलोक्य
प परिभ्रमजेवरमप्यसिन्दुः कृतान

गह्वरमपान्धकारम् आगामुकेकान्ति
वयंमुनोचयियास्तरलाद्विशिरःक्रमे
ण १८ याङ्कशोम्नेनजगाद्विभूतिस्ता
मिन्दुःस्वयकातवानशेषम् कान्तापि
याणीतितथ्यास्तमागाद्विपेविचेष्टाह
गुणान्तरस्ता १९ प्रभातकालेस्वगृहा
णियापिकाःसमुत्थितालूयैरवेण
योषितःप्रबोधमेभूमिपतिर्द्विजन्म
नेधनानिद्राधीकृतहव्यवाहनः २०
गान्तवांतवमस्विमान्वियस्यगेहेया
तवांकिमुतमयापिविन्तयेदम् २१
नूवेप्रवतिरचिन्तितस्तपान्ताकालः
प्रियजनसङ्गमस्यकश्चित् २२ सलो
त्पिनाःप्रविकसत्तयनारविन्दाःका
श्चित्समाप्रुवतयोनलिनीभिरास
न निद्रानिमीलदुरुनेत्रसरोजशोभाः

रा
जें॰
३९

39

कान्तिन्नभातसमयेचकुमुद्वतीनां ८२
आपृछ्यमल्लनृपतेःस्वजनायचास्म
स्मद्व्रजस्यकुशलेस्वपदेचभूयात्
अन्तःपुरस्यसत्वमेवविरायचास्मांश्च
तर्हिज्ञाजगाडरित्यमुपेत्यभूपन् ८३
हितमविरतमुश्चैःकुर्वतःकीर्तिकी
र्तेःपरमहितजनानामागतिंचागता
नां सुरतचतुरनारीहारिसंभोगभा
जःपरिणतिमितिरात्रिस्तस्यभूपस्य
भेजे ८४ इतिश्रीरावणार्जुनीयेमहा
काव्येअभिहितपादेषष्ठमःसर्गः ९
ॐनमःसरस्वत्यै ॐप्रातःपुनरसौरा
जाशाङ्गराजीवराजितः विजेताशत
राज्यस्यगुणपापोनमेदामगात् १ अ
नोरेदशग्रीवस्त्रिलोकीजयगर्वितः
विकरालेशिरोग्रीवेवहन्नपरिवारि

नः २ मार्दङ्गिकपाणिविकं गदापरि
च्छद्भिसम् दधानेगात्तस्तम्भविवे
शासविवैः सह ३ उदगात्कण्ठकाला
पश्रमच्छाककण्ठकोणुमम् येषांय
ज्ञेहिज्ञानीतांनहिद्यातिभिरत्वितं ४
पोणडेशेकातिगात्रस्यविचारपट्टमिहे
नम् पदकक्रमकेणायिमानुषाभि
षभोजिना ५ ततोवीरोपलेभेकव्या
पाराहृतमानसम् प्रविष्टप्रविवेशा
सनन्सदक्षारमण्डलम् ६ तेष्वेरा
वतमुनीषेणवारार्थ्यभिसारकम् धा
नाशङ्कलिसमन्यजपशासिमांसहूका
शानम् ७ अत्रपत्रमेकेपतितम्प
श्यतमोघ्वेंगतामानेनस्रहु देहू
ष्टाः सहूदेनेनकोडःखातखीवेन
नकोरिणा ८ वाङ्कारिकराकोरोत

ग स्तो॰ ५॰

५०

स्पर्धोतोत्समापतेः सहस्रतारणोति
प्रमेनयोरिवजायते ९ आर्धयानका
देशाः प्राजगाधेवजगत्कृत्तेस्यान
कामोदशाननः जगत्यवानयरंदैनैः
क्रत्वातेवारतोऽत्पम् १० जितत्मावा
नृपिक्रोयात्राचमुक्तिक्विदाहृतम
श्रमातिरणगोमेजुसमास्वस्थिताम
तिः ११ जघामेवदशापश्यत्रितिसुबा
रिंत्रुप्रभुः प्रलकालः नाङ्कः कंथेवि
दास्मानिवाङ्लस्मधुगायतान् १२
नीजितत्वेतनः प्राप्यत्रुद्विसत्वेणवा
लेटम् उवायसारणलस्वंवोत्रुत
लणात्रकः १३ यंभसोपिरिंत्रुवध्या
नसाधवीलंस्वंयविभो अन्यकारंक
रज्ञानः किंरवैत्रनिरस्पति १४ साव
यित्रुभवार्पातिमाहतोतंतत्याक्स

नः किंपन्नेयत्नमाधत्ते जिघांसुःश
शकेहरिः १५ मागास्त्वत्रस्वयंवीरग
मघांम्यनिशाचरं कावाजिगमिषात्मा
नेनवतत्रमहात्मनः १६ रावणस्य
जनायात्तराशिख्योविजिगीसतः स्त
तिचरित्रंसवत्प्रातत्वाधिजगौरघुः १७
योध्यगीष्टुहिजोवेदाविद्वानेष्यध्वा
गमान् नतावाचीभुयेगच्छन्नाम्युद्दी
दशाननः १८ यद्यध्येष्यतनाम्नायेना
ध्यगीष्यतवाङ्गति गत्तमस्यतनोह
त्मभविष्यन्नकीदृशम् १९ तत्त्वप्रया
णपटरूपतिशाहैरध्यजीवमदिवा
स्तुरिगलान् प्रांधनश्च्युरिविप्रजना
नामानिपत्तयिजिगापयिषोसः २०
भविनत्यमनालोकस्त्वत्तुभिः सहरावणः
श्राव्योरूणांप्रियंकृत्वागत्येसस्मारपंचकं २१

नमर्जुनमहं हर्म्मिमत्तमोनविभेतियः
इतिनिश्चित्यचित्तेनत्वरयागादृशा
ननः २२ सेममामृत्यपेरामागेसदा
दस्मैचनव्रजः यर्मीभोपात्मकृतस
श्रुभस्वाभूद्दिवाकरः २३ आघ्रातदेशो
श्रुभंगन्धंवाटुकानानिलाहृतम् य
माघ्रासीदलिव्रातः पुष्पकामोटवा
टनः २४ यदीयपुष्पकालेविपुष्पमा
लालयंमधु आघासीन्मधुलिटप्यङ्कुर
क्षासीदात्मनलटभम् २५ सेमेवग
मकृद्विनप्रघोषिजलशीकरान् स्व
भाषीजलदव्रातःसोक्षाहर्षजाग
लभम् २६ यानुवेगानिलःसर्पत्रपा
साघोडमावलीसापतन्तीनिजक्षा
यामवासासीत्पनमुल्ला २७ अतना
भोदगंभीरंयसेनापटहध्वनिं सोत्र

लीदितिवावेनमातपासमरेऽस्मन्
श्रुतनिष्टमदस्त्रावेगजतापत्रता
मिव सातिमात्रेतनिष्टास्त्वमङ्गः
लीतिनैनेजेगे २९ ईलावकेपश्चः
सेतांयत्रनागामदोत्कटा। उपमेव
पथ्यघाताः सन्त्यजेपवनतिति ३०
उपमेवपथ्येनासौगच्छन्तीफहभा
स्करा प्रकालक्षदिनाटोपभुपलोक
समारथे ३१ गत्वासाविनिमदमस्य
रंकदेभानेनागेकथमरसञ्चको
रणेते गत्वारःकथमिहवल्गण
रतायेसेनानीरितिन्निजगोजनेबा
वान् ३२ पटुपवननिपातप्रलतीते
कभङ्गागगनजलधिवीचीवेजप
नीदृयाता दिवमिवहिमभासाव
जितामर्जेनेनकृतमथनपरमाप

गा॰ न्माव ··· गावणीया ११ इत्यर्जुनराव
जै॰ णीये महाकाव्ये हरिगुरुकवचनपा
५२ देसप्तमः सर्गः ७ श्रीगणेशाय नमः
52 नतः श्रीपूर्णमनोरथेन तेन दशा
स्येन दिविस्थितेन यल्लोकनाथच
ललोचनेन त्रैलोक्यमेपत्समवापर
म्या १ जगत्यसितो यत्र न कश्चिदासीत्स
वेत्तितात्समवेतचेताः चिकित्स
कः पापमहागदानां नित्यं जनः स्वा
मिमतानुवर्ती २ भीमोसितो यत्र ज
नेन नार्थी दीनो दासताततत्रपेन नल
साम् वीभत्सवित्तेन जनेन धुताघा
घोशेषमतास्तु गुणजनेन गुप्ता ३ यिय
तता विप्रजनेन निःस्वर्गीयतासव
नया निरम्या गुप्ताजनेनाहवकाम
नाच मित्रीयता रिनतमभ्युपेतम् ४

स्रस्रायमाणनारीकाशकायमाणे
शरत्तिनायायस्समानलावण्येन वेश्या
नदीमेहूर्तिदर्यो ५ सितात्रपुभागिणि
जलानियसंपाययमानास्मवहन्त
वाप्यः भूस्तत्सदावारनिरस्यमानेका
लेयमोजायतनोवलेव ५ पटपटा
यमानकेतुपटैः शीघ्रायमाणानि
लैरितैः तपनतायितेवपुराद्योवीक्ष्य
तेसर्वदाप्यथा ६ लोहितायतिस्मय
हारिस्तातापूर्नादेरकुङ्कुमैः लोहि
तायनेरुणपयैश्चकस्योन्मयोनस
न्ध्ये ७ रत्नतासिंहादिहिस्तगणाक
स्थायमानान्महीभुजायत्र रेमस्या
यमानाभिर्गोभिः सहासतेस्मरणाः
८ तपस्वतोरत्तणमादधानेलेजोभि
र्दीशास्वपरिस्फुरद्भिः उष्मायमाणार

ग
ऊं·
५५

वघत्वतोलीशात्कोनकश्चिद्विषतोऽप्र
वेष्टम् ९ अङ्गारपूर्णा इव लोहितोद्वे
धूमैरिवोपर्युल्लिभिर्भ्रमद्भिः वाष्पाय
माणा इव वैरिवर्गैर्नेललितायम्बरिवोः
कदाचित् १० मेचायमानैः स्वरधूपधू
मैः शाद्वलायमानैः पदैर्हैमैर्म्लेः विद्रव
घत्तीव ववभौमगर्जयाप्राहृषनत्तिन
वर्हिहृत्लाम् ११ वातायनोत्याग्रुरुधूम
वक्रैरभ्रायमाणैः सुरभीकृतनाशा वै
रायमाणैर्वल्लिनोभटैर्योग्रुक्तातथा
जैोकलहायमाना १२ स्ववायमानेन
जनेन युक्ताङ्गः स्वायमानस्वनयत्रक्वो
कः विद्वीयतेयास्मशुणेफदौरूपाग
नागाममरावतीव १३ युवानस्तत्य
मरानजस्त्रयुक्तहिजानीत्वरिवस्य
तिस्म भित्तं च मेचीवरयानुघर्ते

ग्रावीजनोपत्रसमाधिसुक्तः १४ वेला
पयोधेरिवकीटमुक्ताप्रवालस्यंता
मलरूमपुञ्ज्ञान् प्रविश्यवेथीवणि
जोमसृक्ष्माक्षंभाण्यन्नेस्सविरायत
स्याम् १५ उहूतवालव्यजनाग्रभाजा
ग्रान्तर्धजिस्रेवमहीपतीनाम् गवा
समिन्यापरिनिश्चतन्मारेजेसदोमख
यमानयाया १६ तेवीत्सर्मत्तानफणा
वभाषदशानतेनाद्भुतहष्टिनेत्रिसि
रोमिनीलिपथुरोहमस्यासलेकि
मेतेवनलवेद्यपानि १७ ततसेभ
यामिराजस्तासुदिशांस्वलवानिलिवा
तुयैलवणयानिपुरंतुसर्वम् १८ स्व
मानियेपिव्रतयन्तिशान्तास्तानप
नोहंगमयानिनासम् तथाकरोस्मि
भजनेस्समग्रेसेवस्तुयस्त्रयपानक

ग श्चित् १९ नानन्यतेयोत्रमटाभिमानी
ज्ञे॰ वक्रम्यतेयोविपदेजनानाम् प्रब्रूहि
४४ तेमद्वचनेननगत्वाश्रुकाञ्जेनेगर्जित
मात्रसारम् २० लोकत्रयेस्मिलोक ...
... नाम्यपातासामयपेसयतस्तुसिमग्र
पेते आटोपमात्राहितलोकभीतिर्द
न्त्यमेसर्प इवावदेष्टुः २१ कस्त्वयेमे
भीफरैरेत्वमाद्दोददत्यमेघासमयेन
लोकम् विभेषि वेतिष्ठतनोत्तराज्ञा
जज्ञस्समानेनामुनिवेषधारी २२ स
न्तापयामीह श्रुकप्रयाहि विपाशया
शात्रुरूपादतोमाम् निरूपयेनेश्चरि
यत्रभूपेनायसमदेश्वरूपवीणयन्ति २३
अनुकूलयजल्पितेसमादत्तमुपश्लो
कयंसमुगायगत्वा अभिषेणयन्तिकृपा
यथामांसविदित्वाप्रतियत्नमनुमाप्नु २४

मयिवयतित्रयाहिप्रींत्रवकृशोव
ेयमोऽहिमेवयुत्सम् सहैसेवस
मेसेनिर्करजोभिसमिलोजेरव
हृणयामियावत् २५ समचोरयती
ह्यः प्रभावे रिपुमानापश्यतेक
स्यैर्विदाजिम् विदयामितस्याशोगे
च भिन्नेपुत्थिकण्ठ्यतियेनमेदिनी
मः २६ स हितः प्रभुनाशुकोवतीर्थ
वरयाकाशतलात्सरं प्रविश्य श्र
वगम्यतदाश्रवणेचवार्त्तामितिसम
क्षिःजगादरात्रसेन्द्रम् २७ प्रणयति
तेजसाविपन्नेगोपायतिचाशयानु
शेषान् यातः प्रमदामखेः सराजा
मूर्मीहितमपुरंविहन्तमेनाम् २८
विष्णायतिकोनम्मून्यमेनसिंहेवै
ववंनपुंरन्टपेण गोपायितसारर

ग्रा
जे॰
४५

त्वभांसं विषणाय न्निहृतिगलना
ष्टपथ १९ किन्त्वेतमस्तीयमेसुदे
शेयत्रासोन्टपतिर्गनोरणाय शिश्नु
हृत्कजनाहृतामनाथ्यो किमिमोका
मयसेत्रुंरीविहन्तम् २० गोपायिता
स्यामयियोजितासोगामाथवाहृत
मर्तिविधूय किमेनयाघाहिमयत्रा
जासुकेपिभैत्रैतिवचोवभाष २१ जि
त्वाङ्गनेकामयितासुमुग्धावधादेव
कःकमितायथ्योसो निर्जितमोसेय
नितल्पकालेदिवाकरोहोनदिवंभ
जेते २२ इतीयितंतन्नियनेत्तमोहे
सर्वातितिहमोसमरेन्द्रवीरः पुंधकरि
घामितमयहृप्राकतीसवाम्बोवक्र
भिःकिमुक्तैः २३ श्रीप्रकरणमितःउ
षेताकारःसत्वोभाभानुमान्वाकामो

मोचक्रेसोप्रस्थितोराजसेन्द्रः नोनु
योवक्रेचण्डवेगेववातासेनागच्छ
न्तीसर्वेतत्लक्ष्मेचान् १४ ईतोवक्रे
हस्मिदेह प्रमाणारत्नस्सेनाहृतः
कोश्चिदद्दीन् उह्रोवक्रेचापरत्रेति
यातीदृष्टापृष्ठीस्तन्यदीकिसत्तुदः
१५ दांघावक्रेनसपत्नीशेलक्रमा
णापनाकिनी पलायंश `` रेविह
ङ्गाक्रमभङ्गसंजातभीतयः १६ श्रा
सोवक्रेचन्द्रशीतः पतङ्गोनोषांश
कस्तकरागावर्णायं श्रमासमुत्रैस्य
लोकंव्रजन्तेयेहरस्यानुष्ठरमात्रे
त्वान् १७ वितंयदीयंसमरागयाति
विवेदनात्मीयजनोपिकश्चित हृ
रस्थितात्लस्पृङ्गीहितसविदांवभू
वुस्त्रिदशाःकथंत १८ व्रजतःपथि

रा
जु
४९

जागरीवकारस्वयमेवात्मवधस्य
नैत्स्तैन्द्रः विनिपातभयात्ततःस
शङ्काग्रजजागार दिवानिशंशिलो
की १९ जनताविभयांबभूवयस्या
नविभाधाधरतस्थवाहिनीया प्रय
यौनभमातमालनीलाचनवाजी
वविमुक्तसिंहनादाः ५० जज्ञेनज
नाभयेनयस्यानभसावद्धरुधःसमा
पतन्त्याः शातशोऽजहृर्वावकारण
पत्तेजननापमन्नजस्तम् ५१ परितो
विभयांबभूवंहसाज्जलवेगचव
भारयातिमत्वा एतनागामतेसमु
लसन्तीजनितावर्तेशतनामुशापवे
व ५२ पथिविदांकुर्वन्नगतामुक्षांचे
दशास्यागमिष्यतीति व्यवसितविद
त्ववत किंवाद्यदेवाज्ञगादेनिवासव

त्रिजयिकारः ५२

पत्राकिनीग्राहहृदि वाहृतार्कागह्वरः
काश्मीजगदन्यकारम् समापन्नमा
मदवारिहृष्टा यत्रास्मिन्तन्द्रजहृन्द
लीला ४४ अभ्यर्णमेनाभटास्तिह्ना
दाशासाक्रुलास्तिद्धवपूर्विभूय भूरु
हृताग्रुच्छफलाग्रवायपतिसमास्त्रि
तडपान्तिकस्यम् ४५ यःसैसंसत
तमनीनयन्महाजिघेलत्सीर्विभयम
शिश्रयन्नृराणाम् यस्मान्नूवरितस
डड्वद्दिपत्तःसोदाली दशवदनःक
मेणविन्ध्यम् ४६ अस्तसुवद्दारियति
महाइसस्त्वाद्यदस्यकुलेगजानाम्
अधाउदम्पेनिवहोजनानामवासित्र
यैत्रमृगाः सत्त्वाः ४७ स्वाहनदृश्या
दपपल्लवाग्रावशिम्बयपत्रमनङ्क
यौघः हर्वोपयोगेनसदैवपूर्थ्ययत्रा

ग
जैं
४०

स्वर्योद्घातनसंजंरमाणाम् षरजुदावि
कारः योरहमाघांडुरितिनिरायजना
यचाप्युनपरंपरास्मि गुणामिलीनेस्व
रवः तमेनायसिनवोचनिवमङ्गनोदः
४९ दि॰॰ लिपतक्रुजरदानगायौ
स्वासिचनिर्ज्वरशीकरौघैः विश्रान्ति
हेतोविहगप्रणादेरयमभाड्त्रिव
यत्रहृत्ताः ५० मदेनतदुहमलिपन्नना
गाः कपालकाग्रणानटानियानितैरे
वयोलिमसमाश्रितानिहिरेफहृन्दा
निकरीवसत्तः ५१ गंभीरनादाः शिव
रायलीनायमंत्रुपातैरसिवक्तमेघाः
वाताहतैर्निर्ज्वरशीकरैर्यैमेघायमा
नोजननामसिक्त ५२ श्राङ्कालवाड
नुभिभीमनादैस्मेनागजेधाह्विरसाम
दीयान् तदप्यसाज्ञातवनिजाभशाकिः

यदाश्रमस्मासस२स्तुनीलास्त्रमाधिसच्चिख्यगतानुस्त्रमितान्
ज्ञादयोपिच्युत३ष्टभावा ५४

प्रतिस्खलनेनाश्मसमाकुलेन ५३ उपाग
मत्यद्विरदाः सघूर्णाः स्वनान्निवेतान
पुष्पत्समदायः श्यालंविनायेनसपुष्पमू
षावनावलीश्यामनदक्कूनेव ५४ य
स्यासमीपेनकदाचिदारन् ५५ तुमा
नेविध्याधरपुंगमैस्त्वैर्यामेवमार्गेषि
खैरैरेतस्मीन् सन्तापकारायतरूपा
नेवनेनयश्चारुपत्रनेतेन ५६ काले
नयातेनमहीयमापिस्थिताकृतिर्यो
नमहानजारीत् नियस्ववह्यारिलवा
श्वभूमौयशाजरत्नुङ्गसरगलमवलूपः ५७
कृत्यानः शिरवरशानैर्नभोवशिता
दस्तैभीन्द्रनिवचनेनयः स्वकायम
पेपुण्येपसपादिसमेत्यसिद्धिलाभावि:
शेषेभवरायमलन्मतुष्यः ५८ श्रन्य
चनर्देवशग्रीवोवेरम्यमानैविलोक

ग
जेः
५८

48

यत्र कुमारब्रह्मस्थानम्लोचीपक
ननामानुपाहतः ५९ वराहंदेवाहि
खितेसमन्तायत्रास्य दंष्ट्रा महिषब्रज
स मृगेन्द्रदेहानखराहतानि सदाशि
रांस्यपिबुद्धिपानो ६० विष्णुपदः स
पसोतीयत्रसमाधिभाजांज्ञानेषुनी
नामुदयादिसंघः श्रीदीपिकोषापगमे
पिकायेभासांतुदीपिष्टुयपोदयाङ्के ६१
संकुलनानाद्रुमरम्यसत्वलोकस्य
रम्योजनियोहिताय निर्वाणहेतोस्त
लपसेमुनीनांकान्तासखानांचसभा
जनेषु ६२ ब्रह्मायवोपिष्टुनयस्यसा
रैसेमजनोवोपिकृतलमस्तः श्रीप्रि
यः श्रृङ्गशोभेदिगन्तार्श्रुङ्गाणपस्ररिष्ट
वनेयदीयम् ६३ सन्तिनियोविस्तरिवे
कवन्तःश्रीमाननतापिष्टुनतुस्थितानि

श्रन्तायियःस्वंचपुरात्मनोस्मैराज्याय
लोकंचनिरीक्ष्यमाणः १४ अकारिय
त्रातिथिपूजनेयनेमनोरमस्वस्वय
मालयोहृतश्रडगेयेनुःस्वयमानता
ङ्क्तुस्मगीयथ्यादोहिनिरीक्ष्यशावक
म् १५ अरुन्धुयेनुःस्वयमत्नवन्य
नातपस्विनोयत्रगृहाङ्गनाष्ठिता
तपोनुभावोमनतामहात्मनोनक
स्मेपन्नकरोतिविस्मयं १६ पूर्वं
तपोभिःकृततीव्रवेदनःपश्चात्क
मेणात्तशरीरपाटवः स्तोधवा
ङः प्रतिस्पृयिमुत्सकोयस्मिंस्तपोत
मस्तुविनतापसः १७ यत्रासितर्ति
नविकीर्णकपोलभाजाकान्तापु
नेनपट्टेनेरिततीवदेन हंसवजे
नलिनीवनन्दितेतयस्मिन्नर्ति

गी. जं. ४९

49

मधुरंस्मरशारञ्जितेन ९४ नलेकरु
विरदल्लाघुलसन्मतरङ्गाघुलिन
पृथुनितंबांहसच्चालोग्रयातामयु
वतिमिवमनोज्ञांतसंवेशाग्रहता
मथसरितमपश्यन्नर्मदांनेत्रतेशः
९९ इत्यर्जुनरावणीयेमहाकाव्ये
मथपादेऽष्टमः सर्गः ८ ॐश्रीगणे
शायनमः सार्थधातुकाधिकारः
ॐअथवलोकयतायदास्यनराट्श
वक्रेणनंदीनदाग्रकेन समभस्य
तवाकामित्यमीशःश्रियतामेतिहि
विनविलकस्य १ इयमद्रिपतेःहराय
गेवश्रमवंसत्रुविभूनलोकपापापव
नोद्धलितैर्जलैःस्यन्दीनटजातेःस
हदीव्यतीवहस्तैः भ्रमतीरुकलीपयः
पिपासलमत्रभ्राम्यतिकर्णतालवृजः
२ आक्रामतिमत्समुग्रनक्रामकरः

क्राम्यति न क्रमते कामः वल्लवाल्लल
वत्तरस्य गम्यः पयसीह च्युतभूभृती
वराहे ४ त्रुटति भ्रश्यति नवारिणो स्या
न त्रुटम्त्रुटकैतपञ्चबाणः नवपद्म
वने विनात्र हंसान्नवहंसमरतीह मा
नमस्य ५ क्रुकृते लमति भ्रसघैनेनां
डरितेत्रस्यति मज्जत्योत्र पुंसः मत्तुघो
भिलघल्लकृतीसदैनाम तिलघ्यलितमी
ततेपियोमुम् ६ संयमतिपलायितं
हिपेदस्लेसंयम्यतिहन्नमेघसिंहः
वत्तुघातिमह्यालमलकायोनहिंसा
येगणघ्यपरेमिहत्वम् ७ सविनोति
शुभानियः स्तृणोतिश्रवणायाः सरितो
गुणानशुष्याः परिपश्यतियः शुनः स
दैनोघटघाष्पैः क्रुनयपवैतेन मसे ८
ग्रहोणतिवत्तुः शुभेनद्दष्मा विता मत्त

रा.
ज्यो.
५.

तिदेहिनां मुदाव निलतितेऽसुमा
म्यथोस्यानचतत्तोगानिश्च रः सरोरुहा
णि ९ नलिनीवनकुञ्जरेन्द्रदन्तैर्लू
नानिकरीसमेमग्रश्च: वितनोतिरणं
पौरलकुक्कथयन्दशाबलेनवेशन
याम् १० प्रीणातिपितृन्मयोभिरस्याः
फलमूलेश्वपिनोतिनीरलब्धैः शंवु
गृहरुणोतिनामिपाणीनकुर्वाणोऽवन
पोस्मिह्लोकः ११ स्नातकरिणः स्नुनो
तितमास्त्रिर्वीणायचुनीतस्नुनातिनि
त्यम सातेवहितैककारिणीयसत्वा
नोपयसाविराजमाना १२ पद्मानिर
ह्मणितिर्विशङ्कं सपत्नानिविमानस
म्पशान स्नानायचुनिव्रजानुपेतामा
नीवाहविकृमलूनादि: १३ कर्मव
तकर्मणामलाक्रियः मेमेरविणावि

50

नाप्यस्तृष्णाभियत्नैस्स्वयमेवपद्म
भाजः श्रीप्रेयमिदंगृहाणयस्मा
न्नप्यत्नेषु नयत्नपोस्मि निमम् १४
पश्यामयतस्तटीः स्ववल्लीडगये
येतु रविस्स्वयंसहस्राः पनामिह
वीरुपतीरभानोगाव: प्रस्तुवतेस्व
यंचरन्त्यः १५ शोभामलकावली
वनार्यां विदयानामजलांतुवाहली
ला नमतेफलभारसत्वरेणस्वय
मस्यास्ततटद्रुमावलीयम् १६ वि
वियद्रुमरस्परोधसीहृधनतोर
णपतिवह्निणस्यकण्ठः स्वयमेव
मस्तकेठरागेणाहृदयंक्रमयति
वावियोगभाजाम् १७ क्रमायिका
ः कनेत्रमशेषमवनयांकरणी
यंतचमजनानितुत्कम जेतस्यप

गा
जे॰
५८

रिष्यमोमुनातेलभ्ययोऽस्यवधःस
लिलेनचास्तु १८ त्वान्नभवैमेवशाक
मस्मात्सलयस्यपरेणनैववीर्यम्
गयंगदितंहृयात्रुमिथ्याजल्पति
योत्रपीतमद्यः १९ वर्णांतववेत्ति
कोतिसूक्ष्मणानायस्योजगतीहयस्य
कश्चित् अनवद्यविचेष्टितोस्यमहत्वा
नहिवर्णांस्महयेत्वयातिमुग्धाः २०
वह्निसमवाप्यतुच्छकेयामद्धामात्
ममवाप्तनश्रमललल्मीःक्वैनिना
कृतात्वयासापणपक्षीवसमग्रलो
कभोग्या २१ अर्येणसरलितात्वया
याभिस्ताःस्वःप्रवनायविलपनयाम्
अनिवर्तितमिच्छतीशनासाद्युपम
र्यावडेवेवकालमात्मम २२ ययोपि
नासार्थमजर्यमात्रपयेपसेयश्रवा

पगास्यात् भिष्णोयमेतत्रह्निसम
वंद्यंस्नातानरोगाच्छन्तिदेवभूयम
२३ स्नानादियेंत्रुएपनमाजनानोनत्र
ल्हिह्यामपिनाश्चिन्तिस्तस्यामदे
याचततःप्रयत्नाजेष्यायुरोमूर्ति
रिवहशिष्ठैः २४ श्राद्दत्यमेतदृव
नावचोभिप्राहृत्यमस्यात्लटमाश्च
सैन्यैः गच्छेचेनमजनमत्रुएपवि
यंचकूलंकरिभिस्तवाम्यः २५ वा
ल्हुत्पयंसप्रतिभत्यलोकानादेघदे
भःपरिमृज्यमेरुः गजाङ्कुशलीप
रिमार्गदत्तेपुष्पकानिःस्नातमुपा
दयात् २६ सराजसूयक्रतुयाजि
चानीनिजप्रभावाङ्गतसूर्यतेजाःश्च
कृष्णपत्यानितिमस्यभोजीतस्याम
घोयंवचनंतुनाव २७ प्रव्याण्यशाकि

ए
त्रे॰
५२

वैऊकुष्पथामाकण्वांनंदीमस्थमी
त्तेतेयः मिहोस्वनोयेपितमस्ववा
हंभीनानुकूलस्थितिनुष्ठमिष्यात
रप स्फुरहिमयायतमेवित्नाङ्कःविशु
कजिमादिकृपिष्ठपञ्चाः रत्नोष्ठशुप
द्विपकृष्ठतीर्गाविशानेदीशोस्ययशुभे
येन मत्वान्समरयैकपदार्थठन्नले
यामहत्ताः महत्सायमुञ्चत देवेक
रहेलामुनयोनदीनामहक्तमकार्येष
वेणेकृपनाम् ९ मकरश्चकमीनरा
शिमुनागविंशव्यामदिड्मुवा ठुत
महावास्पवानदामुदंवकेनदीनाम
सेनदा १० निशावैरोचलटमेमतयाः
कुर्वतुकार्याणिपचनपावयम लन
मलाध्यानिवनानिचक्रेप्पवंप्रणाः
ध्यःकदंनमुनीनाम् ११

आनाय्यविधं सकृदीतिवाच्यो नित्या
प्यचेताः खलु लोकलाप्यः आशाप्य
हीनः कृतभीतिराप्यश्चचारतत्र द
ण्डाचरोद्यः १३ अपाय्यदेशाजनता
निकाय्याः प्रविश्य पदताः परिपूयया
य्याः साम्नाय्यविधं सकृतो विवेश्य
रन्नोगणान्तत्र निरस्तशङ्कम् १४
अयत्नविधेसितक्रण्डपाय्यः सत्राय्य
नाशी स निशाचरेशः निवेशधामा
सनदीसमीपे कृतनाग्निविसर्पणतां
तदानीम् १५ कृत्वा हि जामासिकृत्वा
न्सम्भूय्यानस्य निशाटोपहृतोपचय्याः
अन्येपि के विसरिवाय्यहीनारहोभ
येनत्वरया प्रणेशुः १६ एवं लब्धेवो गे
कारके चात्र वसेत्सभीतैर्भर्तारमक्षी
न्दशिलातदानाम् आनन्दनं सकुङ्ग

ग
जें
५२

नस्यदीनैरलंतोस्यवन्यंस्लस्तद्बुद्धिपोतं
१७ उत्साहिनैतोमेघविविधधमानामथ्वा
वभूवुः पिशितस्यघोषाः मनकंजेवि
त्तिपमित्यकानांविज्ञानयस्यासुशमं
निनाय १८ कृत्वाराजेन्द्रविलिंखिनरा
नोभूभूलिराशेर्विकरंकेरेण ग्रिंयंत्र
भोः पीतजलेनतेम्यः स्वस्थ्यवबन्धाय
नैरोक्रमेण १९ उजित्रस्तुर्योः प्रविवे
ष्टुकामंप्रवेष्टितेभूतमटाकलापम्
श्वेभ्यंजनस्योत्यवमासुतिमेनदीजला
नोस्वयमुद्धहोम्यः २० श्रीज्ञप्रणाहस्य
निहारीविरायवधामहरेर्हृदयस्य सं
ज्ञार्थमात्मीयजनस्यनाम्नःशेवस्य
गेहेविरसुद्धमोभूत २१ केविद्धम्
तुर्भवनस्यलिपाविन्दाः पथ्यावा
सुजनस्यजगामु ॥ ॥ ॥ ॥

53

उदैत्ययोर्भव्यजनस्य यस्य कृतानां
सहितेन योऽभूत् ४२ ये पारयाः शा
न्तमहाप्रथानां ये पारयादाकृणसाह
सानाम् यवेदयास्तत्रच सेवकानां नि
रतिगः सर्वेन पवनस्य ४३ यस्मात
यः शास्त्रव विस्मयाणां यः साहयः स
र्वजनेष्वभूतः दशाननो वीरवम्
निविष्टो सस्पष्ट काङ्क्षिमवाननारथ
दशो भयानां समिमानसस्य दायाः सु
रवानां सततं स्वल्पः पायस्य पौर्ध
स्यतत्रो विभूते विवेश राजा सगदं हद
यास्यः ४५ ज्वालेवलेन दिप्यमानस्या
नोज्वलेन तत्राभवदस्य किञ्चित् न
स्थायचक्रोपमप्युग्रभीतिं चकार दे
वेनकमण्डलस्य ४६ कृत्वावसायक
विणाल्लतानांभ्यासामानिलेकोमलप ४

गा
जे·
५४

ह्लवानाम् पश्चाद सिञ्चन्करशीक
रैस्वैः शीतैरवशपायकैर्लेरिवार्तैः ४७
देवा विनाशाय वनं जमाणं निशाच
रनाथ विमुक्त विनाः ग्राहा जले मत्स्य
विघातदत्तादिविग्रहाराङ्कसमानवा
गः ४८ तदावहारं रजसाभवन्तः शोथ
डुमाणं वशघाग्रपन्नाः ससावमाविर्द
धतोगजेन्द्रादानोभसोशैलफविंपते
तुः ४९ गृहानिनेन्नर्तकनायकाप्रः
स्त्रीभिर्हृताः षोडशहायनीभिः सैस
ममान्तः स्वरगायनैर्वैः सनल्कल
३दशान्तेनाभूत ५· प्रवकलवकली
कसेवमानः सनकजनाह्वत नसर्वलो
कवार्तैः विविधानि हायनात्रयोजी
गजनीवरीरजनी निंघनाघतत्र ५१
सजलजलदजालघणामलेविभ्रदङ्ग-

मरलविहितवाह्लराजमानःशि
रोभिः उग्रमिविहितकल्पःमोक्ष
नाहीयमाणः सरितमुपजगाममहा
नकामोदयाख्यः ५० इत्थंजैनराव
णीयेमहाकाव्येमहाकविभट्टाभी
मकृतेप्रत्ययपादेपाश्चार्येनवमःस
र्गः ९ श्रीगणेशायनमः ॐसमोस
शीलःपरकार्ण्यलावोमहाभट्टाहूय
कृतत्रवायः कुलसपोत्रःपरशालि
सायःप्रातर्नदीस्नानमुपाजगाम १
परप्रमाथीभवेनःस्वेरभ्यःसवत्र
दःसंश्रितवात्मकेभ्यः प्रियसखोका
पनुदःसमस्थःप्राणामयिप्रान्तभूः
सरोसो २ अमुत्रेगेःसंप्रगवीरसंघैः
समाश्रितःशीघ्रप्रापत्तसेस्व विभूति
मानंशाहेरेविहीनःसमन्ततःशालि

ग
जे·
५५

55

ह्यैरुपेतः ३ मुखाहृतात्मासरितेप्र
पेदेसंभेरमापेनसराविलायाम् भ
वस्यपूजार्थं ततोः स्तवार्थैकर्णैजपा
पाह्नितैर्देवैवरः ४ यस्यत्वन्दपरिरु
जानजनानिसंरणोत्साहशालिनः
पयसिमज्जनाश्रितः परितोद्विपक
क्षपाः पानलसंकुले ५ आक्रान्तवि
श्वोगिरिशानुभावाद्विशावराञ्वैरि
जनान्धानः सेनावरधेसनतीव्र
शक्तीरथेसरः साहसिकव्रजस्य ६
विकीर्तिमादाययशोमहाभिर्यः संप्र
गेपूर्वचरस्तुषी लेकाजनप्रीतिक
रोरुशाकिभेजेपयः श्रेष्ठकरानुयातः ७
करप्रतानेनदिवाकरोवादिवसराजा
सरितेजगाहे प्रभाकरेणास्यशरीर
यास्नाविभाकरोकारिनिशाकरोवा ८

देवापदामादिकरोयपष्ठनान्दीक
रक्षत्तणदाचराणाम् महाभुजत्तो
भितवारिभाजोमयादसामत्तक
ोवभूव ९ यत्रक्षरायेममरेष्ववी
रास्सेवार्थमित्रेण पुरानियुक्ताः ते
किंकराः सेवकराइवैमस्तान्तेतमा
हृमविरायतस्थुः १० नस्मान्नकूले
ष्टदवः प्रवान्तःसमीरणाःकर्मकरा
इवासन् ईषत्करोपमनवाङ्कशोके
मितेपरस्थित्रकरोनयस्मात ११ नैव
रकारोभवदाननतारेनेमत्सकारःस
यियाविधातः सश्लोककरौरभिन्
यमानेममज्जनतोममसिवाङ्कारैः १२
सेतोभितेतेनवभूवनयाःस्वलक्ष
लेरोपमिशहूकारम् उत्साहितेनाम
रस्त्रकारैर्हसेनरात्रिश्वरमायकारैः १३

रा
जे:
५८

वेगेनतेनातिविमथ्यमाने दिग्वार
णेनैवयथेच्छमेभः आसीन्नकृतक्षा
यमपेतपश्चैस्तैश्च्युतस्तैवकरीवन
घाः १४ मज्जन्तमेकंजनमेजयंतेस्त
नन्धयानामपिवाशकारी वंद्यस्त
हानेतानिवहेगकेवानिशाचराणां
परिवार्यतस्थौ १५ मन्त्रास्मिताशेष
फलेयथहिर्हिजः समानितात्मभरिरा
तसव्रजः कुर्वन्स्वरिद्धारिसकूर्यस्त्र
दजंमस्तोत्रवेशेनचक्रूलसुद्धहः १६
देणंपवास्तत्रमिंनपवावायेफल्कस
देहमस्तंनिशाम्य: विभुक्तदास्यापि
रहीत्रवापाःस्त्रातंप्रभुतेपरिवार्यत
स्युः १७ भयादसूर्यंपश्येपापिदवापाता
लवासीजनेनायतः यस्ययानःसमुक्ती
नमपिनासीललाङ्न्नपरोविः १८

निद्राभाजोजायतोवाग्रशक्तेरासीना
त्वामज्ञनोवाश्वनत्याः केवानाम...
.. ज्ञासमाऽत्र्ग्रेपश्यास्त्रक्रियतपासि १९
ईरस्मदाभोगगतःसवीरस्ततःसौ
नस्तरस्रोतलार प्रियंवदाग्रेसरक २०
ण्यमानकाशिन्यमस्मिकनमासस्मार
वंशंवदेपाहितथैतवामाद्विषत्तप
स्त्वन्नरोभिवीक्ष्य परस्तपःपार्थिव
मौशलिङ्ग-वाचंयमस्तपरिवार्यतस्थौ
२१ सर्वत्वदन्नैःकुसुमैस्तमीशंपुर
स्तरस्माचितमर्घ्यौयिवा २२ प्रतःपुनः
प्रीतिकरोरुचैतादघानतःसाञ्जलि
रित्युवाच ब्रह्मादिभिःसंस्तुतमप्य
जसंसंस्तोतमीशेतियदुयतोहम्
सर्वंसहोसीतितदेकमात्मस्वभक्ति
हार्येनगुणेनवक्तः २३ सर्वंकृपाने

ग
ङ्गे
५०

नैवोपचारान्परमङ्गे यस्मात्तमाः प
तङ्गेः कूलेकषवारिचवारिधीनेवि
खभेरेयं वमवक्लिवल्ला २४ मेयंक
रत्नेजननीविकाष्यमतिङ्गे रेमुक्ति
मुपेतुखोव भयाङ्गे रेदत्तिणमान
नेतेतेमङ्गे रेग्राणमस्तोतष्यापि २५
श्रियङ्गे रापेनवभक्तिमात्रात्वेहेमका
रोविग्रहेषुतेषाम् अर्चन्तियेत्वांश्रिय
कारमीशंयष्णाप्विन्तोन्ति विषयांहभ
न्ते २६ भद्रङ्गे रायेकमलासनाद्यास्ते
षामपित्वंभवमुद्रकारः अर्चन्तिया
नन्यजनाः स्मराणितेषामपित्वंवरसेव
नीयः २७ जनोनमस्यन्निरुहलिङ्गमीशितः
फलानिकत्वाचिरमाशितेभवे नयोमिरा
पूतसमस्तकल्मषश्रयातिधामेशतवैव
शाश्वतं २८ द्विजातिलोकेतपगी ::

यसेत्वेशुकेनमात्वेशरण्यत्वेरेणि य
तिवरांतोमम वापमोरी किंजामत
यत्तपसोड्रापम् २९ शत्रुत्वयःसो
यदितेपरःस्यादरित्वमोवापिभवे
दरिश्चेत् त्वंदेवसर्वस्यतवापिसर्वे
भेदोत्रयःसंहृतिमात्रमेतत् ३० वि
निर्जितात्ममेद्भियशत्रुसंहंत्वांतव
दन्तिलोकाः भ्रन्यशेमीतिजनेन
गीतत्वथ्यशमेहारकेगुणानाम् ३१
त्वमत्वगःसत्वरितोगुणानांत्वपार
गोत्तानमहार्णवस्य सन्मार्गदेशी
त्वमिहप्रथगानां सर्वत्रगातेथमतीह
कीर्तिः ३२ त्वांप्राण्यभूयासमसातिहि
हंत्वक्लेशापहःसर्वतमोयहस्य ····
··· मेयदिपीर्थवालीकुमारवालीव
त्वरप्रियस्य ३३ स्यात्मेपतिश्रीरिशुम

त्रिसेनाजायाद्भ्रमीलेयविपत्तलोके
हस्तिञ्चवीर्यामसमन्तभ्रष्टमास्तथाक
वाटञ्चवलोपपन्नाः १४ श्लेष्मञ्चापि
नञ्चगदादिहीनेसदास्तुमेदेवशरी
रेमतत् सेसेविनःपाणिचताङ्कैच्च
स्वविवेसयेभवतःप्रसादात् १५ पू
सोयदन्त्यकरंणविरायतिप्रचनेय
करंणरिपूणाम कान्तंयदार्क्षाकरंण
जनानांवत्स्तदेकेतवदेवरूपम् १६
शांघ्रभविस्तत्रिघेनायदस्मिन्नंग्रभ
विस्मृस्थयनाविनोपि श्रियंभविस्स
स्थयदश्रियोपिप्रभुर्भवाकारणमत्र
नामत् १७ श्राराध्यतेवनुपादयुग्मस
भंगंभावकंतंविरायेनेका त्रुरुषाव
निनाशतापभोग्यामाक्षाभावुकतामपि
प्रयान्ति १८ ऋषिकनोक्तिगगानस्पृशोर्ह

गणस्वजः किं वचसा स्तवामि यस्मा
दृशां मन्दधियां न तु मा भवेवं नघ्न
न्नि भवार्दशाहि ॥ ५१ ॥ यमिष्ठिदेंडुर्गा
तिमात्रभाजो लोकद्विषामात्महित
इहांच सन्मार्गदत्वमभवमीहनितं
पितेव चित्तेन कृपाप्रजेश ॥ ५ ॥ मही
जितां स्वर्गसहस्त्रसचेयं भक्त्या मुखानां
फलभोजिनां च संपूजिताशक्र स्त्र
नत्वन्नु लेभस्त्वायनेकामतेवं स्वर
स ॥ ५ ॥ उपास्यते किन्नरगायनीभिः
स्त्रीभिः सहादर्शनमानिनीभिः नप
स्विभिः स्यात्कलशायिभिस्त्वयथार्थि
ताशेषफलप्रदायी ॥ ५२ ॥ स्त्रीहादर्श
नमानिनीभिः नपस्विभिः स्यात्कल
शायिभिस्त्वयथार्थिताशेषफलप्रदा
यी ॥ ५२ ॥ शोभनेमनोमे उराजहरीयाव

गु
जं
५९

ड्रावन्तेन पश्यत: विगतगर्वीवी
लितेजातेोह यिलिङ्ग-रुद्रोधभूमि
तले ५१ अस्थमेधयाजिनो भुवस्त्वय
श स्तेकृतोजना: मात्तच्चातितोपि
वाप्तुहिं नैवानतास्तामुपागता ५४
तो ब्रह्मलहभुजहन्तातु येतो मख्ये भ
वेनो ब्राह्मणिपापमुक्तो नथाश्वमेधेन
विशुद्धदेह: सत्रहाभूहि विदेवराज:
५५ तत: स्वतिं त्रिपुरापकृत: श्रोकवेत:
श्रतीपमें गत्य महानदीभुवाव्यकी
र्धतार्था सहकृतपिनाकिन: स्तोणेन
सापापकृतेव वारिणा ५६ कृताधि
वित्तो मम हे सापगायग: समाधिमुसस्य
पिनाकिकर्मकृत स्वमत्रिण: श्रेयतकृ
दघ्निनाशन: किमेतदित्याद श्रुतासवि
स्मय: ५७ कृतान्तहलेकरुणा विहि
नो सृधेव कोवान्यव विक्रयीह ५

कर्मैटघायेनकृतेविसृष्टंयमेहृ
कुर्यात्परलोकठस्था ५८ राजयुध
नामयासाकेकोराजकृत्वापयुध्यते
वारिस्मिन्योर्यःप्रतीपपतिमथिमेक
नोत्सङ्ग-वतिति ५९ प्रतिलोमगमा
स्वयंत्रुरेवा भुवमेनत्कृतमयसा
गरेणामकण्ठ्यपयसोभविष्यतीशः
मरुत्कृत्वायमयाविधेविगोयम् ५०
सविरमितिवितर्कोकोपरमात्तेने
त्रस्त्विदशाभयविधायीनिष्ठसमेह
नेशः त्वरितगतिरूपेहिंसात्मेन
त्रिमितेस्तुकमितिगिरमूचेसंभ्रमा
मग्नमूर्तिम् ५० इत्यर्जुनरावणीये
महाकाव्येवैयाकरणवरमहाभी
मकृतेकर्मणएषएवंपादेदशःसर्गः
१० ॐ श्रीगणेशायनमः समभ्यतेज

रा. ॐ. ९.

60

नेतुः ॐ सरितां राजमार्गेण दर्पजो
लपशालिना प्रतस्थे द्विजमुक्तेन स
नम्रः सानुजः शुकः १ मन्यते कं दृष्ट
वान्भीतैः स्वनभिश्चुविभिर्द्विजैः
नत्वापि जरदावासंसक्तविश्वाकृतवे
ष्टजे २ अनूषिवाननूचानमुनिलो
कोयमाश्रमम् नेपथ्यगातवंश्या
मेयमसाबल्वमुमुवान् ३ उपेयुषा
श्रमानन्मांत्तिनानाश्चात्कृनाकृतिः
मुनिसंघः शुकैनैतिसवानरपङ्गपा
नतः ४ अभाषत शुकोवाकं नदीवी
स्येति सारणम् अभिजानाति मद्वं
त्वा स्यामत्रो सरिज्जले ५ स्मरस्यसि स
रित्संस्याविमानियदभुञ्जहि यद्वत्स्या
मोत्रतेहेत्सिभूयोगछामम्मन्दिरम् ६
यदभुञ्ज हितद्वत्सिभुक्तेशामहितम्

नः पावनीयंनदीरसा शपा गायत्क
तमेनया ७ पुनरुक्तमिथंवज्रेत्री
भूता भुवनाधिपं तेशम्भुदभजन्ती
ताशाम्भसम्भके मु विलग्नं ८ तेनेहस
हसेरेमेवनेष्वायतलोचना तस्मा
दभीप्सितेभूपात्त्वंतेचालमतेति
हि ९ इत्तांचक्रेमवान्ताङ्क्षनपस्या
मिसरस्वतीम् नाज्ञातेयमुनामिसं
दृष्टुः प्रोवाचसारणाः १० वसन्तीह्य
गविप्रास्तव्यावन्त्वः पुरासराः नागाः
पुरावसन्नस्मारमेयंसरितोवरा ११
वर्तमानेलट् यातिहंसंसितांभोधिः
कीर्तिश्चैषात्तमाभृतः राजमानाम
मूपप्रवहन्तीकमलाकरम् १२
विचरन्तितिमिव्राताः खादन्तिशफरी
तिह ग्रीयानालपक्षान्तिनटेस्याफल

ग
जं
६१

61

भोजिनः १३ यजमानस्य वा मूर्त्तिर्मीनत्वणी
यामयापणा पावमानाजनं यान्तिसाग
रेकरिसिविना १४ स्नानकाश्चवसमस्था
लटेषु फलभोजिनः अटमानाश्चती
र्थानिशान्तिभाजस्तपस्विनः १५ पतस्वा
वटवः स्नातिविश्वापणामुञ्जमेखलाः अ
धीयन्तः महावेदान्यारयन्तः कमण्डलू
न् १६ द्विषतापस्यथंतेवृत्तानाथसंहितं
मतो नटं च सत्वतो द्रुपेः परितः समले
हांतो १७ ततोभ्याक्रमहस्रेण सम्हान
मेदाजलं पेतनागात्महापत्तः शुकेना
शिरिवाजेनः १८ अलेकरिस्वगात्मानं
गुणैर्जेनमनोहरैः निराकरिस्वरूपा
श्वेतुर्निरीक्षनयाम्नये १९. प्रजन्निसर्जे
गत्वीतिस्तुत्वदिम्बद्विषत्मनः विवरि
सर्वनामोगमजत्वारिरिणसर्वतः २०

कुर्वन्भुजसमाकन्दुकेनवल्गुरिवोद
के प्रतीपगामिवर्धिष्णुः सहिष्णुः स
हिष्णुः सरितोरिपं २१ तेजिष्णुत्रस्नुत्रा
लोकभग्रभृराष्णुपलायितं ष्णुकःसम
मिहभ्राग्रालिव्रमलंदयोदिवि २२ त्र
शास्त्रभिर्धृतः स्त्रीभिः त्रिमभिःपरितो
दिशः रेजे राजावृतः श्यामलैनाभि
रिवभूधरः २३ संपर्किणीनदीराज्ञा
संपर्कीसरितान्यपः त्रगेमात्यपावना
वेताविन्द्वेसारणःष्णुके २४ त्रनुरो
धीत्यपःस्त्रीभिराक्रीडीभजतेजले त्रा
ग्रासीमहर्षिवेषपरिमोहनदेहिनां २५
ग्रायामिवाज्यपरित्यंप्रमाथिनमसंन्यपं
विकत्थिनोरिपुंकृत्वाद्रोहिणःशेरते
कथं २६ भविष्यतिविरंतस्यपरिदेवी
स्वल्पजनः परित्नीवधोमसेशत्रुसेने

गी. श्री. १२

62

करिष्यति २७ गुणस्य निन्दकेनास्य हि
सकोन सन्तापिनः क्लेशाकरस्य पशत्रुणा
मेपदाच विनाशकः २८ आक्रोशकः श्र
श्रुनोपि लक्ष्येतेनाभ्यसूयकः आन्तोस्मा
त्रितोमम मेनकस्मिन्परिदेवकः २९ वीक्षा
मे संस्तुते क्रुद्धेवेयनः कोनजायते शह
तोवाभिघाशाणीयातनोनाद्रकस्यत ३०
मेवकूस्य कल्लोलाञ्जवनार्धप्पमत्स्य
स्य हृक्कमीणेप्तुतान् निरुद्धे सलिलेराश्व
पंने कूलसाश्रितान् ३१ क्रोधनागचस्म
गमत्स्याः पद्मपमाससवर्धनाः आवात
काञ्जलत्लोभातटमात्तन्द्रुकाः कृताः ३२
लिप्सुकः फलपद्मानोमरालुन्नान्दपेवशमंता
रमतेनसलिलेपद्मपजन्माकेशमूर्ध्नपाकृन्ताः ३३
३ हितेषु सरोजेषु स्त्रीभिर्भ्राम्यन्ति त्स्यपा
वराकाशोवनाभ्रंकृत्ताभिलाकाइवसर्वतः ३४

लोऽनस्थः सचेदिहैष्यत्युपयातिवेशी
ल्लभ्योपयातावलवद्दुर्गर्वः एतेनवध
सेऽस्तनशानवशास्ताहृद्योमेहृकिंवद
नोदितेन ५ उर्ध्वमुहूर्त्तोदय्यचेत्सधी
मानेष्यत्पेयाऽउपयातिराजा तेनो
वर्येतेनमहायात्राप्याममहावीरतेभ
नराज्ञा ६ कर्त्तेप्रयाहिप्रणतोरणेभ
वकारकोस्यास्तिसमर्थोयेभ्यः लाभा
यगतात्रुमहाहवस्त्रमोभवेभवि
गय ७ राज्ञेहरिष्यामितदोयसघ
श्चोवासहन्तासमभूमिपालः कृत्
हलेतेनसमेष्यतेनेस्त्राच्योविवादो
पिसमंसमेन ८ पादेनतेहृक्मिनिह
त्यत्रुहेतेमेशिरोगसेवहिभूपम सा
ंविनेष्यामिमहावलसत्यागोविधा
स्यामितनोविभूते ९ प्रमानहेसघ

गा शे ६५

66

तिवायमानामाहारसेनेतरसान्तुया
मि करोम्युपायान्नमुपाश्रितानोपला
येनेकाध्ययनस्यवश्यम् ९ भीमप्रुद्ध
विप्रलंपोपहर्षविनिर्जिताचेपमूर्धरं
एकस्पूर्पनिश्चययाविनेद्राक्करोमि
नीत्वानिजोपरम् ११ सोगावग्रश्चैरह
मादधानः सद्भावसन्नावकरंपरेषाम्
सयावदङ्गेषुकरोतिभीमान्तोषस्यवि
ज्ञावपदेमहौजा १२ प्रस्तावमाध्यवम
वेःसभायामनायमस्मिद्धिभवस्यकुर्व
न्वलाभिलाषंवजुधाविततन्नस्य
वमायत्नभियापरेषाम् १३ उड्डार
यन्तःपिशितस्यरक्ताःसहेतयोमाष
विकारलक्ष्माः ववलगुरोशेवदती
तिह्यप्लुविस्तारभाजाःपरितोनिषण्ण
टाः १४ कस्मापपाणोहतिनस्परापोपर्य

अभितोज्जलमद्धान्तस्रूहपालरिवाद्रै
वीचिहस्तैः स्पृशत्येष जवीचीपयोध
रान् १५ अस्य यीमदनैनेववीचिविवाफेन
लाशयः आलिङ्गत्यहष्णीनारीराज्ञः प
रिभवीयथा १६ अद्दालमेघपातञ्चैरी
गुल्वपङ्कशङ्कया भङ्गवज्रोयमभ्येतिभा
नोः कोवानेगावरः १७ निरालवोपिस
न्यज्जलतोभेन भङ्गरे पद्माकरेनभो
भङ्गामानुनाभास्तरेश्रिताः १८ भिङरं
कूलमुत्स्रज्यप्रहृद्दसरिदंभसि जिव
ताः कूर्मभोजानाविप्रुराइवपत्तिणः १९
अस्यामेडरामीनाक्षिडरः सर्वदेहिनो
नश्वरास्सहजाजानाजलसत्तोभपीडि
ताः २० भियेवगर्वलोयेफहूयातिस
रितटे नटनोपिदिवेहृन्दपततोमक
रिवरे २१ जागतृकक्रनारत्नाकोडमे

63

न्तपोजले जज्ञ एकद्विजाकीर्णे दन्त
हूकविवर्जिते ५२ गुरुस्तनभरोत्रस्ता
केशमध्यान्तपाङ्गना केशपाकुरुतेक्ष
ध्यैस्तानसैमानन्तानवसीम् ५३ दीशस्य
त्तनहिंस्वस्यभर्तुः प्रीतिविधित्सवः श्रा
शमवोविनोदेच सजन्तिनाः स्वपोजले ५४
वन्ताकृत्लतहृतस्य विनभूपस्य विस्वः
भीरोत्रुपिजलास्पपदयेनपीरवेष्ठिते ५५
भास्वरेणास्य देहेन पानः स्थावरजङ्गमे
यायावरानुयातस्य स्त्रीघनेकेन संयुगे ५६
दोर्लीमहस्त्रेणपतङ्गभासो गुर्वी दधान
स्पधुरं स देवु श्रान्तायविश्राहरणेस्तरू
रेपरोपिशकारिवपोनमेस्म ५७ विलो
कविभ्राजमंशुभञ्च भिधेयं तं मानस
मेतदाल विद्युन्नतीनाभिवराशिमेने
विलोकिकाविभ्राजमंशुभंचभिधेयम्

तेमानसमेतदान्त विधुधुतीनांमे
वराशिमेनेविलोकितेनास्मिधुरःस
मर्घ्यः ४८ शास्त्रेणयेनजयिनाप्यत
भूतयाश्रीस्तोत्रेपविश्वक्षितिधस्यपठ
न्तिलोकः पत्राणिधस्यविविधानिव
हन्तियोधाकृत्वातमेनमरिमस्यति
कोनगात्रे ४९ पौत्रेणदंष्ट्राहितयेन
विश्वेमहीमस्तोभूमिमस्तोत्वितिवम्
वभारयोभूधरणेवराहोममैसमा
सः सवलेनवलः ५० नमवितभू
मिपतिप्रजानांद्विजन्मनांसयतमेक
वीरम् त्रुंद्वेस्वराणामपिशास्तिसोनाव
पश्यतांवारिधिरिमजन्नम् ५१ दृष्टा
विलुमसरितलठस्यरन्तेनराज
हेसमभिनः स्थितचारुकान्तेर्त्वं
समेमशिविरेनिजमादरेणमत्रेशुक

रार्जु ६६

64

तंदधिविलेकएवयोवभूव ५२ इत्यर्जु
नरावणीये महाकाव्ये कर्मेयाद्यपादे
एकादशः सर्गः ११ श्रीगणेशायन
मः ॐ ततः शुकाद्दाशु निशम्य वृत्तं त
द्भूपतेः साप्तनिशाचरेशः आगामि
नैदोषमविज्ञयित्वानश्चकवान्वाउ
रिवोरुशक्तिः १ यावन्ननन्दयमवनी
श्वरोसौउरामपुत्राइचनोपयुक्तः प
याहिपुत्रायनयास्यपार्श्वे कदाप्रया
सीतिममात्रचिन्ता २ कदागमिष्यस्य
तिडःप्रवितोहंकदाचप्रद्वायरिपुंब्रवी
मि कहिंनुउक्तंप्रविधास्यतेसौकहिं
प्रसह्याहवमातनोति ३ कोमेरणे
दास्यतिकोददातिकोवाप्रदानाशुरू
मोरिसैन्ये यः स्वर्गमेष्यमुपयातिवी
रोयातामयावाणनिहृतकायः ४

त्यक्तटाभिघाताद्विदयन्महोद्रो सौ
मेरुमाभिः सरितोवशाभिर्गजाधि
पः सप्रमदेन दृष्टः २५ सभोर्थितस्मा
द्विपतेर्निकुञ्जादपश्यदाराल्समस्मा
धिपस्य विभिद्यमानेधनितस्वनेन
ज्ञात्वाभिभूतं समजेपमूनाम् २६ म
गाधिपः स्वापसरोवराहेत्रिधाप्य
पायमानेमेत्य आहायमस्यापिव
धाभिशंकीप्रतीत्तमाणः तर्णमेति
तेन २७ तरुंसत्वौमत्तमपास्यका
विविचत्तुमेभूमस्तुपद्मनमेत्य अक्रवि
संवेपणुमुद्रहन्तीत्रिपाशत्रिधेएो
लिकालित्स्कमा २८ यत्राग्विधानः
परिरोफजानोत्महाहवप्रमरतेर
नाधेः पयोधिभीमस्सत्पसोसेमेस्तु
कः सरित्कूलनिविष्टमाप २९अधिकारः

ग ३ ६६

66

मतिभुवः कुर्वेदुदारयोधंयुधिष्ठिता
नेकगवादिवाहप्रभूतहेमाहतञ्च
हकीर्तिश्रियतिथ्यणीतिप्रभुनादया
ने १० इत्यावतागजज्ञेनगुप्तविद्या
वतासाभुजनेनसेव्यशय्यासनाल
ङ्कृतवीरगेहंणारपकारथतिवद्बश
क्तिः ११ यत्रस्थामासविभूरितांशभ
र्तेविंशालोपरिचर्येच्छाम जेतेवि
कीर्णावुधियस्पशंतुस्वभर्तृभ्रमास्थि
तमानसस्स १२ शिल्पावलायेनरण
क्रियायांसमर्पितावैरिजनस्यभिन्ना
त्रपायुतः सप्तमदोवनानिनीताजरा
वातिवर्येवनेपि १३ यस्मिन्नभिदेव
ऋद्धिभातिमूर्णाभिदेवाविद्रुमपाभट
पाणिभाजः श्रालोकणायस्यरिजेतमा
नोवार्तापिनागीहिघनेमनःस्व १४

प्रविश्यपत्तनं सैन्यवनेकरीवस्त्रह्नान्तौ
हेलया जेजोदयानः उपासनं हारमु
पेत्य चक्रे पराभिभूतेर्गणनामकृत्वा
१५ प्रभ्रद्धिकाहीनमहीनकार्यदोका
रिकाहृतमिदंतमूचुः कोकारिकोक
तेमिहागतस्त्वं कोवावदिवकमिदंव
दस्व १६ नरस्य तस्यास्त्वविवेदनिर्यो
नवेदयत्यागणनेनतेदः सौवारिके
णेतिमुक्तो भयधापि प्रावेशि भूपालस
भेहसावान् १७ दानीयविप्राहितसंनि
धानेयत्रार्थिनामर्थितमर्थदायि स
हागनानकनरेन्द्रमूर्णोदधारयः शा
सनमीश्वरस्य १८ यस्याङ्गनालिङ्ग
नजास्रवालिंङ्ग्यायासहशीनाविदधेज
नानाम् स्फुरन्मयूखप्रकरात्पुवाहर
त्नानिचधान्तविनाशनानि १९ गुणैक

रा. ते. ५५

67

यानीहृयदेकमूर्त्तिर्योगोचरः श्रुत्वैव
तोजनानां दरिद्रुतोयत्र नमस्त्वरोभून्
चावतारः कलिचेष्टितस्य ४० आयारस
केयडपाश्रितोश्रीर्येमायरत्नस्यपयोधि
मध्ये सेहारमानायईवेणकानोयस्याशि
नाविद्धिवनामयत्र ४१ सदः श्रविष्टुः स
कृतश्रणामलदासनावातिविहृतो
षः क्रुतोभवात्कारणमत्रकितेराजेति
पृष्ठो निजगाद्दूतः ४२ डुर्दमनः श
त्रुतनेनराजाडम्बासनोयेननकश्चि
दस्ति डुर्योधनोनेकभटानुयातोद
शास्यनामास्तिकुलस्यपौत्रः ४३ योद्
जेयोवैरिजनेन संख्यिकृतानामसैन्यः
स्वजयमेहृत्सम् ग्रामावसीदनत्रुरा
जिमध्ये शामणोयेनकृतनः स्तौरो
चः ४४ स्वाप्नेभवेयेन ::

यतःकस्यशरीररतः सेयंहिसङ्गी

जनस्यसर्वेविज्ञातवेद्यः सुखवञ्च

नीयः फलप्रणायेपथिनावसेतेहि

घनिकायेव्रजतान्वयाय कायस्यपी

डचनचिन्तनीयारतोनिकायेपरि

सुखयाहि १९ नव्यावहानीसहतेन

कार्षामोराविणैवकवनानिवार्यम्

निर्याहमेनेविनिरास्यलक्ष्मीप्रग्राह

वेतागृहमस्ययाहि २० यापाकनी

वारभुजंगमुनीनांसंरावमुद्रावमुपा

गतानाम् नव्याङ्करूवेसमरेजेनस्य

यथानमुख्यायमहेहिनम्रि २१ अव

ग्रहस्यस्मिवास्यसेसंजातारवेशा

सुनयाभिशेषम् ग्राहहीनास्यम

रूपत्नापंप्राकारमूर्त्यपरिमाणम् २२

सलवायधात्रोःस्थिरानिमग्नेनवयाश

ग। [illegible] ५५

68

भवाय विसर्जितोऽघं कर्त्तुं जयं यामिह
मादरोऽहं स्वामी शुकेनापि वशीभिधा
यि २० विसर्जितः सादरमाशु भद्रोऽसि
हेमदानः प्रसभं विधाय पुनरप्यदात्म
ग्रहं शुकमार्गमोक्ष लवे गोपरमाललि
वे २१ सहासमीशं महसः परीतजय
लवं नवानवनो विधाय प्रसंयमः संय
मिनो मुनीनामभितः सकाशाद्विमाक्ष
शेह २२ स एव निनादनिनदेन हीनः प
नत्रिंशतोऽक्षनिकानेनगात् निगाद्भा
जो निगदेन हीनः पशुपन्नशिष्यान्म
निं सहते स्म २३ श्राकर्णाय विन्यस्तताव
हेतु विधायरीणे रमणेन साकम् प्र
प्रकाणः संप्रति सार्थमाणः प्रकाण
भाजः सजगाम वीणाः २४ तेनाह
वायस्य हरिमिदा ॥ ॥ ॥

विराधजित्वाथनेशमाः ऽनसमेमेवो
नम् श्रागाङ्गराद्भवमेवयस्पृङ्ग्यो
नभाजालान्तपुच्छकेण ४५ मात्रक
रोयः लनदेववर्गः शाङ्गुडराट्दिकरस
स्यविद्धि उष्णानमस्तुप्रवहृंपिवड्ङ्ग
स्वग्लानमस्यारिव भूस्तुत्वोङ्गेः ४६
वर्त्तमानसमीपेवर्त्तमानवद्वा मोहृ
नमायान्तमेवेहितस्यत्वमागतेवाति
निपालसिंह यास्यामिकार्यंभवतेनि
वेयतुश्वस्त्वमायान्तमितोगतेवा ४७
श्रांशसायाभूतवस्त्र केरोधिवेतस्यक
रिषमसेवाभर्त्तुर्मदीयस्यदित्वमि
छम् त्वतःसदास्यलक्ष्यवादत्तातिदत्ता
निवापयपमुत्वानितेन ४८ सर्वेदि
ह्रयास्यतियात्मतस्तेलिप्रेकरिष्यसमि
वाञ्छितानि शत्स्यातयाशक्तिमतोन

रा. रे. ५५

कृतपक्षैः समग्रैर्योनेव सखलस्त्रियाणि ४९
सखलस्त्रियन्तानवभूपचेहसमापतेष्व
न्तनिशापरेशापरेशः संभाययेहत
रेमेवक्रुयानदेकयोगपांसकलोयरि
त्रीं ५० नायतनवन्तियाप्रवन्धसामी
प्यपोःक्रियाप्रवन्धे यतः प्रभृत्येषवि
शुक्लपक्षेशवः ततः समारभ्य रणोहस्तु
यात रतोपिज्ञीविषातियावहूर्जितं
विधास्यतेनावदशानितंतयम् ५१
येयंगतापञ्चदशास्यलक्ष्म्याजेष्ठ
शुक्लेमेसपुहे आगामिनीयापिवयो
णमासीतयापिज्येष्ठमाविलानराती
न् ५२ आमेकृतोयोविधयोमहीयोल
स्यावरंयतहिनाचलस्य प्रभोविजे
जेष्वेतमितिप्रतिज्ञातंचास्यपातेतिस
माजेलामि ११ काप्तविभागे पदवरपाथहा

१५

69

योवेन्द्रपापायातिवत्सरः उत्सवैर्वैकेरे
ष्वेतेतत्रस्वामीत्वयेष्यताम् ४९ यम
रेषुनराग्रहायणाःसेवत्सरस्याप्य
नत्रसःयास्यतीश्वरेणमामानत्वेमान
नोप्यस्यपयातामात्रगांवङ्किमितेना
ज्ञास्यदीशःसरिदंभसिवामक्लीडमा
नेदृपितामहाय नोयंभवत्काफवता
परुद्देनापाहरिष्ययदिदेवपूजो ५१
भवानयास्यत्वरितेनदीनोनाभत्स्य
तत्रोरजनीचरेशः सत्वरणैवावरि
तेविधेयपलायनेनाचरितेमहद्भिः
५२ गहोयालिङपित्वानेः श्रपितत्र
भवान्भनक्तिपूजांशशिमौलेःसरि
दंभसाकिमेतत् लङ्कोचितत्वापिना
गमिष्यसेनत्वामतिगर्हितेदशास्यः
५३ जातकोपप्रतिपन्नमीश्वरेनिश्च

ग
स्कं
८

70

ते सर्वे मुच्यन्ते देहिनो किं पुनर्जगति
जातं मर्त्यो मनुष्यो नामसंकीर्तनं करोश्याऽवं
४७ भवान्कस्य नाम करोति पापं तथा
विधं सर्वजनदंगीते कथं वरं तेस्म
जनापवादेन च विपत्ते विषयप्रसङ्गः
किं हन्ते कानामेजले विहारवेष्टापिद
कामपिकारयेत्स कार्थे कावासरितोति
रसितामाया पापेन निर्धोज विष्यतिवे
४८ किं किलात्मर्थे शक्तिनामनहि
धौराज्ञायन्नरिष्यति वसरिज्जले किंक
लेदं पीडि तक्रीडेन करिष्यते वारिज
न्मेनो ४९ जातानत्रपीडुर्धे तन्नाविषा
कं च न हि रोपोल्लपः त्वावदाजना स्म प
पेपश्रवाणि पिलभासमझु लेः पश्च
त्रयोः ५० पश्चात्प्रेपा अहं तेव नातेन
नायास्य देवै तिभवान भी ... वेतन

मेतत्क्रतुफलमिश्रमीशेयत्रापतेद्भुर्नेक्रते
भयानि ४९ गर्हीयाम् यस्मागच्छेः
श्रोत्स्नास्नान्तोपुरीतेयस्मात्स्नास्यः श्रीत
येकामिनीनाम् नैतमाध्येज्ञानितस्य
ष्टितंतेस्नुस्नात्येतयत्रगर्हेमकल्पाम् ५०
यस्मापंगास्तोध्यरिंचेतिकृत्स्नायस्य
श्रतीपंरपत्नामनेध्यः किमद्भुतेना
ध्यमुनेहितेनस्मायत्रमी[illegible]ल्क
लभाजाम् ५१ श्रीरोत्स्यनिपर्वतेपश्चा
न्यस्तिगम्मासुश्रविधास्येतेन्यकार
म् वत्स्यस्महितेशुकलशाखांतलता
निष्पतिभान्स्यमृतिराजन् ५२ कामप्र
वेदने जिह्वाशितेलोकमुपागतोसो
रिरतिश्रुलेप्रयतनल्पमेकः कोमोम
मायेनमवेद्मुश्चिन् कार्येविरुद्धेय
द्विवाविरोधः ५३ वेगेनछिनयादपि

रा॰ जं॰ ७८

71

योमहाद्रीन्महारण्यस्यभजनोभ्यमि
ते संभावयास्यास्तुजयेत्सविश्वेविजे
ष्यतेकःसमरेतमीशे ५४ ज्योत्स्नांनेव
दमस्तुरेशशांकःकुर्वीतकृलोपिम
हान्यकारं संभावयामियहूणानिरि
क्तासप्राप्स्यतिप्रत्यहमेवपीडाम् ५५
हैतहेत्वमतोलिंट् समुद्रमीनेवय
ह्रिप्रतीपंप्रायायान्नरेवार्भुजसेतरुद्दात
नावगच्छेत्रदशाननस्तांजलेनवामे
घहूलाप्रतिज्ञा ५६ इच्छामहेतेयदि
नत्रगच्छेरिस्तातवाप्यत्नमायराज
न् इच्छत्वमावप्तुपगन्तुमत्रपरस्पर
प्रीतिविधायिसख्यम् ५७ कामोममा
येत्पतेव्रजेयनोवाधेसेब्रूहियदेक
मिष्टम् नेच्छेद्भवानिच्छतिनापिगन्तुं
नैद्वेधचित्ताःसखयोभवन्ति ५८ विधि

ति कुर्यादशास्येन भवान्सहैकौगदे
स्वभुञ्जीत निमन्त्र्येदं यद्येक्षमासी
न कृतासनश्च कुर्या किमसमस्थानिव
त्यनेन ५९ गच्छेन्दशास्यानिकमथ्य
येनागतनस्यमहेनवनत्रभूप मित्रेश्र
येनेत्र विधायमित्रेयद्येष्क्षमासीनभ
वान्नेतेद्वा ६० लोट्च विधेहितजेह
मायायन्नमभ्यर्थ्येयहंकुरुनत्विया
ति किमेनत्तेत्रहिसधामराजतमा
नविश्वासमुर्वेहिसत्यं ६१ नवेश्वि
तोवाहिनयेनराजन्मामो विमत्स्यमे
नसाजेनन कालस्तवायेनन्विकिमग
च्छेद्वागेकृतेपो निकरेहिसर्वे ६२ह
स्व:सगतावाद्वनादशास्य:कतेभ्य
मस्माकुर्वते किममत सज्जित्वमेन
स्माहमत्विणामेकरोतिसज्जिनमकृतेन

रा॰ नी॰ ७२

72

तापम् ९३ ऊर्ध्वमुहूर्तात्स्वयमेवका
र्यंकुर्यात्समराजासमवेनकालेप
रंमुहूर्तात्सक्रुष्टनेत्वगच्छाम्यहंवे
घयमानेरेद् ९४ वेलायानेवर्तनेमे
खगेहेकालोयुक्तेवक्रमस्मांत्वा
पि वेलाचैवयथनम्प्रयुध्येनराजाप्युध्ये
घात्त्वधम्ममेघ्येपकालः ९५ ग्रहाणि
योहामचैतनूरूपःस्वाख्योविवादल
वेनेनमार्थे कुर्यारणेनेनमहानवध
भङ्गोजयोवासहर्शेनयमः ९६ सोव
ध्येकारीतांविलोकेस्मिंतेतेद्रव्यदायी
वाक्यपतामनुपेतः पवेज्ञात्वात्वका
र्यमापत्स्वयंतंप्रायोमिथ्याकिंकुर्वीतेन
स्वराहि ९७ जयेदयत्नेनसविश्वमेकः
शाकःप्रभृतेरमितेनाविजेते उपायम्न
ययकराःसराबाशाक्तिवदन्समगरहा

ङ्गनस्याः ९८ निरन्तरैर्नेनमस्यात्
मल्लेक्रियाश्चनेसाव भिवाञ्छितानि
स्त्रासमं त्विमकठोररश्मिस्थलाय
नेयस्यपूरेपनङ्गः ९९ तं माहरूपा
मानदमध्यनास्योसास्मयहीन्सोष
मुपाहृतेन हितेशामांमासमतुत्रुप
घात्स्वतुङ्गावनेहृतमहेप्रयामि १००
इतिमपदिगदित्वाउस्थितेहतमा
गागुरपतिरिदमूवेतिष्ठनावम्हः
नेम् धनिवचनमिदानींयाहि नत्वं
गृहीनानगतइतिभवन्तेमास्मवोव
दृशास्यः १०१ इम्पर्जेनगावणीपेउणा
दिपादेद्वादशः सर्गः १२ श्रीगणेशा
यनमः ॐ विज्ञातलास्यमभिप्रायेणमत्री
म्हलेपचोदितः गमनेनत्वलहृकन्वास
नेहृतेनिजगाविति १ भावमाणेय

ग. श्री. ७२

73

यामाख्यमुक्तिकोशलशालिनि प्रल
यकाष्परस्य हन्त यत्समदिजल्पति २
त्रिलोकीश्वोजितानेनज्ञायतामिति ग
र्विते माहात्म्यं भुवनाभर्तः प्रमत्तमि
व दर्शितम् ३ पौर्वापर्यमविज्ञाय व
नेवाश्रयस्य यः पुमान् नेहसन्निजना
मूढ पापमित्येव याचकेष त्वं नतीमा
हमत्यागात्सीतोद्धलराशिरः तेउ
नेरणनामधेयस्वामिनः कथितेमया ४
उत्काष्टितेपि यद्दाक्षमाख्योयेकाल
विक्रमं भुक्ताहट्टशासायेमुक्तासदा
नेनस्यनोत्तरम् ६ त्वत्वानत्वत्रागुणा
भर्तृभवतानिस्तापरान् नाशंना
शमहोनीतेमोजस्यपदव्यातिना ७
श्वग्राह्यवाविजीयोऽकिंदशास्येनहूवहा
श्वेश्याधंनवार्येतयशोमावलक्षणास्वप ८

प्रथमेवारयितेविन्दुरणादरिपिनाम
हः ततोनुप्रथमेवारमगच्छविद
शान्त्वति ९ त्वभीर्फकारमाक्रोशर्किं
नित्स्मिदिवौकसः तपसाराधित
प्रीतपितामिहनिवारितान् १० पु
ज्ञातेपुनिर्मोसानिखाडंकारेनिशा
चराः निष्ठुर्धीरितामसेदशास्य
नापिडक्करे ११ अम्बथाकारमाहंता
गावणः सह्यितोमथ्या सताकेशक्ति
मानोर्घामेवकारमहंवुवे १२ तप
मातस्यसामर्थ्येनवाक्रोवेलमातके
किलेमयायथाकारंमत्यसेतदहंब्रुवे
१३ स्त्रीदर्शमहरमाश्रुविप्रवेशाहित
स्तिमः एतदपसामर्थ्येकिन्वपा
नप्रकाशितं १४ यावज्जीवममोसंख्ये
क्रान्तेवलितासह यावद्देहंवतंहीना

स्वसमं हन्ति निर्हिणः १५ कुर्वन्सदर
मूर्ध्वये श्रुतिमांसानि निशान्तसाः चर्मसू
र्दयम्बै त्रै लेवलेनस्य वल्लभाः १६
गोष्ठदग्धकन्थे देवस्थलकोपमथ्या
पिवा नत्रवर्षति यस्यासौ रत्नितार
त्वसापतिः १७ निर्मूलकाष्ठकथ्यति
तरिस्स्ररइवद्रुमन् रिपुं समूलकाष्ठ
वनमस्तु विहितं पतिरं प्रकंपे
षिरुणं मा पीतं लवणोष्ठमहो पस्ता
न यानः किं च यते मं वे दस्यपरः
कष्यम् १९ निहतो मूलघातेनवाजी
वयाहं विगरलवा कारितामृतकारे
मत्रनिकूलोमुकः श्रुमान् २० यहमा
हेगरहीवायेतीणाम्राः समरे श्रुता च
ऋवत्स्वि तावद्राः स्वपोषं पोषिता
क्षिरे २१ वहमस्त्र वाहं योजीवनाशं

प्रणामयन्ति सञ्जीवन्ति परं वीरा येऽवा
स्यप्रणतिं गताः २२ दुर्धर्षे निष
ङ्गा वान्त शौर्ये शुचि सुरिताः यो सुना
ङ्कुरुते मार्ये विरोधं यत्विनारणे २३
दुर्धर्षो धे विश्वक्रायेदावलीढ्ना इ
वद्रुमाः ग्रस्यप्रतापसन्तानावाऊङ्क्षा
पीनयेऽश्विनाः २४ स्मगनाशेननष्ठा
येवीत्सा सुत्तापिते पुपि न्यणायातवि
लायन्ते विलीनाः शरन्तापिनाः २५
येत्रुनमन्ति भूताण्यैमौ येवन्द्वावभा
सिते कालाय रोपदेशन्तेपिवन्तिम
धुमायवाः २६ ग्रासन्न्यातमरीङ्घन्ति
नभीतानन तिंगतान् ग्रस्यभस्मारणे
गात्रः स्वामि विलानवर्तिनः २७ धुनो
परोयमेकं येविधाणं मन्दावले स्व
नोपपीडमाश्लिष्टा लक्ष्मीः सौम्यसमौ

ग
जै·
७५

75

हृतिः २८ येहत्नयाहमेनेनपुष्यते
सहन्तेपुनः नगताः स्वर्गंहेत्वाना
क्रुर्याद्वैरं महात्मभिः २९ नासम
स्माः पैरैः शाकाद्युमण्यभिचारणैः
सुहृ-लोककर्णमन्त्रानिश्चित्दानाद्धि
घतेरणे ३० मैत्र्येनिष्क्रामसमायाया
वसंहिताहरणाजिरे भुञ्जतेयस
लोकोयंकिंवैरेणमहात्मना ३१ भ
लेपसादयात्मेषसेवकायवसत्यग
तस्यक्रमस्यपुष्पलेनागाः पंथंकण्ठ
भस्ताः ३२ गृहप्रवेशमात्मीयेसंमान
यन्तियोजने परावस्कन्यमाक्रम्यस
कण्ठंनविद्यास्यते ३३ भीतानुपानमे
घोरीत्वीक्ष्यतेविनशिष्यन्तः संप्रत्यानुप्र
पातेयेकुर्वन्तेनाभिकृन्तति ३४ प्रति
कूलान्त्पायेस्यस्यहाभ्यासेनिहन्तितान्

अह्रान्यासंतप्यानस्थानमध्युपापयपते
शुभे १४ नामयाहंममाख्यातायसै
मपदिपार्थिवाः नामादेशमुदेतेषा
मेमानादिदिशाम्यसौ १६ उग्रेकारे
तयाख्येयेयघस्यहृदयेप्रियं नी
चैः कृत्यतप्यागर्हामेषस्याप्यःसना
तनः १७ स्माचनीयानहंममैत्तिर्य
क्कारंगतान्नरान् तिर्यक्कृत्वागता
येतननेपश्यन्तितेप्रभु १८ सत्वतः
कारमाख्यासिदेवानसिसिताव्रणे शु
ख्वतःकृत्यनाख्यासिरात्सगात्मतपा
नवान् १९ नानाकारंमुखंतिभुजाना
कृत्यावलोकयन् नानाकृत्वागिरंह
नःकोपादिमवदन्मनः २० स्वामिन
मेममुदिषमवक्रधाकारमप्रियंभा
षितेनह्रियाकृत्वानत्रियाकृत्यवान

ग
भं
७९
76

गा ४१ एकमप्यश्चिषं वा कांत्वयोक्तं कि
श्रुतात्तथं नानाभूयाद्येमत्रिजे दिंगपश
लमिवार्पितं ४२ त्वंसीभूत्वाय स्थितो
सि वाससहमानस्त्वर्वार्थिवं त्वंसीभूत्वा
स्वयाप्येवं सोढ्वंयपद्रवीमयं ४३ अल्प
गभूयमयासर्वं माषितेते ग्रंथे प्रति
नात्वा गभत्वात्वया किञ्चिद्दस्माल्लब्धं द्वि
तेवचः ४४ शतकत्वपारमात्कोष्टुतयो
ग्रथनातव जानासि लन्द्रमात्मातं
गत्वेनवधटसेवुयं ४५ गत्वमेकः स
पर्धामस्त्वारके रावणोवले पात्रामर
णभीनानांहारकोरिगुसपदं ४६ भ
योत्तरत्वमांनाथ्योभवमसर्वलेनव
गेयः सदेहितां भक्त्यागेवस्त्रेवनविष
ने ४७ उपख्यानीयमेकेत्रसाक्षः त्ववैरि
वोक्तमः नोपख्यानीयमेनेनपथपाप्ये

भुवनत्रये ४८ यः शोभतेवीतभीरेको
यः करोति भयं द्विषां येनात्मनेवि
जितेन्द्रियेतत्सकर्णोरिपुः ४९ आ
स्तिनंत्वयानेदृष्टोवादशान
नः आसितेकीदृशोतेनयस्मिन्क्रुद्धः स
दुर्जयः ५० मत्तुल्यरमिदंवैरंमूढेन
भवताकृतम् किंनस्वास्थंभवेतेन
यस्यवैरीदशाननः ५१ जलभीतित
तोहन्तेसमायासमभट्टव्रजः प्रकृतःको
पसंरंभेप्रकृतःसर्वभूभुजा ५२ प्रसि
तःकोपरस्याङ्गःकश्चिद्वपतिर्वाशुमान्
प्रसितंहस्तेनामेनसार्वज्ञेयपपतारि
पुं ५३ द्वेष्टुस्तानागतःकश्चित्तस्यारि
वभिर्वांशुमान् स्वालोकमागतामेन
निर्विकारेणतिष्ठता ५४ आह्विता
ह्वनातेनप्रीतिमान्कश्चिदासितः आ

ग॰
स्त्रि॰
७७

77

सितैरुः त्वमस्मेनकोपकंपितमूर्ति
ना ५५ भुजेनसारमास्त्रिष्टुःसक्रु
मारितमुदारमुदारात् सदोपशमितोप
द्वीपेनोपशमितावशा ५६ ....

. . . .

नत्समानः परेराजागोभी योनुगतः
क्वचित् ५७ उपस्थितास्त्रपाः शक्रेशत्रु
णोपस्थितास्त्रपाः श्राकार्यमितिभू
षणप्रतिपणनिवारितः ५८ येनास
न्नृषिताः प्रभुभूपालेयेश्चभ्यैरनू
षिताः तेखिलानिबद्धसंरंभाद्भग
जिसंप्राप्तिसंमदं ५९ योनुजातोथ
नरवीरोभ्रातात्वजातस्थ्येनसः ता
तभोप्रक्रान्तगीतप्रपमेयेरणेषुपे ६०
श्चात्तृत्कः पार्थिवः कोपस्मचान्त्रृत्तोषष
त्वया षष्ठत्वास्तुदमान्तृप्तागमनवराघा

सह ११ भीमागोन्नातिपेस्तस्यकूर्म्र
न्नतेस्यनिग्रहे नावाकारिशदीश्च
दैकैकं सज्जयापुनः १२ उवासितेन
दूमिहातिथमेनयानभुक्तेशयिते
वधस्ते यातेतकैकेगुणकारिमम
मत्नीजगादेतिदशास्यहते १३ देवा
न्यजेष्वाभुज हारलक्ष्मीयम्यालना
न्नेत्दनशाविशाखोः त्रवीम्यहंतोव
दतेदशास्यमृष्याभिप्रुद्धमविनाव
योःस्वः १४ किंनामकुर्यात्समतेन
साध्यंसार्धदशास्मिनमहर्द्धिभाजा स
वैनिरस्तुत्यमगर्वमेवेष्णूस्तेयपातं
यदिनावदिष्यः १५ जिगमिषुरिदम्
चेतंततः पार्थिवेशोवदममबवनेन
त्वंदशग्रीवमेवम् यदिरजमण्यस
क्षेयहृयंवाञ्छितेतेमनसितदहम

रा
र्जुं
७८

78

कंप्राणपशीघ्नंकरोमि ॥ ११ ॥ इत्यार्जुनरा
वणीयेमहाकाव्येवैयाकरणभट्टभी
मकृतेधातुसंबन्धपादेत्रयोदशःस
र्गः ॥ श्रीगणेशायनमः ओंअथाजेन्द्रका
मातुघमोसमभल्यैहतेगतेगताभर्ट्टहि
तानिकर्षी तेजस्विनीशक्तिमतीवभा
वेसभार्ज्जेनेनाहवदस्तुरीत्यम् १ ह
त्वाहिपद्याःसचतच्छेदात्रयःप्राणिजा
तेःसदशानमोमाम् सत्वैरणेवार्घ्य
यतेसगर्वैःक्रतेनरेन्द्राःकिमभाषित
न २ अरुचःपठन्तःशरियस्यविप्राश्चत
ष्पदाःपञ्चपदाःसमासाः त्वादन्तिमे
तानिजनस्यतिस्वपायोमयायापत्रुफः
सव्यः ३ स्वसापिर्यदेहुछिभवप्रसा
दाश्रीवादयानेदशालूनलग्नामयाध
जितावजराजयातोनेयोवशंस्पत

साम्पराज्ञा ध ञ्जनर्वैरी राग्निवैरेपाला
वीमभेटशीचेतस्तितौ वरिष्ठा पौवै
नतेघीव विरूढ़ मुनिविपलनागाद्
विनाशाकर्द्री ५ प्रबोह माक्षेकरणो
रिपूर्णाञ्जिता `` कीमाश्रुवमूसनाग
कृत्वोफदङ्गीरिभरककूलांदिक्षके
मांद्रीविनकोभिकीर्तिम् ६ गास्मायणी
घस्मत `` स्मवात्सीविभीषयन्नेतपसा
पिशुत्साः त्रस्यन्निशापामलपापपाता
हलेहिमूलेषुपरोपद्याति ७ वंरक्ष
मारीवरभेतिकीर्तिर्यैः पञ्चराजीम
पिंहत्यपेनाम् किंसुद्यन्नालत्तरणी
ममेतंतेराहसेशभुनरभुपेतम् ८
मक्षेगजस्थानपियस्मयाथाःकरे
पवमाकलनरोदृशाम्भान् तेत्रास्थि
निःश्राप्य महस्तकाण्डपलायमानान्

ग
जै॰
२९
79

पिकोन्नहस्मात् ९ मंत्रावीनमाप्ययः
शत्रोयस्यास्तुभीमापराङ्मुखेःश्रित्रक
घोवनष्ठनघीवास्यपरिवोघशोवे
समजति १० श्रुत्वाभ्यविज्ञोयमराति
लोकंपराङ्मुखेघोनपदंदधाति तु
गेच्चटेत्रीवपयोसिधेतुस्विस्हायणीत
स्यघंशासिमूर्तिः ११ सामाष्टपायवित
यावसानेयादणमाविकुर्हतविवेकी
श्रालेविरंकामइचेवयेतुवैस्वाद्धिदा
स्त्रीभवनेस्यकीर्तिः १२ यकीर्तिमाने
सहतेपरेषानशक्तिमान्भूपतिश्च
मात्रम् अनमसाधारणभोगहृतिस्ते
नाङ्गनावापतिवत्ससोभूः १३ प्रतक
नाघीमपिरीत्तितस्पृहेदमोयःकिम्
तान्यपत्नीः गतापिवध्वःसमहीपती
नोविचारणाकास्वयमागतेत १४ प

श्पेन्मनावीमपिपापचेतायशेषमसे
पहरेहशास्सः पस्मायदीचेनदिशोग
रोाः श्येनीकृतात्लस्परिपालमेन ९५
गोरीपतेः श्राप्यवरेंवराकीसन्नासय
लेववपूः सदेवाः निरस्पतेजानपदी
वहतिंवध्येनवाहृतमयामपापः ९६
हरन्तियेपाम्पृतांजनानांकुमारीम्य
गोणीम्युक्रुशीम्यपापाः पुरःसरास्म
भटानमिथ्यासमानशीलाहिभवन्म
भीष्ठाः ९७ नोविक्रमोक्लिंरूपोनेनिश
म्यभटायपाालिहि.नकाशुकीकाः ना
रीदयानाः पुलकेनमूर्तीवेनस्यलीउ
द्धिरसाइवासन् ९८ वनायपष्ठीवर
नोविदिलापह्वानिनागीतविश्रुद्धकी
र्तिः श्रनीचनमेचनिनादयीरंसमा
दिकंउ[illegible]मिमासुराज्ञा ९९ दयास्मभ

रा॰ जं॰ ४॰

80

ध्वनितच्छलेनेतेनानकेनाप्युवना
मधीरम् यथाकृतेन्द्राणिपिमेवह
हामसेभवानीवकृणाम्यपीति २० त
तोभविष्यद्विरहाकुलानांध्यानस्पृति
सापद्मरागनकस्य म्लानिंहिमानीव
सरोजिनीनांचकेविरंवीरविलासि
नीनाम् २१ निशम्यनेतुर्हुभिनादमम्भा
विजृंभमाणंपुरिराजपत्नी वेपथ्यभी
ताष्टनभाज्ञनास्तोकपोलमितिशव
लीभुवाह २२ पार्वत्यपिषुपरिष्कृ
देवेपथ्वमेहामात्युपकण्ठमाप प्रवी
नपाहान्ततपाश्वहस्तायातालयामङ्कु
लपाणपेयमाः २३ ततःकृतस्नानवि
धिप्रसारक्रीतीभट्टानांसमितिंपिया
हम स्वकुचन्दनोऽधीरजोविलिप्ती
विलोकनारीसहसाविषण्णा २४ अवि

नयन्तीत्वपकार्यमेकाप्रसार्यबाहृद
यितस्ययातः नजातुभग्नीवचनात्
मार्गान्न्यायेणलोकः स्वहितानुवर्ती २५
स्थितासहनाथेस्यवरूप्यमार्गेसख्याश
त्रुक्तामप्रुपीतयामा कान्तस्यनाविन
यस्याज्जिविद्धमदोविवेकस्यविनाशहे
तुः २६ दृष्ट्वाप्रसीदन्सखिषासपत्नीका
न्तांगलस्थाप्युवीविलोक्य रणाभिषे
प्यास्तविराधकश्चिन्नियस्यदुःखेनत
कोनदुःखी २७ नलोदरीकश्चिदनिदि
तोष्टीसचारुकर्णीसमस्तदन्नीम न
लेभाप्रियामप्यरमेस्यमेनेषुहाङ्कतिम
गेहयोः समानाम् २८ नलोदरामांक
विराधगेहीरणायधान्तेप्रियमित्रवा
चः सख्यासमेतनिजजीवितन्वरेलेभ
दंर्थप्रियजीविताहे २९ विषादहृदया

रा
जं॰
८२

स्वकान्तोपगाढ्रुविवीस्तनिमीलिता
लीम् स्तेनेयमित्याहितभूरिकोपःसत्रा
हमस्मत्वरयाप्तुमोव १० नारीसकेशा
यदिवाप्यकेयांस्वर्गेलभेयाहमितिव
रावान् प्रयामिभ्रद्धायनभःस्यकृत्येक
याविरहवेमरुष्टेतिकान्तः ११ वधाप्रयु
लाशुरुसन्निधानेसलज्जयामङ्गलपात्र
हस्ता दशाननेस्वंपनिवेवकाविलोहे
दाभूपतिमाससाद १२ संध्यानलिमा
मिवसन्निबध्नारणप्रदोषागमनेनवी
रः विमोचितःप्राणसमांकथंचिक्तांव
कवाकीमिवचक्रवाकः १२ रणेनभवा
याहितयानयत्नंपयोधराभोगभरंद
याना वधूरशिस्नीनयनोद्रुहष्यासमा
रुधस्याहृडिवात्मकान्तं १४ गृहेष्व
रण्यास्ववनाह्यियन्तामेचितानुवर्तिम

वलानयेषाम् किंमेनदैसमजेने
नवाकंयकरोषिकान्ताभिनिकश्चि
द्भवे ३५ नहिताः नारीःसमास्वाद्य
विषादविन्नाःपोम्नेवलेमास्वपत ॥
मेण समोपैसंसारहारिणाञ्जुम्माभो
पत्यधामाजिनमेवतस्थौ ३६ नदोषु
लेयोभवदत्रकश्चिन्महाकुलीनोन
रदेवलोकः आदित्यवत्सोवुधयोध
गुमसमोहवलोकहशामगास्यः ३७
ष्टैमानवाणाममपितत्रभेदोनत्तत्रिया
णाममभवन्मनःस विकारहेतावपि
निर्विकारंमहाकुलत्वंसहनीयहेतिः
३८ सौभागिनेयाःसपितृष्टमेषामातृ
ष्टमेषाम्सहासमित्राः परस्परस्मात
यमभ्युपेताश्चतुर्गिरास्वाग्रधदानमा
नान् ३९ सदातिनाडायनवेदगार्ग्यो

वासिष्ठसांख्यायनभागवित्ताः पवेह्न
तम्लानविधेन्दयसेसोम्नानिकालर
यश्रुत्तुनीलाः ४० ओंप्रातिपकपादे
मस्तुहस्तहातिककेनमालाल्वाह्वात्र
घात्म्रपतयःश्रयनाः विरेजिरेगोचति
कालदेवाइव ...... विशालश्रृङ्गाः
४१ कूर्पासिकाकाञ्चिकात्स्थानात्मत्रा
परेशाकलिकाविरेजुः पदातयोभूमि
स्तनाग्रताद्विवलानाकेपितमेदिनी
काः ४२ वैयाघ्रमीशस्यमदस्पृतक्कौ
संभमेकेनरथ्यमाह्वितास्व हेयांस्तया
शेषमहीपतीनांमजान्धप्रन्हारिगह्न
सहताः ४३ कोमारमागम्यमपामर
स्त्रीसामुग्रहीदस्यकरोमिविक्रमकौ
मार्गुपस्मिष्यवभूरितीवसऊँऊमाके
वत्तरस्यचक्रे ४४ उद्योनिह्नस्यानिव

येषु स्नानं मीमांसा निर्वोदन्ति गता·ञ्क
तेष नवाधिकेनापि मया शितेतेक
स्विजगादे तिल्पं महासे ५५ पुरन्द
रस्येव पुत्रा प्रगीता विप्रानरेन्द्रस्य ज
यायस्याम सवामदेव्यस्तु वितेतिरी
येषो विहरति प्रीति पुत्रा पियासो: ५६
साहे लिङ्घे तस्य च वंश्पुरो धाजयायया
वज्रहवोचकार पिलव्यमानामहमा
तुलायान्से भावयामास तल्पोपिताव
त ५७ राजन्यके राजकमण्डनस्य मा
तुष्ककेकाव चिकं च लोकः सततवि
ज्ञावणमस्यमेनेदोलां सहस्रेणसहा
यमाजौ ५८ स्नातः सितो सीधति वद्ध
केशपः लोमेवस्रानः प्रणिपत्य देवान् उ
पागतो: व भ्रत यज्ञेनेयो ज्ञालम्पमभ
वेदभीष्ककामेः ५९ प्रमादनेनोपगतः

ग॰ श्रीजै ८२

सह्रा वैरीत्यमाणः क्षितिपेन लोकः
शिरोभिरस्याम्रफलोह्रसे पकैदारिके
शालिरिवाननाम ५० रथ्येभटाश्वरथ्ये
कर्दघेशः समाहृते हात्रिकरहृकसं
विवलाटश्रीघशतानुयाते समाहृता
हाहतभूरिनूर्यम् ५१ यावाच्छनाभू
मिभ्रतारेघणात्रणाम स्त्रीघदुरायपि
ह्ना वामाहतामादिविधूलिमिश्राधूले
वभानुस्यगर्यावभूव ५२ निरुद्धभाव
क्रिरणप्रमार्पराज्ञीयमाणेगमानुरजो
भिः काकेसशोकेसमुदीसमस्मे निवा
सहृत्ताभिमुखं बभूव ५३ सग्रामतोग्रा
मविशालरथ्यामथेतुकांगजेन्द्रदारगो
ग्राम् विलेचयन्नृपतिरामसमादविल्लत
केदारतलांपरिवीम् ५४ नेगात्तसंमुद्र
मनूनमल्लाः क्रीडाभिवाद्यान्तिरूपाः

स्तचएतम् मोऽहं तेसंपादितधानका
लाल्लंनान्मदंकूलमेरेर्निवासे ५५ ऊम
ह्रतोवारितनिंदधानावेनस्वनीशुक्लि
तयानविदः देवानरेन्द्रायशुरीतमा
एतस्यात्सहेनायतशाहुलेन ५६ ग्रे
सैर्यपरिहत्मयानेमार्गेशुविलीएं
मगापनोयम् ननस्वलोचतितिपाः
तएनभूलीचकाग्गतिजवेनगच्छन् ५७
ग्रेवेयकोनधनिघ्ररिनाशनाद्दहीतको
लेयकलोकशुलान् ग्राम्याः सहृग्गदव
लोकनागोग्रामीएनारीसहिताः प्रेए
शुः ५८ मवानिनागोदरथ्याधिस्रैः पा
ष्वात्मपोरत्समदात्तिएाभैः राजानुया
तोल्लवैरगच्छन्नादेयशीतानिलवीजि
ताङ्गः ५९ प्राच्येफदीवेरथ्यसप्रतीच्ये
दिव्यानुभावैः क्षितिपैरुपेतश्राएगपस्रा

ग। श्रे० ८४

मेनन्ननलनस्याः क्वर्वन्कथाः पात्रवथा
यराजा ९० नैत्रेषमनस्यत्रविचारयन्तः का
र्येयत्रुः केचिदङ्गवाह्वाः लस्येतथास्व
लनमात्महृतममेचिरं सेकथ्यावभूवुः
९१ यज्ञाजकीघाः सह्रूपर्वतीयेग्रामेय
कोनागरकश्वलोकः आरण्पकेः न
वजन्वेह्कमोघमिमायननावतोयम् ९२
कावेयकसौत्रसमाप्नुरोत्माः सोराष्क्रियाः
पाकविकोदपानाः पासनयःशाकलि
कादयस्तेजग्मुः प्रगोवेगितमीश्वरस ९३
श्रयदशवदनीपंतत्रसन्नाहन्तूर्यसज
लजलदधीरधानमास्फालमानम् अ
वनिपतिवमूसापात्रिशम्पातिङ्गः ९४
समरभुविमुहूर्तेसंयुगेनोत्मकाल ९५
र्मगेनरावणीयेरक्तपादेचतर्दशः स
र्गः ९६ श्रीगणेशाय नमः ॐ नमो गंभी

रत्नौघेणादृशास्मैनेवचोदिताः पदहे
नयुधेयौष्माः संलापानितिचक्रिरे १
यौष्माकीनेयतुर्धर्ममास्माकीनमतो
थिकं अस्मदीयंगृहाणत्वंयुष्मदीयम
मास्तिदं २ यौष्माकंयादृशंयानंनास्मा
केभद्रतादृशं मामकेत्वंगृहाणेदम
हंगृह्णामितावकं ३ तावकीनोरथः
कान्तोमामकीनोतिशोभनः इमाला
पान्ननन्तत्रकुर्वाणः समनन्तन ४
मन्दोदर्यास्तुवैक्लव्याजाङ्कवाजेनवलो
त्रैतः मामसस्यनत्तुतामायादपार्थिवव
ल्लिका ५ अधमार्थैस्तुभैवहस्तुतमा
र्थैवविभ्रती पक्षरार्थैवकायसपरा
र्थमिदमब्रवीत् ६ पक्ष्मार्थिकंजलेन
याःपूर्वार्थैनविमिश्रितं येनदोसंस
ह्रस्वेणाकान्तलामहतेनते ७ पौर्वार्थ

रा
शं
८५

येजनाः पृथ्वीपेवासाः पश्चिमार्थिकाः
संहैष्याविजितायेननेनाप्यसहस्रुष्येसे ८
मासिकस्यैवमूर्फ्रसस्तुष्यामिचरितेनने
श्रातपेनपतङ्गस्य पृथ्वीशारदकेनवा ९
नैशंप्रदोषिकंसान्ध्यंवेकालेत्रभवन्म
हेव सेवस्वभवनेषुहंसाक्रुष्यावत्तिनाम
हः १० प्राह्लेषैण्यपयोवाहैनैशिकधान्त
गोविघम् सगर्जेलेचपत्सिहोह्यस्यः क
मनजायते ११ हेमन्तोहेमनेः पुष्येवेषा
भीताप्सवार्षिकैः सेवन्तेविजितेन्द्रतो
लिप्सेसेकिंजितेजने १२ चिरन्तनानि
रूपानिसायन्तनमहंतव समूर्वाकित
नेहूनेविलयन्तीक्रमेगता १३ पोषमा
सेतथाचैवेवंस्तुरूतमविलयन् विरा
नपिमदात्क्रसेमूर्छीवायप्रवर्तसे १४
वेश्मिनयतनेतावकान्तःशोवसिकेतु

नः यतो भाविरागास्तास्तेति नहृयेसमा
कुला १५ हितोपदेशो येन तं वे नश्रृणो
ष्विहितादपि दहे हेतेन वातेन शोषि
तेणेव पद्मिनी १६ प्रगीतनानिभस्ता
णितणाशायन्तनानिव भुक्त्वानलि
षु लेकाघोस्त्रुक्केवेणाणिसाकृष्णाः १७ गु
वणः प्रस्तवाचनिनोपकणिकस्तुमकेः
हसन्मखोदरीवाक्यभोपनी विषमेव
ला १८ पीर्वो क्रिकाल्कराभानोर्थान्त
भिन्नोः प्रदोषके विपक्षसर्वदासाका
भिन्नानात्वं नवेत्सि किं १९ सवन्सूत्र
तथाहन्मिपद्यास्पक्तस्तेजनः नसाव
त्सरिंककश्चिद्दन्नासार विकोदके २०
श्रमावेसेत्तपोभिर्वामन्त्रकेरणभिर्दि
शः प्रदेयेन्मनघायामिंते हन्तं संयति
ष्विये २१ मेन्यवापकैः सार्धं सकोशष

गी. जे. ८९ कवाप्तिभिः हन्त्वाकरोम्यहं रक्तैस्नाप
जन्तुकमाहवे २२ मन्त्रिणेकालशेषेव
दालेयानिजलानिवा पावयिष्यामिरणे
रक्तैरत्नांसि द्विषतामहं २३ पानयेयक्रु
धापितेनलन्नुगणमप्यसृग् रहुणीया
मणिमाहेयत्राभीर्येकिनवेत्सिम २४
द्विषामरिहृत्प्रानिपायेष्ट्यानिचमत्स्वरि
हन्तानामनमोषानिपारिमुखेनिम
ज्जनः २५ तस्मान्नवेद्मिकंवितेपारथा
मकमेवच त्रैवेयेचायलेकारमयाट
हणान्तमामकाः २६ जनमज्ञेनवंगी
येकिंगीहाहूदवर्जितं वराङ्गलीयम्
साङ्गंकरोमिमवभूजनं २७ कणावक
र्णिकौलीणांललाटमललाटिकं नज्ञ
यांयदिशत्रूणांमालापीत्नामुपागता २८
विनमानवरिकेंतस्मेपोगिस्काविवसन्त

रि ग्राऊंपिऊंच विलारिग्रहीब्धासिग

नाप्रुषः २९ ब्रकोकरोमिनस्माहंसो

पाध्यायकमागमं पैरकंचयशाःश्रुभ्रं

वञ्चयिताग्रमायया ३० ब्रजेनाष्ठरश्रेना

हेरण्यमाहृत्तनिगमं नाशंकरोमिन

स्मायद्धखतूयेण कर्मणा ३१ जनमर्जे

नकंजिता निपुकपुत्रपालने प्राहृपि

कानिरत्तोस्मिभोजयिष्यास्मिकामतः ३२

पायपिष्ठ्यपुत्रंभ्राजमाईहीकंमधुरात्त

स्मान् शाकुलीकानपित्तोइवैद्र्यंक्तन

भूषणां ३३ पापंमदमयीमीहांनस्माधा

तेपुलल्लये सोहामनीवस्माबोस्त्राभा

नीमन्दोदरीयेयो पुष्पदस्मत्पदे स्त्रभा

र्यागवणस्त्रस्मोसरुषिस्मपुगस्रमं ३

ष्यमास्त्रिकपातुक्षपारस्मयिकरत्तिनं ३५

शक्ताकानेकयाष्ठीकशास्त्रिकव्रजसंक

ग नं· ८८ 87

ले समार्दभरणानीकेचततः पौरेयसंघ्र
ते ४६ उपाध्यायमिवच्छात्रैर्योष्ठीकैः स
मुपासितं आरुरोह ततः कान्तेप्रवला
ल्मकेतने ४७ यत्र राष्ट्रियिकालस्य विव
लान्तः पुरः सराः खनन्तः साधुदन्तोसि
येनाकोद्दालिकाइव ४८ केचिद्भीरनि
वेषभीमम - - यियासवः नरिन्नसंपदं
मोपिंचटितोन्नपिकाइव ४९ पावापालि
भिल्लस्य पुरःपालविकोजनः अवीवदत्क
दक्षांस्थपुरुसांदेह्निः कालयणा ५० आपुषी
पाडर्थ्यपानलस्यमाहलिकस्पैते जव
नोजसिकाः प्रीताः प्राटन्नैकटिकैः सह ५१
नपातिकूलिकः कश्चित्सर्वमेवानुकूलि
कः ये यो भटजनस्तस्य भक्तिं विभ्रदह
त्रिमां ५२ आनुलोमिकलोकेन सपारि
प्लुपिकः प्रभुः सेव्यमानः पथिप्राटपारि

पथिकवर्जितः ४३ आयमिकेनलो
केननालिकेननचोदितः आलिके
धार्मिकेधोद्धमगाद्रूपदर्शनतः ४४
मदान्धइवमातङ्गः सिंहेविक्रमशालि
ने अञ्जीगणदशग्रीवेनशातिपथि
केत्वं ४५ शाह्निकाःसैनिकालत्वजा
मुमौह्लिकाघ्नतः लालाटिकाविवला
नेलिधोसोदनिकेःसमे ४६ मध्यपीवे
वक्तृल्लोजमावारजनीचराःनावेद
यत्नेतेपयारणारोगेणशर्कराः ४७ ते
धुर्याइवराजेन्नामहात्तानात्तसाश्रपि
रुगात्सद्भामयामासासर्वेनध्वागाणि
काइव ४८ ओरमेस्तनेघेवेशेपरनुरमे
ष्वसंस्तृताः इह्रप्रातिजनीनेतेशारणेप
यमुरजैनं ४९ माघ्यंचयर्म्यंचाध्यंच
बिलंचटपितावचः नयाघ्यगादशास्या

गी
टी·
८८

यत्नैर्देवैर्बलवन्नरम् ५० गिरितन्नैरि
भैनौष्पेकंयत्नरिनांपयः ब्रिदेशु
नमविनोयस्मेविष्णोर्यथैनरंप ५१ का
यिकस्यचयस्मस्यपथ्यंवाकामस्यापवेना
नस्मेशुपेदशास्मेननतलंपपश्पनारिंशु ५२
वजतास्वामिससेनपूतपूलिवसनग
रत्नसांपदपानेनहलेनेवाविदारिता ५३
संयत्नकैथेकपाथ्येयस्यापनेयत्रूरस्मं
गहवश्रुयिक्रुवाणमातिथ्येयत्रपेशु
षा ५४ अपाथ्ययजनोपेतःप्रतित्वंरि
पुरर्जनेन्यायास्यायाद्गुमान्भज्जत्वास
नैयास्यनविणाम् ५५ समानोदर्येवा
त्वीमानेसोदर्येभ्यस्सवितः मग्रापाक
टकाटोपः श्रृणवज्ञस्यमनप्रियम् ५६
सामान्यैः स्तनमसभ्यमेकगण्यपस्मा
नाण्यधरणेक्रपुर्यम् ॥ ॥

८८

नेटघ्नारज्जनिचरेशवाहिनीसावशे
नस्खलितागतिर्गिरावभूव ५८ इम
ह्नेनरावणीयेशगवहतेष्टलादेयश्च
दशः सर्गः १५ श्रीगणेशायनमः ॐअ
थाहवीयाशुपगम्यभूमिंगवेनहीना
स्त्रणसञ्चयेन कांधकेवच्छीयमुपाद
धान्स्वक्रुधेधेयोपगणाः समेत १
लोहानिविद्धैः कवचानियोधालताःशि
रस्पानिविदारयन्तः वाणोकरस्मानसि
विस्फुलिङ्गावयोनकस्माञ्जनयांव
भूवुः २ भ्रमानवीनानिसमावरल
दात्मनीनानिचरावणीयाः स्वभर्त्तेपि
एडप्रतिनिष्क्रयायप्राणांस्तणीयन्ति
रणेस्मयोधाः ३ जयंस्वभोगीनमपेत
माणेरणंदशास्योकृतत्वघ्नबुद्धिः
नमर्जनोविघ्नजनीनमेकः परोपका

गा
जे
८९

89

रेकपदाहिमन्तः ४ मध्यस्थविलो
पिजनःसमेतोदिदलयानस्यमहाह
वस्य ३ येषसर्वोजयमर्जेनसमाध्ये
ष्यवाकस्यनपत्तपातः ५ भिन्नाःशरैः
मेघतिपोरुषैयेरकोतितानीलश
रीरभासः निशाचराभान्निशरानपे
नस्तान्ग्येनहष्ठकाइववारिवाहाः ६ तो
येगिरीणामिववक्रज्जराणांरक्तैस्सर
द्भिःशरदारितानां निरुद्धपन्थानिग
निर्विरेजेसेपारिवेषीवपहाजिभूमिः
७ परस्परस्याहितनीतकोणाःसमे
त्यघातासिपरिक्षतानि स्त्रिनोविती
र्णावयवानियोधाविरुद्धमीयानिव
हूषवक्रः ८ हस्तोरुपादैकरवालकृ
त्तैःसङ्गामभूमिर्पतितैर्विकीर्णा कर्मान्त
कूस्माण्डकदारकूटंयात्रमेनशीकमिवाभिरेजे ९

केनापिदूरादतिनीचदृष्ट्यादृष्टेनति
ष्मेसहवासिमध्ये आरोहतेभट्टमेधो
रुद्धियमात्मोप्रतितत्रविरायकीतः ९
प्रतिक्षणंतत्रनिशाचराणांविश्वासयन्त्
नालकठोरकण्ठम् साहसमालीन
विरूढमुक्तकवन्धमावद्धलयंननर्तः ११
तेशामसाहसवतरङ्गभाजःस्वेस्वेतम
त्रेशातिकेदधानाःक्रतैयदीजेवतिके
तेरेलाम्बलम्बलम्बामरवीजिताङ्गः १२
मरतसामेयतिसंप्रयोगलेजविभि
भूपतिभिस्सहाभूत यमोपशमस्य
भुविप्रजानोप्रातमपूर्वेलमशामिवा
कैः १३ तेमार्दभोमंजननाथमाप्यतपा
ंसिवाविभ्रदुदारभासः रत्नोस्मिदूरात
यमापुतिद्वमैकारजोसीवशरप्रपातेः १४
तेष्केदिकांश्विकुराप्तवन्दैः शौरेरभि

रा
अं
५
१०

त्वन्नयाभेदिकांश्च निशाचरानापततो
नेदुः नसेश्रमेण्यात्मवतांविमोहः ४९
श्रवासिकानप्यभिरामवस्त्रानक्षत्रि
कानप्युविनतपत्रम् नरानरादानव
लोकचक्रयेष्वात्रुतूपाकृतिवेषभा
जः ४९ भुरातिजीर्णानिकुलानिविश
क्षेदतिर्णीयांश्चनिधावयति भूतार
येक्षास्तरुषानरादाल्दर्णेनदर्णात्मस
लेभेसल्यान् ५० भूमीयमापानमरेर्वि
दिनाभियिनात्मराभुध्यानकश्चिदीशः
भूयंतथावेनसिडलिभिनेसज्विन्त
वामःपरितापमाप ५१ कश्चित्कदेक
येनरङ्कमेणकङ्कनीयाश्चमेरेनिरस्य
जयानतेयोह्निजलोकमेमदाहित्ण
मेवाप्नुनिनायनाशं ५२ निशाचरानव
णेविलूनकायात्मनात्मवक्त्रेविश

नो विशालम् नोनेलतनसापतिभिः
प्रस्तुः स्थालीविलीयानिवनाण्ड ला
न्तः २० निशिस्मकश्चित्स्थिकः तितीशः
कर्णान्तकृष्टायतबाहुचापः निशाचरं
साङ्गुविमापतन्नेवाणाहृतं योजनिकं
चकार २१ ये वज्रयामेशपायिकेस्तेश
वक्तुर्भटास्तंयतिवद्धगर्वाः यथाक
थामानिशिरवान्धानामानादमानि
स्वरूपेमनूपाः २२ विद्धः पुरायेनसभे
णयोधस्तेमस्मसामीनभिवात्तशेकेः
जघानतवङ्गेनशिरस्सम्रूफः स्वत्वीभ
मान्सुविंशुनिहस्म २३ समीनममः ख
लभस्तुनागेनिशंकवेनासुयिमस
मानः तिमोस्मकथिन्वदनेकरेणशो
र्येहिनोलोचयतिस्वशक्तिं २४ सेना
प्याणामास्मिवह्निपन्देनिशंकमेक

ना. जै. ५१.

91

स्मरणं विधाय दन्तोस्मक्रंभं नरमापितु
ह्रोनतत्रमालाप्त्रमिवान्तरित्त २५ कैवि
वर्त्तोवत्सरिकेल्लरत्रे महामिपछीदेय
ताः स्फुरन्तीः प्रकालिकीवीतडिनोनरे
ल्लास्यत्तुक्रियाः शात्रुसमापणीयाः २६
नेदन्तिणंवाल्मेनिवाजपेविकोसेवि
न्मनेस्वामिह्निनेरणक्रियो चक्रुलया
वात्मनिकेश्रुपार्थिवानात्मीपकायेषु
दयांमनागपि २७ नेदेकमार्गेणमपि
प्रियायाः स्मरोपभोगे सहसाप्रवानः
हराङ्गनालिङ्गनवीनलस्मासजयेनस्कं
समरेभिलेषु २८ कर्मण्यपकायात्रस्का
भुकेलेः सन्तापिनेवाणशोनेस्सदन्तः
नैसर्गिकाम्मानुशायत्रभुताममरादाः श
रणेविनेतुः २९ नेदप्यमानाः स्वयमे
वभर्गोयोग्योजनास्तेभुविदेहनाशम्

श्रेमेसतावन्मसमस्तदानींमहोत्सवेवा
सरणेनसस्तं १० सम्बाशिमताप्तवामि
भिराभिमुख्येयेनहिषामेषवदेवनत्र
षेमुख्ययोधाःउरवहिशंकाःपराक्रमा
त्सिंहवद्वहन्नः ११ हिषाहतायात्नि
स्तरत्वमाजौप्रकाशतांनिर्जितवात्रवा
स्य इतीवयुद्धेवजमम्यमानाविनेवरे
नवमानवाणः १२ नालस्समासीयुधि
नावनर्थमायच्छतोयेनमहीपतीनाम्
तेषामतःश्रीःमहिमानमामापोत्कंववष
न्नस्यदपुर्यशांसि १३ पौलस्त्यतिवैरि
ववक्तिकूंठयेराजकेरात्रिचेरैकुंठोके
नेमत्यमोयुध्रिदर्शोःमहास्रनमक्रतेस्व
त्सफलेमहद्भिः १४ लेयंविधायप्रममंभ
टस्यहिषजमेप्राणायनेष्ववाणेः सत्रत
नस्तत्तिनिमागनम्पत्तानेयमसेमहसेव

रा
जे
५२

चक्रुः २५ उन्नवानवेद्धायुतिरञ्जितांसानि
नीरवः पार्थिवमात्मकीर्तिं केचिद्दिवे
रुः कृतवलानेहान्तयौवनावायुषिवार्ध
केपि २६ भटस्तदृष्टावत्तुषः स्वराङ्गनाभि
नाचिरं व्योमनिरामणीयकम् लभेयजी
वन्तमसुं कथं त्वहमनोरथावितन्वमवि
नयच्चिरम् २७ प्राक्रीडतास्त्रपादैते ....
.... नशालेययव .... भूमेरथोय
पादाननिपातजन्मा रजश्चयः स्वन्तस
मीयमानो वभूव भास्वत्करवक्रकोरोधी २८
न सम्मुखीनेन यथा मुखीनेस्त्रन्त्रपते
स्ताश्वमहेभयोधम् रेणोदिशः सर्वप
थीन हृड्डोपटायमानेस्पगयमशेषाः
२९ न सर्वकर्मीणजनान भूपाः न
स्पन्दनानिस्खलपुर्षदेहाः सुपि
वभाख्यान्तविहृद्धिमाज्ञा ॥ ... ॥

92

प्रभेण प्रुल्यापिविह्विता सदित्व ५० स
स्मारेण: सर्वपात्रीयदानेच्छश्रीलाघं
श्राव्यमेश्रामजन्मा दृष्टिच्छेशंविग्रदा
स्रेक्ष्टदाभ: सर्वोङ्कीन: सर्वपाह्रमत
ह्येो ५१ भटोम्पमित्रीयमवाप्यवाह
माकर्णीजाह्रप्रविकृष्टुयन्वा नन्त्रम
स्याग्रपदेनमाश्रुच्छिन्नाशरै: साक्षि
मानचान ५२ ग्रमोगजस्याग्रपदीन
मङ्गेश्याकृसर्वधर्मीणमसिप्रहारै:
लूलावलूनाग्रण्यमेनत्रुत्रेलेवंकर
स्याद्दवगात्रमेवम् ५३ परस्रीणद
शवक्रलोकंरजोन्यकारेश्रुतिमत्र
गम्यम् तत्त्रब्रज:शह्वनिकृन्तकाय
सत्रुत्रेपात्रेणत्रुपेत्यवक्रे ५४ वीर
व्रजोविलूनदन्तिजन्मस्माभूल्लिण
गीणमसमसिधाय स्मराङ्कतोचेविद

रा
जं
५६
93

येहतारित्तशात्तुकामीनमवाप्तका
मे ५५ आयातस्यस्यन्देनाभ्यमित्रेलो
केसर्वेस्तित्रमस्मानिरस्यः पाणिपात
र्धसितादूस्यशत्रोरयास्मीनेनस्तमम
स्वकार ५६ यामीणशालीनजनानशि
लाणीहीनमापादिमहीतलेषः रहोग
णान्मिपतिशरालानान्ते स्विंतान
हतापनीनाम् ५७ कोपीनवासोपि
शरीरभाजामात्तेपिंषैः साक्षपदीनही
नैः आतीनसङ्गप्रकटनैरैन्द्रेशलगतस्माः
संकटमास्तुनीताः ५८ येकमैठान्म्
भडपल्लकायेनपत्विनोद्गलितुरान
रेल्हान् मालाणवस्तुः क्षितिपाललो
कः क्लिशेस्तिपादाल्लयमानिनाय ५९ स
मस्तहताहाणधैर्यैनैरेशोलीहानतुआदसि
भिर्निशातैः योकृत्कदावक्रिकलैः पतद्भिः

सामोत्तुंगीनारकिनेवरेजे ५० ततो
रुदन्तुः तितिरेणराजो न तेनानितेन व
द्वयस्यस्वभूत्वा क्रमेणमूर्छैकरिङं
भमात्रस्तेमत्तरत्नाभिहतः शशाम
५१ याभद्रजो हन्तिनमाजिमध्ये याव
मकश्चिद्विवचालसेमे तमोफषेयं
प्रशमं गतेच प्रपुष्करन्मात्तुकरभ
टाश्च ५२ द्वयाविगतत्ताम्रुशागान्मत्तुष
विहङ्घवाक्रोकभयेनकश्चित विंश
शातेविहिघनाम्रुपेनमयोयद्राविय
दस्यमन्वम् ५३ ततस्ततः संचरिते
मेतुघैः शिलीमुखैः पूगतिषैरिलैः
समाचितेव्योमनिलव्यभानावना
तपंभूमितलेबभूव ५४ कारास्या
गः पतितानिकृत्तामहीनलेमावति
येगजानाम् तत्रापिशत्रुव्रजनारथ्या

८
श्रे
६४

95

नोसहस्रंयोगयावत्तिष्ठेव भूव ५५ एके
ह्लीयं च न स्तनीयं च तनस्य तृष्णां सह
पञ्चमेन नाथः पराम्नमनु जानन्दन्ति
रलोमितत्रोदरिकाणिन्टम्रिम ५६ भ्र
मल्लकालसुचनकेविचेकृनेशीतको
टपपनकश्चिदेषाम् नकेःपरेविहिष
तोविपतेमदोत्कटाःसस्यकपानतेवा
५७ प्रहारमूर्छांविगमेभेदनविरुद्ध
नःशीघ्रतरं निहन्ता: निष्ठाधेन निश्चव
नामकोपं चक्रे निजोस्यानुपमीत्तरङ्गः
५८ द्विषत्सु जेवीसु समापतत्सु तं वि
गाह्य कुशमात्मनैव वत्सगेन स्कन्द
गतःपराहरहृष्टपृथ्वीवभटेन तु सः
५९ विभिन्नकुंभप्रतिभिद्यमानेनागे
नरत्नेन भटे जिह्मतः वके तु कामाधमभी
भयाम्यादेवाकृन्ताकोयिह्विचिरंविगादे ६० त....

करेणेमदमल्लशोभितो ··· वपुर्वीत
क्रूपाडुजोवा गाण्डीवकाण्डीरकरान
रेल्लालतेल्लिये ··· यामास्रुवकः ९१
नाम्कर्णिकालांमलचारुकायानागात्रि
रीत्योरसिलाल्लतीशान् सान्द्रदिलेपि
भलमालमकायेह्लिवेवरत्नोजननाथ
मोच ९२ वीररत्नाङ्कः ···
ॐभास्वत्तवनोयमिवाद्रिशृङ्गम् रज
तलल्या सशिरावशेषेशिवापपोफे
निलमेस्परलम् ९३ मायाविनानेवि
धिनेवभर्त्राप्रचोदितागात्रिचराविमुक्ताः
तेजस्विनोदीपिशिखास्फुरन्तो येनः
पतङ्गा इव भूपसेनाम् ९४ प्राप्तास्तनो
यांपरिघद्वलानोचक्रुर्व्यथांगात्रिचराम्
नीनाम् तांतत्कृते भूपतयोपियोगांकृ
तस्यनाशोल्लिकुनोमहन्त ९५ तेजस्वि

रा
जे
५५

95

नोत्तुङ्गमविधायपादं नत्रेभकुंभेनर
साङ्ग्रेनारिम् लेभेतमित्राभिडेरेडेनेव
मोत्तामलानत्रभटेनकीर्तिः १६ नय
स्त्रिशत्रौजेननादशीलिनस्तदाभटेम
घमलीमसच्छवेः जनेत्तरांगाख्यिता
स्नेनोघयानवाभुवोप्यस्पृतनस्पशो
णितैः १७ वाचाटवाचेपरुषोरिपूको
श्रुत्वाप्यसह्याविषयान्तपाणि नवाग्नि
नामप्पभवहिवत्तामसत्तामनास्येवव
लौदितेषु १८ पाटितस्परिपुणाप्रतिल
गामानिनीकटककन्नृपुरिणीस्त्री वत्सल
सरभसंदिविकणोठकस्यविडुविशिवा
गहहाणीव १९ दन्तावलैर्वीभुविदारिता
नोहृषीवलैर्वैगितमापतद्भिः रणेषु
नागैःप्रविभिन्नकुंभैर्मुक्तावपुर्वीज
मिवप्रकीर्णाः २० लववकवलयितीम

रेशानारीनर पतिरूपसुपेसुखीजिह्न
ह्नः नस्तनमयमनः क्वयामिमृद्वेसु
वतिभिःस्त्रिदिनाजगामलज्जां ११ वा
तायमिष्टामरगावुरुषायामहेसुगोमा
सुमसुप्रयायी नरः समालिङ्गितका
न्तमेकः हस्तनमो वा विदधेसुमेसुम १२
यद्विषोप्यममागतेवलंतद्विपत्तय
रिहद्विविणाउते नानुवेपरमदृष्टपते
गतेपत्तनाविवशगाकमणउलं १३
लोहवर्मिस्मृतिमाधिनिमुक्तेवाणजा
लमपरेणविपते वीजसुममिवसो
घदेशेजातमाशुविफलंहृतशक्तिः
१४ सालीवतत्रदिवसेनरागतसाना
दछामहाहवमितिप्रतिवद्धवेदः १
श्चालोकसेहतिमुणादयदेस्तमालीवि
श्चान्तयेस्तमिरिकाननमाजगाम १५

रा
अर्जुं
९९

इत्यर्जुनरावणीये त्यागांभवेनेपादे
षोडशः सर्गः १६ ओं श्रीगणेशाय नमः
ओं ततः शशंस यातिपतत्रूपावकेशोनेरि
गन्तामरितो भिनेविंय नमस्त्रयोधूलि
रिवाल्लिमेचकः श्रद्दधामासततोप्सुमा
गतः १ श्रयासिशकेहन्निशागमेषुनःश्व
नोनयात्स्मानपियत्रगच्छमि इतीयया
नेरविमृश्य नश्यकेसरोमहिल्वपः क
लशमनिःस्वनेः २ सदास्तमर्कयति
सर्वसानमःकदानहाहं ननदेकसप
रम् तथापितस्मेकृपिनाधृताजयोजना
विवकस्यपदेन ध ३ यष्यामसहाला
वलमायथोरविलसदाश्रियामाकृतनका
मिनांमुदम् नथैवनेनहिरण्यास्तका
मिनाममर्षिणःसतिसंविवेकनिस्पृहः
ध कृतोमुनासोसविताशुरागा ४

वासितेन त्रियामार्धमहं पुनः प्रिया
णा मामिदानीमिति वादिविलपत्सखी
लिलिङ्गनक्षणदानमस्वपः ५ गतेपि
सद्यः सवितर्युपात्तमेपरूमगारीव
नमोभिरुद्धैः पुगान्तसंतोभिन
सिन्धुवारिभिः समाहतावानयराभ
राजत ६ पुराभवेनामरभङ्गकारि
णा रणेन नीताः परमेण येपुदं प्र
वाप्यते सेपुगदे ब मल्लनै समाकुला
रविचराय पुरंदरं ७ परेषु [illegible] प
गतेनदारवीफराववकाहू पुगेसमा
कुलम् क्षणेन एवं भगिरावुनाग
गः लणेन मन्त्रहंनमिवबर्जितः ८
श्रमेभ्रुरेके मतरे भ्रुरमेषु चेतरेषु
स्वमुदापरेषुः कृतानि कार्याणि यथु
स्तदानीं धोयाउवाणाः स्वरहंगतेके ४

रा
जं·
५८

तथान्तरिक्षे विधिना दिवाकरे रेकस्य
विदित्वं गामिते समाकुलाः तमोभि
रासीन्ननतानकस्य वाकरोतिपीडा
मुपकारिणां स्तुतिः ९ शनैः पुरस्ता
दपरस्य भास्करेण तस्य पत्ताकक्रुभि
प्रचेतसः अनाधिमाहेजनताश्रुताम
सैमहात्मनाको विपदा न हृद्यते ११ रा
तेवरत्नान्तविनर्ये दृश्यतो दिनेतथा
चापरतः सहामुना रणत्विते दक्षिण
तो निशाचराय प्रत्यवोचत तो मही
भुजः १२ तवाम्बरेणोपरि भास्वतः स्थि
तेन चोपरिष्टाद्विवस्य सत्यया प्रस
रत्पश्चान्निपतनमेतचोत्सुक्ष्णते तेज
स्विष्वकस्तेनोजतिः १३ अथोत्तराद्दत्तमि
यायपार्थिवो निशाचरेशः सरितम्बदति
तम शुभाशुभास्तामनुजग्मुरास्थिता १

97

गुणाग्रणी वा गुणदोषराशयः १४
अथोत्तरेणोत्तनदक्षिणेन वर्त्मास्म
नोमेन्यनिवेशमेदिनीम् प्रदीपमा
लाहृतमान्तु तावसा निशाकृताया
मिवतारकावलिः १५ नार्मदस्यपथ
सःसदक्षिणात्तसात्वरितमात्म
मन्दिरमं यस्तिष्ठति पुरा नियोगि
नीदक्षिणा हि भवनात्मनः प्रिया १६
उत्तरा हि सरिदेवसत्त्वयादाक्षसाद
शिविरे महीपति उत्तरा हि वसतिस्स
मन्दिरायस्य दीपकशिखा हतेन मः
१७ पुरस्सरे भूमिपते महाचमूरयो
न पत्नीव भरेण मेदिनीम् अथोग
नेकैशिविरे समागता सम्भृते मालि
स्वरमन्दिराजिरे १८ द्विधा विधा च व
विहाय विहिंशौरेः शरीराणि तदाग

ग
जै०
५८
९८

ताभटाः गृहेषु पथ्यपल्वयितास्तसं
महावियोगदुःखं त्तिपतीस्तहृस्तथा
१९ अनेकथादीपहृतान्धकारं गृहेन
भोवाशशिनामदारम् अनेकथाम्ना
विशन्तासममत्वादेकाकिनाराजतपार्थि
वेन २० ततोमुदेकध्यमुपेत्ययोषि
तः परस्परद्वेषविमुक्तमानसाः सम
सपत्नीभिरुपाचरन्मुंशपार्थिवैरहि
महोत्सवागमः २१ भटव्रजानस्वपरि
ह्लताकृतीर्नैवेद्यपाशाः समुपाचरन्न
हे उपानयद्द्वेषमकराव ‥ वितालये
ककालकल्पकरान्तहृज्जनः २२ नराशि
नामिन्दुशारान्समाश्रितानावृदन्तिनश्या
कृतराजरा ‥ जान् उपानयन्मृपतेयम
नान्तदाशुराशुरस्थाविरमीलितेनतां २३
निवेद्यमानेष्वहृतेनसंभृगो ॥:॥

दशास्ययोयेषुसहस्रशःपुरः निशाच
रेभ्यःक्षितिपःस्वसैनिकोत्तमैर्वाग्यो
गणतरानमन्यत २४ गरीयसींदेष्ठुतमां
महीभुजोविधायपूजांस्वयमेवभूपतिः
समुत्सुकश्रीजननेत्रिनागमाद्विसर्ज
यामासगृहान्दिसैनिकान् २५ ततस्त
दान्तःपुरमेसभूपतिःदविष्टनेदिष्ठ
गृहाणियोषिताम् स्वजिष्ठदेहीविद
धेस्यजीयसीक्रमेण..... दशेनवद्ध
समुदाः २६ विधायनेदीयसिमानवे
करंयविष्ठनारीपरिवारशोभितःप
रिष्ठुशक्तिःस्वपिताहितस्ततोजगाम
सादिष्ठमनाःप्रियागृहे २७ ननोपिसा
पीयसिभूषितेगृहेवरिष्ठशय्यातलमं
स्थितस्तदा मपृतिह्यानिस्वराःपठी
यसीःप्रियाप्रियाःपाययतेस्मसादरं २८

ग जं. ५५

कनीयसीकाम्यकनिष्ठमानसाश्रियेस
यत्नीभवनात्मरूपभृषी नभाविसङ्गाम
भियागतानाकृष्टभवस्यपायोपिगुल्गायक
स्वित २९ रणागतेकाविदेवह्यवल्लभे
सुदासमालिङ्गिते मेक्तनाङ्गना स्थिताय
नोऽपघ्नजनावलेविनीकनामलज्ञाक
वरागिमानसे ३० विलोकयशंकेयवऽवक्त्र
मागतेदयासिमिष्टमस्तकलसमङ्गना सु
मोहहारकस्कद्रूपमानसाकनामनारी
जनताक्कधीरता ३१ उपेयिवांसेसम
नाम्कलानिर्गिहिमांशुजातीयमवेक्ष
वल्लभम् विलासिनीचञ्चलनेत्रप
द्मदाक्रमुद्धतीवाश्रविकाममाग
मत् ३२ अथाम्बिकेरुल्लमदंश्र
मण्डलः समेकमङ्गाश्रमुपागतः
शाश्री ःः ःः ःः

क्रमेण भिन्नत्त्वुरिति न मोहनेन नरः कु
शाग्रीयमतिर्यथा तमः १३ प्राग्दिशो
विभक्तिपादे द्विपदिकाडद्यावलम्
र्धति विपदिकां निदयश्च निशाकरः
करवतः शानिकोंचदिविविद्विपत्रुप
यायोजनलोचनगोचरम् १४ मूर्छि
तः प्रतिमुहूर्तेमनल्पाह्वादनायश
नैकैर्वलितस्य स्फुलिंकाहहतिका
मिवचत्स्वल्लिकामुपदधे निमिरस्
१५ प्राचीनमितस्तोगगनाडदंशापाया
तिम्स्ड्रूः स्तरसोपगम्य कुमुद्वतीमे
भमिसामिभिंमांसांराविंएंवाफवि
गायचक्रे १६ चन्द्रमुपेतसखिहस्त
पीनाघतः श्रियमभिरतः श्रियाहि
स्वमाश्रुनार्थः सविरायमन्वेनदाघडत्ती
णमितिश्चचक्रः १७ पिबन्विनीलानित

ग
जं॰ धं
सं॰ ...

मां सिस्तुष्टः करीवशाङ्कोयसुनाजलानि
नयोतेयोमामसशशीवक्रोमेस्लाम्योन्त्व
याले श्रुरुषीणमास्तुः १८ प्रमदारिश्र
खाणितशशांकेरि प्रजातीयमसमना
वलोक्य स्तनरंरमणीयमेवत्तुः वेक्त्र
कृतेचेतसिकामिनोवियोगे १९ नाया
गच्छामिवत्सणतोनिनाथेः सुनासत्वेशं
वाविकेहृतिकानो वक्तिस्थानीयमेति
रेशीतरश्मिं किंवाश्रीमेमाहिश्रियेपिश
याणाम् १९ उभ्रेस्तमासाद्यद्वितीवीरु
भासानिराकृतंतताशसस्तिनाम्नु विये
गिनामेतितरांस्मचित्तमेकोभजन्ते
ह्निममानङ्गः खा ५ दत्तानिपायेनय
नोभस्मातेचन्द्रायशीत्रं व्रजयावदे
षा नातिष्ण्यमस्मास्तुत्तरादहातिर
सोतिकश्चिज्जगदेसवाष्पम् ५

नद्धिनिवार्चिर्विरूपामघोत्कं प्रयाहि धा
माप्य विलोकमेनं करिष्यनेकीर्ति
मयं शरीरं साध्येनि कश्चिजगदेश्रिया
याः ४२ रविनः प्रतिचन्द्रमास्समुप
न्नहमालोहितकेवपुः प्रकाशप चु
तैगैरिकयातगगमूर्द्धेवनदीमिमम्भ
रः करेवपाङ्कः ४३ प्राशिम्नापरिख
ण्डितानमिस्ताशत क्रतवस्करत्नाकरव
भेन सकृदप्यवलोकितेन हृतान्मख
शोभा प्रनराश्रुमानिनीनां ४४ अप्यत
त्रमहाह्रवागतानोपमदेवसमरिव
जेविधाय दर्पितावि हितोपचारिका
णांमहर्हसेवापगतः श्रमो भवतांनो ४५
वरूपः कृतदेवतोपचाय्यावनिता
प्यापिरणागतेप्रवानम् रमतेस्मत
भाविङः खभीतामसतनेभीतिपराहि

ग
भे:
१०१

वीरभार्या ४९ रम्यीकृतेवल्मसाग्रदो
षेविताम्मसीभूत .... नगाले श्रा
श्रूर्मनीभूतवियागिवगैरन्तेसमारभ्य
नकापिलोकैः ५० भक्तविवेतीकृतपा
त्रवव्रजाः प्रविश्यगेहेविरणीकृताजि
रम् शरीरमन्द्रामदविकलाःप्रियापि
वाः ... सुज्ञाकृतनिश्चलेक्षणाः ५१
भस्मसात्कृतविपत्समुपेतेवीसकान्त
मनिरूपितकार्यं तस्यचेतसिसखीकृ
तचेष्टाप्रीतिमापितराजितकान्ता ५२
वक्रेणवक्रमवलेक्यकरहयेनक
सेविवादरवतामधुपानवेसे ट
नेवलाग्रियतमेनविपत्तदृष्टस
हुवेशमदसात्समपयताश्च ५३ समं
कृताप्रीतिरसेनसर्वंपश्चात्तदुकामय
नोदधाना प्रियस्यकावित्समगातस्य

त्रियाकरोतिस्मविचेष्टितानि ५१ सेतु
गोकणकणाहृतचण्ठान्तनिपमन
रक्षारितुनागान् प्राप्यवेश्मनिभटाव
नितान्ताविभ्रतिस्मकृतकादपिकोपा
त् ५२ समंमान्तःविलोक्यशाश्वनपथे
नयातः स्थितेनिजेनापथिभ्रमलोके
विरंस्वराजासममवासरेजेतराजेनोवी
रजेनेरूपेतः ५३ स्वंभर्तारंनासवाधं
विदित्वानाराजानेशक्तिसंपन्नदेहम्
किंराजानेकिंसवार्थेवप्रक्रमेनेलो
कल्लवकान्तासमेतः ५४ उपदेशोस्म
ह्निताः स्वहृडतेमेस्वचतरप्रमदाज
नैसेविताः स्वपुरवहिपिनेपिवनेस्थि
तासुपुरिरेस्पुभवाऽस्त्रनमान्त्पाः ५५
नववपूरपितचरनेवरंव्यपितविस्मि
तमानसडमेदा श्रचतुरामपिशिवे

९२ 102

यतः स्मितं स्मरमदोत्सविलासविचेष्टि
ते ५६ प्रतिलोमकृतानाकृतानामकोपाय
मदाहेसपथ्येन यन्त्रमिन्दुं प्रविलोक्य
रुषं समं चकितेक्षणतेरसमहोप्रिया
नुकूले ५७ सरजसहृदं पङ्कजेन लिप्सा
प्रवतिस्वेव प्रतिकर्मचूर्णहृते मधुम
धुकरवासितवसकामी विरतिमवापवि
वर्धमानतरसः ५८ कृताप्रयाभर्तृहि
तमनुध्यागहे श्रियाणांश्रियमाचरन्तः
नकाश्चिं वनलिनवल्गुवर्गाश्च कृतला
नानम्रवाकृष्टिं तेते ५९ शीतांशुना
यतमसेतनदापरीते स्त्रीभूसमीक्षण
पण्यंसहसाभूपते प्रयासितानुरहसं
रभसेनकाचः कर्णान्तकृष्टः क्रमशे
श्रविपदाश्च ६० विशिखतनहन्सि
वसानांसवलेने वनराजवंसेन

ग्रवलोक्य वलाजनो भटानां न्यपतन्म
स्तु रसे तदाहवेषु ११ ग्रम्भोरसे हल्ल
रसे च से से विविक्तोयः समभूद्दस्य
परिश्रम लेशु म माशु निमेलनो पपी
उपरिरभ्यकान्ता १२ संकथ्यमाने रति
लालसाभिः सर्वे दिने देववधूभिराजो
स्त्रीभिः पुनर्वेश्मनि सर्वरात्रे वीरैरहो
रात्रमपीति निन्ये १३ रणागतं वेश्मनि
मानवन्या निरीक्ष्य कान्तं प्रमदोद्भवस्य
विरायमानयुहृणाय मेने नेत्रो भसो
घ्नुकलमाश्रु दत्तम् १४ नारीमुखालो
कनवद्धदृष्टिर्वभूव तस्मिन्स्त्रविराय
लोकः करोति दृष्टशामिनोपि मृष्ट्वा
त्विवर्तिताति भुवमङ्गनास्यम् १५ स
रस्त्रियापुष्ट भुविश्रियामे वालंकेहृतिसा
त्रुपयामितत्र उपाध्यसेसेभि पूताश्रया

ग
मे·
१०३

103

नीसख्योऽङ्कं नाद्याऽङ्कं लमात्रबुद्धिः ९६
योऽसौ हृदिनजितवान्हृदयमेकः स्वर्गिनाज
मथशर्वमसौ च सप्रियाविरहितोदश
वक्त्रः तोनिशामनयदाहितवेदम् ९७
वाक्यचेनकविरेणमाप्रियायोरिवोपश
रदेविनिर्मला तस्य चेतसिकृतास्पदाम
नीनयतेस्मवक्रराह्वेक्षणा ९८ ऊरः
स्थितापिहृदलचारुनासाकेविस्रुवेणत
नलोकविक्लाः नाहाह्निमृगाक्षीयमण्यपि
तत्सूक्ष्मा मन्दोदरीविहिनमेवसाध्वः ९९
नवाल्लिराजेरणशीकयायथानेयैवत
साल्लहकौशलेऽपि तत्र वापवत्साङ्कं
मिदंयथाश्वितेनदर्द्रुमस्यास्मतनेत
थामनः १०० उपनदमपिनिस्वलेभव
नेसतनमनुपागमशंकयायतात्तौ
प्रतिककुभमसौविलोकयन्तीकथ

मपिदर्शनवाञ्छयानतस्य २१ पद्मज
पत्तुपपोर्णिमासमिन्दुतनवदपितासु
त्वमाभयास्करन्याजयनितदधुना
सपवतस्याःपतिरहितपरिभूयते
ह्निनारी २२ उपपोर्णिमासिममयेषा
शिवेनतणमेस्मराजरपकान्तवति
दपितामुखेनवपुनविरहेयदहति
षेपरिभवस्तनया २३ स्वमेयसाम
प्यवमस्मवाक्येडमेयसःसामनुसातु
पास्य त्वदर्शनेयद्रमविछनीर्ष्वनस्थि
न्नवन्तीसदिनेनिबला २४ तोसव
जोडष्ठजसंविपद्गेकृत्वासमानन्द
यतस्मरावान् पतन्ववयातुःपरिश्च
येर्यैर्थावचोगतसयमेणापि २५
श्रियामुपाददप्रदनीसन्नूपास्वगम्पि
नीलोमलगम्भिवक्रा व्यापस्यजानात्

रा
जें:
१०४

104

रिणीवमुग्धाममादृशिरोमौविरहेयम
मोः १६ भूयोभवानप्यतिकिनपुंडक
रिष्यतेपञ्चशरहृवदामि प्रियाहितांजी
वयजीवितेशंायतोर्धमुजाभिरिहोश्य
मेसि १७ याविभेतिनमिनाकधन्वनः
शंकरादपिशतेभुजाश्रिता साधुपुष्प
धन्वापितेप्रियाप्रपितापरिभवास
देह्विषा १८ अस्मलदपि मह्युत्वमेतिस
ग्रलवदयितामवगम्य दीनचित्ताम् उ
पदस्यदमिदंत्वदीयचित्तेकठिननया
नसहयतीतिमन्ये १९ उद्भिन्नशा
णिवनानितस्याः प्रकाशितोद्रीतिल
कश्चचन्द्रः दृष्टानिचित्तेजनयत्निवा
धासभर्तृकाहीपरिभूयतेसां २० श्रा
यतस्करडरस्कपुतत्त्वकाम्रप्रदद्दशामुखा
वभासिते निर्जितोद्यनविपक्षदर्शितं

उच्चमिच्छति भवन्तमयसा ८१ त्वस
भ्रान्तनिप्रमे ‥ भूयाः प्रप्रसन्नारिस्या
वकेश्रयसोच्च यावत्प्राचीभानुराप्य
तिनाशं तामाश्चास्यति प्रमायाहिताव
त् ८२ शुक्लामानं मानिनीनत्समीपं कि
मानेयाकेवलं तां गुरुस्ते कुमारो भीमा
रग्निहोत्रस्य वामो शुश्रूषायै त्वां विगर्हे
मयुक्तम् इत्यजैनगावणीये महाका
व्ये पादशतपादे समदशः सर्गः १७ ॐ
श्रीगणेशाय नमः ॐ उदयं वाकरो हा
कः सोपर्णीयइवाचले भुजङ्गनामि
वानीकमियायदलयंस्तमः १ जिजार
यिषनाराविंचक्राह्णेण वियोगिना ५
नमित्रशिथितिः प्रातः प्रावीहती ववीति
ना २ क्षोमामिमिश्रुतिगंभेशोरालोकाद
वतामसे सिंहस्येवननेनाशनागनोज्ज

रा
जै
९५
105

लमागते ३ नखोल्लिखितार्केणनदि
दिदिक्षुतामसे विलिसेकरभुष्टैर्वेःस्ता
मर्विदिषताभितः ४ चकाशनितरांशै
लाःसरितःसागरादिशः जगत्सविक्रु
नेकैणभुगादाविव वेपथुः ५ जहारस
विताक्रमप्रस्फुरतोऽंशो तिथांशुतिं सहेत
परतेजांसितेजस्तेजस्विनोकृतः ६ वे
वीयमानमसर्त्तेंजस्वान्त्समंमितं
समारुरुत्सुराकाशं हंसःक्षीरमिवापि
वत ७ क्रियमाणांत्रिपैवीत्सरविणाश
रलस्मणः विकचाबाङ्कनेत्राणिकृत्सुहृत्सा
समीलयत् ८ छोमेभमस्तनमश्मेभ
कुंभलग्नं विदारयन् केसरीवरवि
लाराम्बुजाब्चयमपीपतत् ९ मेघ
सारणाम् सम्पासुविविभुत्क्षाः
क्ष्यपञ्चिमः पद्मलोचनाः ॥

इतीवोपपन्नमञ्ज्ञात्वा ब्रह्मपूषेकलशि
न्नया १० दृष्ट्वा मम कृपादेवानन्दहीताख
पंसेपदः श्रोत्रच्छन्नविप्रयापश्चात्सर्वं
दृष्ट्वा पुपत्रुत्पन् ११ नतेपटमिवाच्छि
द्रेवमेमायात्मनो भटाः स्त्रियाः प्रच्छा
दनेभीते तृषवीकपटे ततः १२ तदस्म
वर्मितेविद्धौरिश्रणापत्नसायकैः साम
नेवेष्टणाकान्ता हृदयेन दवियन १३
उपानिस समस्त्रियः शुभ्रंसा विजायमरणं
पुनः उषिते स्वरकामीभिः सर्वैः स्वार्थ
पुरोजनः १४ अप्रमिनवनिस्त्रीणां
पुचायति पुपयस्त्रिये हस्यातिसमपुनल
स्यपुप्रतसांगरहसंस्थितिः १५ स्त्रिया
ष ॰॰ पुवाराज्ञा बुवाच पुत्र जरा शिरष
स्याजटे वता वानेः कौवनपुरे हिरणी
ममः १६ पापान्मम पुषवमार्यैः पुत्रात्वा

रा
जे॰
१०६
106

श्रीमिराद्‌रात् मागाल्लानेनिनावोव
ल्लाधि······नमङ्कलं १७ धात्रुर्वाणाव
लीयामानविद्यापयशुनमे नक्विवमि
वनिश्चिह्नस्तवासकववेभटः १८ नासे
त्वप्यन्ननिद्राला······नपिमटाङ्कनाः
भाविसङ्कामसमत्वलाशुरूःखानज्ञिरेषि
यान् १९ संसिच्यमानमासमेनिविकीर्णा
नकस्वने वीवपृणतेस्मानेगल्लेजयलस्मे
वशाह्निताः २० विद्योयतिभटस्याङ्कं वमि
जातेयष्याचवने श्रुश्राविनिशुदामस्य
वभूवनतयथा २१ श्रा····सितजयः
कश्चिड्टोगाविनमानसः श्रुभयेयोघ
शःपातेश्चितेतीरमिवाहवे २२ भटेशी
तानिलापीनमासीनस्फीतवत्नं श्रा
वहकवचंकान्ताजयश्रीरिवसस्वजे
२३ शोभ्यमानमपाङ्गं त्वत्रनवजयी

उथा अनपत्यैभटं यान्तेकरोपप्रश्र
गात्मना २४ आजह्रावयिसद्गुणःसेना
नेसमन्वरंभटान् आजह्वानगोत्थासौ
मादिनस्यन्दनेस्थितान् २५ जद्रुयमा
नसेयामसमुद्धानेकमानवं सविस्फा
रयनुर्धानकस्थाशेषदिगन्तरं २६ ज
हृवदिवकारित्रस्वनेनारिपताकिनी
निर्जगामयुयेसेनकल्पितेभरथाश्वके
२७ यमूथुर्वेगपातेनतरंझामूरजःपटं
सनहैमेप्यगयद्धान्तुर्यगिवीयदिगङ्क
नाः २८ वाथुनाकृतविस्तारस्तारेणस्त
पनप्रभं न्त्वानिमाम्रसमानीयमवि
म्यायविहायसं २९ जायपयछानरीसैमे
त्सितःपार्थिवोययौ अध्यापयमिज
गुणान्वन्ताकमभितोरण्ये ३० कामयि
छमताकिमाकमेणपार्थिवोययौ अ

ग
श्रे·
८७

107

ध्यायपतिजयश्रणाल्वन्दाहमभितोरथे १०
क्रामयिष्यसनाकिमाक्रमेणाद्विषतो
श्रियं सायपिष्यसिरिद्राते शापराजारणा
वनि ११ एवमुक्तापगोरसामर्थ्यपादातेन
रथयायुनः दासपगोरसाजेनच विलेतरि
क्रमायुधा १२ सेनापतिः प्रहस्तश्च वेगा
रक्तमहारथो प्रयुध्येतो विमुक्तेषुप्रमा
यासोम्यपोरुषे १३ चन्द्रावदातयशसो
प्रमातारोपपोजसा विलेत्वनरिसख्या
नांशातांश्चिक्षिपतुः शरान् १४ अविला
यासुसेनान्यौ धैर्येनु विस्मापयन्प्रभुः वि
छेदास्यायतां मौर्वी जयाशामिवरसः
१५ दिशाश्चापयनेवाणैः प्रविस्फारय
नेपतुः शक्तिभीपयमानेन सेनान्य
युगचेरिणाः १६ साविस्मापयमाने
नदेवाल्वत्तयुपेयुषी ॥ १ ॥

शत्रुभीषयमानेन कृतार्थपथे ······ १७
स्तूणाशरसहस्राणां सेनानीर्नैल्लतो
ल्लतः प्रकरोनिहतान्पीयान्स्यत्स्ना
दवनिर्गतान् १८ ······ वैरिलोका
नोद ······ रेवन्मुचेतसां अरा ······
······ लोकावृहकोपेन निर्भया १९
लोपक्षोर्धे लिश्राकृष्टस्मा ······
··· रहसा शात्रवी सकलासीनाप्य
पितानेन विस्मये ५० कोपभाक्तस्य
सेना ······ ग्रजेण
स्पृणावृक्षोदस्तः शत्रुर्निवच्छिनत् ५१
हेमसवेमसतोरी ······
·· सेनानीर्जगदेशान्ताशहेनगगन
स्पृशा ५२ प्रशान्तैरयोपेतान् ······
······ न्वेतन्नुरिभोनिक ······
····· रवमेणोः ५३ दन्तायवहानो

ग. प्रो. १८

द्रुतः पावकः पवनाहतः ......

....

....

....

विलुप्तगव्यमागश्च द्रागजालमभेः श्रीः

...... ॐ भमभिनक्षीमस्तस्याश्चद्दनितः

श्राशाश्चेदमत्रुस्त्रमहरिवमोशरवज

श्रवषपलाव्यमलनालीलयाशत्रुवंपत्रुः

४५ तवियहिमयाशास्याभित्रॐभनतटःका

गी ३पेतिस्मसितेलिप्रतज्ञागोपितलो

गिणा ४८ श्रजय्योवेलतजनःपाशतीह

नकुज्ञेरी श्रलप्यशाकीसपमेनाद्व

भावस्मियाशिणा ४९ योगश्चतोस्सम

स्वास्पश्चनगीचसमीश्चयोः ३पे -- नत्र

गशाकिस्लयोः पथिविवलानोः ५० श्र

ध्यमानीमहाशकीश्रुऊजेयपराजेयेः

पक्षमरुद्भ्रमचक्रान्तेनोग्रभीतिवत्ताद्रु
भौ ५१ त्विड्व्रातपातेन नतक्ष्मात्रैलोपवम
परिष्कृते कटकच्छेदसंभूतः शुभ्रा
वक्रेश्चितध्वनिः ५२ विजयस्पर्धया
रलः शूरोपस्थकृतेऽपि नर्थ्येव मान
वोमानीमानस्याहितसंभ्रमः ५३
पक्षकृतेन योऽर्द्धेन्दुमहासीपतनस्थि
महोल्कादण्डसंकाशो द्रविकीर्णाग्नि
विस्फुलिङ्ग ५४ नस्करात्रिविवराः तौवी
तमालोपरस्परं आश्चर्यचकितादृष्टे
मितकीर्तिकृतास्पद ५५ वक्त्रापरस्प
राक्रोधोभक्तापस्करसंकुले श्रमोत्थ
दस्मेदश्रेभोज्जपापविचेरतः ५६
हूहस्तनिसमोधिपावरपतेर्वलेना
थिकः कृताहवविनिस्मयः समुप
स्थार्पितावयतः तमापतितरस्सुद

ग
श्रं
१९

निजमितिक्रुधासारथिं दशाननरणा
न्तिके समनयद्रुतेस्मस्तवे ५१ इत्यश्रि
नगावलीयेपकचोद्धेपादे अष्टादशः
सर्गः १८ श्रीगणेशाय नमः ॐ लोका
[illegible]तेवैरमनार्यविनिर्हरात्स्वपेते एतत्र
हुत्रुह्निं नतोत्रिकाद्युष्ट ...... देह्र
शान्तये [illegible]मितभीमकाय १ नमो जगा
निर्जितदेवराजेरह्ना ....
... ह्रिं जग्राहराजा सहसा नकोपभा
पानि चान्तूणि समायकानि २ ....
.... रित्तमहावनोवाद
नवाणजालैः पि[illegible]यतेजांसि विना[illegible]
.... विमोह
म १ मध्येगुरूस्पस्तन .....
....
दोस्सा सहस्रेण ......

.... शातलिपक्षन

ध्यात्मनेलक्षनमेदशास्यः ४ कर्णौ

जयो .... लेवेर

मानीककृताभिरत्ते प्रसह्यराजा

तरुवाकवापश्रकचकायोरसिवा

णमात्र ५ दशाननोप्यज्ञनशैलका

न्निर्मोबधामाइवबाणमालाः नरा

धिपस्योपरिवीतरन्याविङ्वयस्याह

षिजोङ्गवाहू ६ पतद्भिणगादशवक्

बाणैलक्ष्मीविनिनेहितिपाधिपेन

प्रागेमनादिसमसृविभाजापद्माकरे

णेभभिवासिनावा ७ श्रभिस्तुविदशा

वक्त्रविसर्जितैर्दिविजमारुतवेगवि

लेखिभिः हितिपतिर्विरराजशिली

मुखैशरदिजोवरुहाकरवञ्छिरे ८

तयोस्त्ररेणप्रकरप्रवाहाःपर्यन्तभो

रा
जे॰
१८

गेषुनिरुद्धपाताः वेगेनहृत्वादिविष
कवलंश्रेयुर्गणाःसेयतिविशयानो ४
रण्यस्यदेहःस्फुरतोमहत्स्वेदथकरा
णाममलद्युतीनां इयेषपापस्यवपु
र्विहन्तुंदशाननस्याकण्टवान्धकारे १॰
धीमूनसमस्तमिवाविनीतेपापस्य
प्रस्थितिमाचरन्ते नीहारदशास्यकृ
तवितनपीडेस्तुतेतादवार्कैरिवक्त्राणज्वा
लैः ॥ मातःसततंगुरुद्भुःत्वद्देहेर
पस्यमिलावरुणादिहते दुःखानि
मातापितरौनयन्तेजघानराजासविशे
षकोपः ॥ यावात्सेभीमरवैर्निरुद्ध
लज्जास्यपस्यादिशिभूमिलापः विषाद
यन्मात्रिगणेदशास्यः प्रभुत्वदग्रीवरु
णेसदेवो ॥ इंवज्रावः विश्वपवेष्टा
भिरुपायनीभिःसकान्तपूरःकनकोज्ज्वलाभिः

यष्यादशास्योभवनेन्द्रःनाभिर्षुधीत्रुमि
लत्रतष्यापरीतः १४ जानायते स्मर्षि
वमूर्तिरीस्यमायाप्रुत्रुतिभरमानिनी
यं नेकारिकासक्तिमपितितीशोम
त्सेदरीकार्यमनीसरेजे १५ श्रीमन्म
(वीमूर्तिरहार्घवीर्यश्रियदेवीपरि
वारकोयः महीभृतामीमशाराभिमृ
नोदशंदशास्योपमितस्सकंष्ठी १६
श्राकृष्यमाणस्ततलोकधैर्यावाणेन
चापस्यपरिस्फुरन्ती नरेन्द्रमुख्येनभु
जङ्गःकलाविशिष्टिमेसोविस्मातस
मु १७ विलोक्यचावोक्ष्यतराविषस्रं
विशयसेनांगरहिणात्रुवं ... उपाद
येभातिनतांनतोत्माउंणउणायसीजात
मतिर्दशास्यः १८ महर्द्दतःश्रीनतनया
पमूर्त्तिनसेवनीयश्रितगाचकार शा

ग
जे·
१११

किंददानं महतीनराते विलोकदथा
विनिशाल्लसेशः १९ प्रबभूयस्मितरोध
मेघगाजायसीनरोपादपाणिनः शक्ति
मुहृहृतियःत्नमापतिर्नोपैयत्नमस्वे
यमाहृवे २० इत्थं विचिन्त्य स्त्रितमात्रि
नेननं श्रीनमालिङ्गि, नमीशमाप्य स
मादधेवाणविचानदत्तमहाश्मनोव
र्धणमस्त्रमास्त्र २१ अष्टादशाष्टादशल
क्षभुजाक्ष्यौदशाग्रास्त्रसहस्त्रकोटः
कल्पान्तवाताभिहतादिवाद्वीर्वाणनि
पेतुः शातधायरिम्यो २२ अथो समेत्या
ज्ञनवहनादाहिफ्रद्भास्वकिरण
प्रतानाः निरुद्धल्वेयगनिवद्धके
पाविमुच्चमिडाणणिनिरलहर्षः २३
श्राल्लयनादः परितः प्राणेसुजेना
गुरु ···· वनिपातभीताः ···

- -
- - - - - - - - - - - - - - २४ हृदयरो
गमतापशारीरिणामुपलब्धमेमरा
तिशेरेरिते प्रबलदहनसंभवेपाव
कस्फुरटनस्कणाचितदिङ्मुखे २५
स्वपद्धतिहरमपास्यवेगमनन्तमप
ष्यामुपलब्धजेषु पङ्कोघणःमादि
गणाहताश्वाःपदानिभित्तत्रसंमवि
वेकः २६ पदद्योघभाजलरगःस्खल
न्तःपचेड्डुपाषाणघोड्डवेकः पङ्कच
टामयरथ्यास्वनवशीनैःकथञ्चित्क
तपादचोघाः २७ उपलनिवहपात
पीडितात्मास्त्रपितनतुल्लरसावभू
वलोकः उपरजनिविपन्नपत्रशोभाः
पङ्कपहतःशशिनेवपद्मघाः २८
प्रतोदविधानमरुद्धवेगानभलला

गा
सं·
११२

संवलितापतन्ती पिपिष पाषाणगत
तिर्जनोच्चंसमानोदपेषं किमुसृक्षोपेषं
२५ उदन्वान्हनः जालसन्निकाशाजन
तो रुद्धविवस्वदेशवक्रा उदन्वासम
पिप्रहृद्भीतिं त्वरयोपानघडद्धतो
लमल्ली २६ तिमोदविन्दुनिमग्नाशिर
ं २७ नोसममम्यानि चपल्वलानि रुद्धो
दपाना ..... गोवह्लीपाषाणमाला
विटपेपतन्ती २८ परितः पतितारये
णाद्दष्टीमुदवग्राः स्वमेघजालमुक्ताः
उपलाविभिर्मुभटव्रजानोन्तरमासे
यतिमस्तकानदृष्टाः २२ भिन्नोदक्तो
भामयिकात्मगोपीविषादभाजः लिति
पः स्वयोधान् विलोकयसेनानिवलेच
देन समीरणास्तेजगदेहविघाति ११ नि
गतेनमरुतामहास्वनः कूटमेवर

तलेमहाघमनो सन्निपात्यकरिणीव
लीलयातिसमिष्टकवितंगरहपा २४
गोष्ठनीप्यवनुमालभारिणीविलता
न्सनुपवीतुमानवान् नीतवान्सनु
ष्टतामरुतदामाशमाष्टटघदःसमी
रणः १५ वाचंयमानोमङ्गरन्दराणां
प्रीतिंमुनीनांविदधत्समीरः श्राम्बी
सयन्याणभ्रतःसुशीतश्चिलेपदिव
द्रुतमद्विराशिं १६ क्रन्दीणावावाघवः
पविजाताःसमेकारंविद्विषांधमना
य ब्योमलिप्तंप्राप्यपाघाणराशेःशे
नेपातानाश्चक्रिरेविवरेषुः १७ प्रतीघ
नीतैःमरुताशमजालैर्गाढप्रहाराहि
तनीव्रमोहाः प्रापाङ्गुतेशाखपतरा
मवस्थांनाविश्वरारात्रिचरीजनस्य १८
नलोयोनजः नक्राइवमत्स्यकार्याघो

रा
जै॰
११२

113

धानगाधानकलाक्षोयभिमान् ३
पक्षामिदंधः प्रतीपनीतामकृताय
त्रिचरात्विभिन्नकायान् ३९ नत्तथमा
गैर्भ्रमितैस्समीरैरम्भोम्बसेपातविभि
श्रमाते नदद्विकूटेभवदग्निलेशैः
र्णीकृतेभूतलमाससाद ४० तम्णा
दपाषाणमनन्यकारेन तङ्गागग
नेसमीरैः कृत्वाकृतेगात्समसैममध्य
पतन्महाकेतनगप्रतानम् ४१ सह
ससः स्थेसपत्रेमधुरेनिरस्तेदृष्टा
सकोपेनदशाननेन सह्याभिमाना
हितकार्मुकेणहिजिष्णुसेपादिसमा
देयत्र ४२ सम्मोतिरोहैरणभोगिहन्द
सनाभिवर्गैसमयःसमेते सशस्पनत्वं
नमसासशूर्परिषोपिवक्रेनमसास
तूपाः ४३ सगोत्रसोटव्येसमानभा
जाविजृम्भमाणेनफणीश्वजेन ॥

ततोनिरुद्धांशुमहे``` चन्द्रैःसंस्पार
मासादि........... ४४ सामाल
मत्तःस्फटशास्त्रपोभिःसंरुद्धनिर्ग
शुमयूखजालाः ध्रुवेनलोकान्स्फटशा
स्थानाश्चकुर्दिनेरात्रिसमंफणीन्द्राः ४५
यादक्करैरूद्धै.वितैनेरुद्धबानीदग्रभो
भोगिगणैःविरेजे स्मायाटशीवेत्र
कैरैविलीनैर्यौरीटशीतैःपरितस्फुर
द्भिः ४६ कीदृक्प्रमाणादिविकीदृशेवा
बाणाहलेतस्फणिनोप्रसूनम् येना
शुवकैस्प्रमतोपरिष्टाताटग्बलेभूमि
पतेविधादि ४७ विश्वश्रीवाभोगिग
णेनमस्पत्तरिलर्यैनीतमिवान्तरिते
ख्यानानतेनापिहिताभिमात्रेनभस्त
तोदित्तविजृम्भितेव ४८ द्वीपानिस
वीणिमहान्तरीपैःस्वच्छाययाकाशु

रा. जे. ११४

तलानि कृत्वा सकंपफणावनिवहेव
रैर्मोस्फुरत्स्फुलिङ्गेन विषानलेन ४९
अन्यदीयमनपेक्ष्य पौरुषं पन्नगाङ्ग
तमनन्यदाश्रयं ....
..... सायुधैरनन्यसुतस्तकाद्दान
वानानवतः स्तमानले ५० भस्त्कार
पात्कदण्डवमतन्त्रैलिकण्ठदैनप्रहि
ताः परेण शरैरभिरे .... मतन्नाथ
नङ्गलस्यमस्का कदम्बपवनादिशेषं ५१
दशावदनपुत्रानिशावराजननिय
नायविचेष्टराहताः क्रुद्धरुष्टमपि
गम्यनिर्दितेविरथतिकाद्रुरुषाहि
नते ५२ अनन्यदर्पजयभिक्षनाते
विसर्जिताकायपथगामिनाश्रु दशान
नेनाहिगणाः प्रकामं पद्रः कण्ठस्फु
यिरंजनानां ५३ कदोसमसंपिवतः

सवेदं त्रिलोकलोकानथलोकना
थैः प्रमार्थमिछन्नतनैस्त्वोनिग
हन्मदत्तं समयनवापे ५४ गुरुमे
घनामघुरं हवन्तस्तनैस्तनस्पामि
नभोगिहल्लाः द्विवेसमीपुमेहिवा
द्भू-नीलाः स्वछायया भूमितभूतला
नाः ५५ बलाहकाभान्मसलायता
द्भू-श्मशानधूमानि वडूनिरीहावनि
रीहस्तनागानागनेविहड्डूादिहत्या
प्रलनविश्वपलाः ५६ जीमूतनीका
शरुचीनिहूतान्मनविराजाः स्फुरड
ज्वलाङ्कुराः व्यक्तेनमांसीवकराहिमा
शोभिस्वर्विनाशोफणिमण्डलानि
५७ मेचोपशूढ्व्यहनीघनाघाः ख
ड्गाहतिमोद्भूमपारयन्तः नीरागावि
नागागनादमुज्झितेजानतुंवाकुम

ह० नै० ११५

शाङ्कवन्तः ५८ ह्यङ्केपि बद्धैस्तयोन
येषां सायाङ्केपि व भूवनेव हिंसा लि
प्रफणिनो कृतः सतार्द्धैः किंवापत
वतामसाध्यमस्ति ५९ लंकाधिपतेः
पतत्त्रिहस्तैर्मौञ्जाकर्णनिशाचराद्वि
स दत्तं परिपश्यतो भुजङ्गाः प्रपदाटि
वपातिततान भल्लैः ६० मर्माविधाप
तिगणेन तूर्णस्फुरन्मणीफणीन्द्रवहो
ज्वलानि शिरांसि कृत्तानि भुजङ्गमा
नां भानीव भान्ति स्म दिवः पतन्ति ६१
लक्ष्मीबलेः प्राह विवाशतायो दन्तावला
यावघ्वे विकीर्णैः संरुद्ध निःशेषतला
धरित्री भुजङ्गमैस्सैवितता विरेजे ६२
विष्वामिवारि विश्रुके विभ्यारा जिवि
लोकयन्महरात नाशिः फणिनोपत
त्रिहस्तैरगुणानामिव सञ्चयो विनष्टः
६३ कुंवल्लरा सा हम्मुपतन्तो वे ।:

115

हत्वा नरक्षोस्थ नतोपि दत्तान् विश्वे
देवापेऽध्वजमानपत्रं राजा दशास्य
स्य ततः शरेण ९४ अवनितलमपे
नेख्यास्ययाने दशास्यपृतनशातनकरवा
लयोनिनेवीस्य राजा हरितमथ्यत
गारस्पत्वनात्सोपि पृष्ठ्याविदधति
हि महान्तः कस्य वानानुवृत्तिं ५९
इत्यर्जुनरावणीये महाकाव्ये श्रलरु
मेरुपदेपकोनविंशः सर्गः २१ श्रीग
णेशाय नमः ॐ अह्नः सपदिपति
महीपतीनां यज्ञोर्णापरममतःपरे
णयुक्ते विद्यानां सवनहणामपिब
योक्ताभिनावाप्यतिहरणांपुरंपिना
की १ नेत्रणांपतिमवलोकशत्रुसा
नैपज्ञानामपिवशभाजनद्विषा
णां राजानेपिपिशितभुजां रणाय राजा

रा
जे॰
११६

116

यत्नं सद्भुतमकरोन्महात्मा महान्तम् २
तेजोसितिनिरजस्मारवैविकृत्यत्सह
च्छन्नजनिवैरेरहश्पतेशः स्मानत्वेवि
दशहृष्णोनिपेतगाणोनमारंभ्रुऊरभि
नःस्वहेहयस्य ३ होताश्रीक्वनिनिव
हः स्त्रुभस्यकर्तानघ्राणश्चुरस्नग
त्वितःसत्वङ्गाम् वलान्तेदहस्रुरमीवि
शावरेशेमनलादिविभुवियस्पनव
शालेः ४ स्वस्तापिकान्तेवहिनेयहृवे
वक्रेननयोविदधन्मदान्धः सभास
यामासमतोमनोसिभुनायेमाणीव
दिशोभुवानि ५ प्रभूनदाडीनिमह
त्रहाणिप्रलीनपृष्ठाणिवलानिभीस्त
त्वंविविजिप्पेदिवियामगणेसकार्त्त
वीर्येसबलितोदशास्यः ६ कवीदिविन्न
त्रहासपृष्ठावलानेदशवक्रमीतमाणः

स्टत्वा समरे जगाम भीतिं प्राप: पश्य
तिभीतिमात्मयाति ७ यन्त्वानपि
वीतपुण्यक: सगदावानपि वीरस्य रा
वणे विमना: समजायत तु ते कृत
भीतेर्न विभेति कोथवा ८ नमपात
मतिप्रशान्तधीषा: प्रमिमीपुकमा
मवेष्टितेन नामाधिजिगांसमान
पुरेषे: प्रजिघांसन्नमवारयन्मलीले
९ श्राभुन्वन्नुरकरवक्रचक्रवालेभी
मासिसंपदि निते स्वात्मकोपं स्वाश
क्तिरण भुवि सन्नितां सितारि: सम
रू: ति निपतिनाप्रसमरेण १० कान्त्वा
स्मृयणामरूरुद्ध रिंधी कृतवातपूदसेन
रा थिपेन रूरुधेरणशालिना दशा
स्यनागेनेव महाबलेन नाग: ११ प्र
मे स्वजनेविराघपष्टदशवक्रोत्तम

रा
जै·
११७

117

तोयैते:श्रहृष्टैः आविविदयेसमेम
धीमानलगुरिवक्व्यैनेकवेताः १२ व
सस्कृतोसवमेगुमेसावद्धेसमुपेत्म
त्विद्धयद्माम् चुनातितिपेनपातिता
योरक्तष्पारमेवनिशाचरेषु १३ श्रमितः
समरदुर्वेश्रमुक्तफषितावामिलता
दपानेनेन गुरुविग्रहेहविपाडितानरे
नेश्रमदेवाहृतकारिणानिहृता १४
सेश्रापिताथःसमेमनृणेनाभ्योव्योम
लतेमहासियद्मोः शक्तिनडिनोरिवे
णत्वमहाम्पनिमुपाजगाममलोकः १५
श्रथलवमीमरणेदपामः श्रुगसिवे
गेश्रमनक्तिराज्ञः भनक्तिंमूर्तिंस्मति
नेनदीयंसमीपमायात्सरिरक्षणाय १६
श्रदपदपानद्ध देदपामः शिमसात्मा
पतिनासतः श्रविश्य चमा''' सजनोसि

पाणिमेधिनात्मा प्रतिहन्त्रमाहितेच्छः
१७ पर्थि स्वजनतप्रसत्वकोपलमथो
पाणिहन्तेभुजङ्गः मेवा ग्रसन्तमनं
स्विवान्यवानांरणरागेणरणाजिरे
विवलात् १८ वहस्टमञ्चितंदृशा
स्यस्लथवेगं तमप्याभ्रमन्तमाजौ
विदाहितचर्मवारिविडंभीतवीज
दृष्यो हिमदृष्पलं १९ स्कन्धाशुधिता
डितस्य राज्ञा लिङ्गेन तलणदावरस्पदे
ह्रात स्कन्धाफ़पीरेति वहुरागं वितेवा
क्रतनस्य भूमिपृष्ठम् २० भक्त्वे निदृप्या
ततेस भक्त्वाघतेनापितदाजेनंद
शास्यः नेष्पाकरणोत्स्पप्रस्पहृरंनष्टा
ध्येनिश्वनः पुगमवेगं २१ स्वलितप
सरेणपत्नभाजापवनेनेवमहावेल
नेरन्द्र भूपं लिरभाजितेनरोधायना

रा॰ जं॰ ११८

118

भाज्जितस्तेस्वारस्यसेना २२ अशिषितपि
नाप्यिंथश्रपैत्रैः स्थिछायेनमहावले
नलोकाः जहिमामनुशाधिवास्मिश
क्तिर्थिदिनेप्राकृरण्योसमेभपभूपम् २३
नवानमिमेमगावणस्वमेषमपमहा
मिमेषुतः उगमपवविज्ञामजेनःसम
रायह्विरदाविवेयनः २४ उपरक्तिम
णाति ... किंनःप ... वसम्हमोगने ...
दे विच्छेददस्रानमोघनेरणजास्मिन
रसानिजस्मितानास्मिदीनास्मिभुजस्यभृ
योजिनासमगायचेष्टाम् उदेतनारे
रेपतिर्विधनेतहिमोपिसाधुविधुरेषु
केपाम् २६ उत्ता ननोषस्यननाशभ
वेःसमुच्चियोमेः प्रतिपत्तहतमश्र
जायनेछाश्रगदोग्रहीतैर्नष्वैवसाज
न्यतभूमस्तापि २७ अजस्मनेशनमणा

ज्जिवेष्टागदोभुनानेनयथागृहीताम्
तथैवसमानायतरावणेनप्रेसेवशि
ष्येणगुरोःसकाशात् २८ आर्यघातके
-------------- डुरापमहीभृतेउ
द्रुतमुपाजगाम निवारयामाससलील
मेवराज्ञापुपेतंगदयादशास्यम् २९ य
शःप्रतानेप्रजिहीर्षुराज्ञोजिहीर्षुकः
शात्रवलोकभीतेः महौजसोवैभिद
तानरेन्द्रगदासलीलंभ्रमयावभूव ३०
सयोधितारंरजनीचरेशंसमेतशस्त्रायु
यितानरेन्द्रः ततस्तरुंचापवनोपनी
तंव्यदारयल्लोलविशालशाखम् ३१
चिरायताभ्यांतितिकंपकारणंरणेष्व
ताभ्यांप्रमितोहासमुद्रदम् ससाध्रुका
रिःखनिचद्धरीरितितेनदापितःकःस्फु
यात्सरान्मने ३२ --------------

119

क्षिमानिस्त्रियाणां च: पञ्चनाममपिवि
ग्रहे ऋत्नूनाममपिषसंनेपनिरकोद
षानन: पितृणाममविना ...... मा
...... य: श्वशुरौ गात्रसी
नां च नमश्रुं नसकिंशुचा प्रमदानांक
रेयमर्थे तेषु लस्य प्रसादय: प्रसने
ह तितिग्मांशोतामसस्य ......
...... प्रन्मणीयस्य कोपाग्र: क्रुशि

तेभुवनत्रयं प्रसन्नेत्र पुत्रो भेदेन विन्द
न्ति श्रेयोजनाः नष्टं वा मनुष्येण संक्र
मं वा महोद.. प्रसादं वापने यो यं
कार्यसिद्धिमभिप्सिता सर्वदेवानां स्वि
यस्तेषां रत्निकार्यमुपागताः रयिते
नस्तमास्तेषां येषामेष पराङ्मुख श्री
र्भयन्ति तेशत्रुं नयन्ति च परितर्य
श्रीरेभ काम्यभूतीनां येरयं समुपासि
तः आलभ्यारिषमूल्लेषामुल्लेक्यास्य
संपदः स्वप्रत्नेभजननश्रीश्रेयसुम-
पेतिदहिनः उष्णलेभात्रेतेनश्रीर्ये
नास्यननतिःकृता स्वलभाङ्गलेमा
प्येषाभक्तिभाजात्रनस्मदा स्वलेबि
बन्धनेपमावलिनानेनयद्विषाजेया
ताभिद्विषाचाश्रवलिनानयपालिनाश्रे
यासिघन्तिविङ्गांसनप्राक्यकथमर्जन

पशंसितेन याच्छन्तेन यन्नातिमहा
त्मना श्रेयांसमस्त्रोरज्ज यत्नेहृतावाहृता
मसृणाननम् हृतेते शत्रुत्लापत्र
देयुः श्रुत्कान्तरेयशः दशास्यदयते
नेजः मेरेभेदयदर्जनः विस्फुरन्ते
रजत्योत्स्निगाढ्रविम्बिवाग्रहीतभी
तिं विभ्रतिरत्नांस्मिश्चे विभ्रतिकानि
वित् संयतेस्वामिनेवीरस्कापिनष्टा
निस्पृतः भान्तीसपश्यन्तोनेत्रेस्व
लोकस्यशावर्णं नभान्तीरातस्तेवस
शोकास्त्रजलनिर्भरे मोहेयान्तीश्चे
यान्तीं दृष्ट्वा मन्दोदरीश्वरः शुलक्तिःक
पयाशुक्लश्चिरंध्यात्वेदमब्रवीत् स
न्तापेनाभिगच्छन्तीतानवेभर्तृजन्म
ना वापीमिवपतङ्गः स्वब्रवीमित्वाम
हं त्रमे साधीगुणब्रजेनेत्वदीयन्ती

गी
जें
१२१

121

यैरिवात्मना अनड्वानिवयोद्धा मनयो
गपस्त्वमूर्द्धधीः सतोपम्याः परिम
रूः पम्यानमूर्द्धचेतसा अश्रितो श्रि
तगावणपम्यानोनीचमूर्खयोः स
कुमात्वलवानीत्याद्यः परात्विजिगीष
ते न कुमां सैकुमां सो वा मन्यते कारि
णः समं अश्नो गोरिव समेघोत्रः परं ...
...... ह्येघवानात्मदेहोपि मानुः
किमुनतादृशः कुस्तामत्वो मत्वोयोवा
मत्वा धर्मवलोदिनाः मदा कुह्वागमेका
योः सर्वदा मतिशालिनः यद्यप्यसोश
नामतीघोह्वापद्यपि शक्तिमान् नश्याव्य
नेनवोह्ढव्यं देशकालबलाबले अपाया
राज्ञशकटैर्वैतारपि नियोजिताः अनड्वा
हरैवेकेननीयत्तेना विवेकिना दिव
वत्स्रवसोत्तेनामकीर्तिकिरतीष्वरः

शत्रुमारभत नैकालेयः शक्तित्रयं सम्प्र
तः कीर्तियन्तिगुणांस्तेषांप्रभूतांस
मनोरथाः तेभिगम्याम नुष्ठाणा
मनिर्येयेपथिस्थिताः सूनुमल्लघावि
रहजः त्वमगावसम्मामूचेवचः ३
नरपीतिमुनिः सकोपम् तोविश्व
तीमसितनीरजपत्रनेत्रांशोकाद्वि
निर्गरमिवात्तिजलप्रवाहम् इत्यजे
नरावणीये महाकाव्ये भुवोरनाक
पादेएकविंशः सर्गः २१ श्रीगणेशा
यनमः ॐ विक्राकृतिजनतभुजीवस
मध्यहोषीसापलश्याममममतिकल
षामकार्षीत् संभावनोविलयमाश्व
तरामनैषी उष्णुडतौचथिगकाल
जरौपितृणाम् १ श्रुत्वातनवभर्तुर
यपीजामतारीममकिंतवेवनामम्

रा॰ जै॰ १२२ सन्भिन्नपुनस्त्वदीयचेष्टामज्ञालीन
रुषेहकस्य चित्तम् २ नैवेवहितं...
वादीश्रग्रानीयदेसोपुपेत्वना...
किंवातस्यमनो न भीरभेत्सीत्सर्वस्या
नमस्तो हिनाशहेतुः ३ वैरि प्रज्ञाम
वैषीदिहको स्यपापा प्राणानकोपीत
तेतेसतोयः नचोपदेशात्समरेपिसा
दुष्टोहयाभ्रमीह्लोकविनाशकारी ४
श्र.......... देसोभ्रमनाकेतश्चा
तापीदिल्हमाहवेनास्मसीजनोयापि
तेयिगहोवलंपापचेतसाम् ५ अजा
गरीयनहितेषुमन्द्योस्थास्वयीना
स्यजनानुरागः पापेलगीच्चस्वमदा
स्यवित्तेतेनास्ममत्येवलमाष्टुहीनम् ६
श्रापदेशणिवीडलंतस्यवित्तेषेवो ७
णीवीदयम् दोषमेवास्यलोकाणी

122

त्रगुणानरणीक्तदाचन ७ इटश्राति
वेयः भस्मभूषणमसोमहेश्वरंका
त्युदीव्रमथिगम्यपावकम् तभोमा
त्मशिरस्तांसमावरज्जन्दाघ्रुपरि
तोषमानयत् ८ सक्तशालिभोजिने
त्रजन्मनाःक्रुतिफलैर्यैपिविधृतिरि
ननिशायत्न ‥ नादसोनान्दलिया
न्वापरानपि ९ भ्रितःखिलैःपापवृतेः
प्रयातापुर्यांसहमेवजन्तुस्तनेयः शि
हस्तनेनेवमयोदिनानिश्चेयोपुण्य
मघ्यंनेकथैवा १० स्वमेवधंमस्मरहे
भवनंततनस्त्वनशोघ्यनोवहमहेन
किलप्रमोदम् शुश्राघ्यनोयडदिंतेव
क्तहादरंतवेडशेघ्यनोबमहेनवधा
वदिष्टम् ११ स्वमेपिष्टविदयासिमो
ते भन्तोवाहिग्रमतिंदिवापिकिंतेन

ग रोषाग्नियात्रया यो विभर्ति देहं न नह्री
जे· नपीनम् १२ ध्वान्तदृष्टिमोहितस्वान्ता
१११ जनरक्तमस्थानगामिनः आपिबन्ति
मद्यवलयेऽजिक्ता सता ··· दिवानिशं १३
अप्यनागमेऽपहृत्क्रोधः फणेन लोकं
निहन्ति सः क्लिष्टविप्रियवाक्संश्रुतः
कं नेह दृढमूर्खवमानसम् १४ किं नवे
ष्मिरत्नवन्यैर्नेनदृष्टान हेतुस्यतामृजा
न् यस्मान्तः परिहृतस्यार्णफलमस्यम
नावमिवताम् १५ दमितो हृममोमया
नदान्तः शमितश्चास्मिनं न जनः प्रशा
न्तैः श्रतयैः परिपूरितः मतिरस्य परिप्र
तेन कदाचिदस्य वितम् १६ दम्भः स
येदाप्तिमपवतामः पापेन लोकोऽप्रम
तेहतेन कर्तेव दुर्दीर्घगणेन न स
मच्छादितेमतलदयेस्तु वेदम् १७

संत्रासायैः पशवोऽपदेवेषु विश्रेत्से सर्वे
संज्ञापिताः सत्यमेव येत्रस्य ह्याः प्रस्कु
रितास्मिनाच विश्वं निःशेषं स्याशितस्तु
ग्रेवतत्सेदम् १८ कामयास्यानसस्य हृष्टे
नरुषितोपितस्मैत्वपोऽर्जेनः त्वरिमे
त्पनृणितरं येनार्यसाधुमेयतः १९
साधुभिर्यदस्य सत्तुषितेसत्तुष्टमस्मा
दृश्याप्यिवानद्दृष्टस्यैवास्त्वकुमस्यपा
थेनयास्मस्तुर्मेतेः २० स्वनितशेषा
त्वात्तनूर्यगणाड्डीतोभवतर्जेनात
तोऽभ्रमतिसर्गापतेर्धननः शरभोभ
वस्तुत्वमदोयिकम् २१ सपदिसंस्पृशा
नित्रेमाणि भियाश्रुवाथ्यतहिवेष्टित
म् प्रमदतोहृषितानिचक्रस्यवंद्वंवि
लोकयाहृतेषुधि २२ अपविताः शास्त्र
जतेनसराभक्त्यापितेनैवापविताः र

गा॰
जै॰
१२४

हितमहृल्लोपचारेण हितं मा विपक्के
न हितुर्लेभा २३ हृल्लिधाने आक्रमि
तव्याराजसभामात्त निमित्तेगात्तमभ
वे: प्रसवितं प्रारभ्य मिदं मे शोकम
सत्वलोचनयुग्मम् २४ गृहीत्वाश्च
मित्रमाशुमुने: स्नेहेन पौत्रस्य विस्तं व
म विनयप्रुक्तमित्यमारेभ भूयोपि
वक्तुं वच: शुक: २५ विवरितं मनत्र
शौर्यमादौ गतात्स्पस्यान्तिकं तघास
वरीतं प्रसत्तं तैवैरं पौत्रेण नेमन्दचेतसा
२६ आस्तरीहाभूति चितं कोपनयंते
पुत्रामतः नोथमाशुनत्र विस्तरितं सा
न्ताशुनेसापुयच्छता २७ वेरमाशुसमम श्री
ष्टमवामदिनायगात्तास्वयंमुने स्मरस्य
विवर्तिषीष्टतमसेकथ्यैनेवभूपते: क्ले
शाशीकोमानेमेतस्पमासेवरिष्ठासतस्पते

साभरिणांतातास्माकंतस्माद्गमेपीय
तांमतः २९ सत्पोतु त्वृधेतेपत्तेस
न्नेणेतेतेमनोरथैः त्वमपिकिंविव
रिषसेनास्यभक्तेहिभजत्येसापवः
३- सप्तवेदीस्यविवरिषतेत्वामात्म
नःत्वमसीश्वरः तस्यसक्तितरिषता
भवताचित्तमुदाशीःप्रदीयतामस्य
सपदिसक्तितीर्थतिस्त्राभत्सादोसत्र
घ्यःस्तवावपि निस्तरीष्टुरितुमक्ष्या
येःस्वयशोभिराशाःसमन्ततः ३२सं
हषीष्टययदसौभक्तिंत्वयिकार्यगे
राते ततःकोपंस्वनिवरिषीष्णाःपरि
भूतयेकेनशक्तिमान् ३३ सेवसंह
ष्याःकोपत्वतानदष्टापितमीश्वरम्
मानसंवरिष्ठाःसन्त्रासेनविष्टंकार्य
प्रसाधनम् ३४ माभवानवरीष्टतेन

रा॰
जै॰
१२५
125

तेमेत्तेसुतनस्याश्रुवत्पनात् पादयोर्ली
र्षीष्ट विनमन्निजमौक्तिकमाल्यानिते
त्वपः ३५ सपदिविस्तरिषीष्टास्मभवा
ष्पणयेप्रणमानसन्ततेः माननाहिमा
नितेर्विहिताप्रीतिनितेनोमाश्रुमानसे ३६
सपदिध्येयोविनमाल्लरिषानोक्लेशाव
मानेनोसुतनस्यते त्वयिगतेतावप्यष्य
तेनाशंसान्दनेवन्धुदर्शने ३७ से
स्पर्धाहृतानपौत्रत्वांमम्येपवन्धन
वाधितः केनवेहनास्मरिषीष्टास्त्वमा
पद्विनाशेककारणम् ३८ मास्मस्व
तास्समामदोषोस्स्मार्याः परंकेवलं
गुणाः पात्रोस्पभवतायमास्मरिषत
स्मार्याः परंकेवलंगुणाः ३९ तात
शीघ्रंगत्वातत्रधौतावनस्पैवमाकृ
तः वियविनास्मभवेविपत्तष

स्पयोत्रस्यमोत्तेत्यगुप्यतः ४० रात्नसे
शास्यप्रसविनासितोतापुथसेवव
न्हसाः भवदोषाणां निगूहितास्यघट
न्निगूह्याहरेर्गुरुः ४१ उपगमनतेत्र
णाहृध्वंविपदादशास्यहेत्तनावितशि
तव्यमेवचन्हमैसोनतुदर्शनेनथा
न्तसंपदा ४२ शोकशल्यस्याप्यनिषो
ष्टांबयोत्रस्यतस्यपरः ऊतःशकृत्मा
नवेनिष्कुषितापाताललीनस्यभोगि
नः ४३ विधेहिनेर्निष्कुषितानिशल्य
मेष्टव्यमेवास्यसविनयास्तु नेष्येषित
वाष्पनेरेवलक्ष्मीःसोप्यास्यनाये:
स्तवानाम् ४४ विलोहितंवे
वजनमध्युतैर्भवान्विलोक्यागमने
नमन्ये नकार्यसिद्धिरुषितव्यमसे
नेहृव्यमाध्याःत्रमभवोनमन्ति ४५ त्र

रा
जे:
१२९

ल...... तेजेन: पाशोऽर्द्धं युधुरमा
यतान्युजान् तेजसादिपुतिपुराक्षि
प्तवेगाद्यावीडमेयया ४६ अदिपि
पतिसंपदस्य राज्ञः संग्रामेवपि मद्दि
रे महात्मन् किंवत्स्यति निर्मलानकी
र्तिः कृपाकेन गुणं महात्मा मैत्री ४७
वत्सराविध्वस्ततावनितं वीतमाणम
हीयतिः श्राबद्धतस्य विध्रजिक्षक्रोधा
ग्निना कीर्तिवल्लरीम् ४८ तदिदं भिव
त्तमायाप्रयोगेलताग्नवणाम् भूपति
पिस्मयारहितःशक्रात्रहीमगुचेत
सम ४९ संयुगयुद्धराजेन: कीर्तिरिव
मङ्क्त्वा लक्ष्यानिशाचरात् लिपेकुः खेः
संविपयविष्णुर्गीर्णदसारमपीडयत ५०
प्रोणेनृपनाजनेन दिशोयशसाशस्य
द्धमहासिना चिजसमृणेन विपिंतद्दिष

नोऽस्मेकेन सन्तापकारिणा ५० एषस्तु
क्ष्मात्म सर्वभस्मो विज्ञीपमेन साहथ्यान
गाः किं विजित्तपर्यषयाचितेजना
नन्दितेवः करिष्यति ५१ किन्तु भूषत्ति
वतनास्माकमेतेन भर्त्तमेनोरथान्
मानसं विभरिष्यतीदनः शोकानला
दग्धुमायतः ५२ क्लिष्टापि न कश्चिद
क्लिशित्वाप्नोत्यर्थमभीप्सितमनुष्यः
क्लिष्टा क्लिशिते हि नेव मत्स्यैदैवकारण
मेकमर्थसिद्धेः ५३ एतावत शिवस्त
वगणस्या सकलैश्चात्मगुणान्त्यपः प
विता एतावापिचैतैर्जनैः परितः लिप
तेष्वविधास्पतेयथेष्टम् ५४ उषिते
नभयेन वित्तभूमाव तृषितार्थपथे
पिपासितोवः ल्वधितोपि न भुक्तवान्
ल्वषित्वाकुरुतां किंड न मेयमत्तिकेते ५५

रा
जै·
१२७

त्वामञ्चितमार्यदेहभाजोनाञ्चिताम
गतोप्युपेदशास्यः मन्येविपद्स्यते
नजातानश्रयोगुरुभक्तिवर्जितानां ५९
विस्मठिताःकवयहे केशायेनाक्षिया
देवयोषिताम् मौलिमाहवेनलोठि
तानस्यलक्ष्मणाद्धुसनेकृते ५७ व्रश्चिता
वनमिवशाद्रवमदकैः शलोचवश्व
षिपशेरितं ‥ तिता लाल्लावश्रणति
परस्यचलमितानजूमाः प्रस्तुदितवे
तसःप्रयाताः ५८ स्वचितमलंघरि
तामतानतस्मिन्नामिच्छामिहनिच्छामि
त्वं विलोक्यसर्वाफवमेवराजाकरि
च्छतिप्रीतिमनस्यवत्वाम् ५९ श्रश्ला
विषुंपंजयितेमनोल्हानाज्ञीमर
यावदसौविहरे तावल्लमेतस्यममी
पमेतमनोस्यपावीलसुत्राभिमानः ६

मानोदयं ·· ·· ·· ·· ·· वीरोरोघाद
नेमीत्कपथेयवत्तुद्गा मानोपयासी
त्वमपास्यशोकोस्माकिंननेमीदवलो
कमवाम् ९१ किंविस्मिस्मयिषेतेमन
टष्ट्वातामसमीपभुवमाज्जिजिषन्तम्
मेऊन्लेपिपविष्ठुःसमपर्यामेवियास
तिनसंशयमीशः ९२ अरिरिषतिम
मंस्रोभवन्नेमपदिविलोकयगरेहोप
कण्ठभाजम् अशिशिषतिमुदस्मता
नचिन्नेभवतिसमागतिरुत्सवोमह
द्भिः ९३ निजगरिषतरीष्वरानवाण
मतिविषदागतिद्रुतीव्रडःखाः
विचकरिषतिनव्रवारिविन्दूलवगम
नोत्सकमानमस्तुषापि ९४ दर्शिता
दिदर्शयिषयायाप्रणतोजनस्त्वावी
मटः मामसेपिपठिछषमातस्तोय

रा
जं॰
१२८

याकिंविलंबते ९५ सोद्यनिह्नपिति
नैवडः॥ विनाश्राणितिस्थसितियाव
तापरं लसितितननत्रुःस्तुवाविप्रयो
गपरिमोहितावभूः ९६ सोदिवेन्नमा
स्मनाचितस्सजनिवेनचेष्टुजनायकिं
नेतिवेगमितोपिभूपालेपूज्योसिसंभा
वयामदः ९७ कुर्यागमेत्वेनविचारप
वपदिमत्रैःसंशयत्रुह्निमेनाम् पादो
भजेताभवतश्चविंदक्त्राकृपप्रसादस्सत
मोचनाय ९८ वीलमाणःकोनयाति
नामासीनतामनागतेनेपिदित्त्वपा-
पपसर्वशिष्यगणमिममप्यहविप्र
ह्मियतेनिजम् ९९ युष्माभिरस्माभिरि
वायगच्छन्नानिर्नशोव्यःतिनिपाल
याम युष्मास्सचास्मास्सचनत्तत्क्षण
यतोप्रहतिहेतिमादयाति १००

आवाभ्यां वा मुने युवाभ्यां संरक्ष्या श्रम
भूरियं गतस्य अस्मान्निवासावयिष्यु
च्युष्मान्विश्वासं समुपैति नास्मिन् ११
त्वमहं च मुने: पुर: प्रयावस्वामाव
वास्य विमुच्य नापरस्मिन् कार्ये तु म
तिस्त्वया मयावा तद्भ्यं मया मयैहितः
सदैव १२ नववासमवाप्तिनैव भेदो
मदधीतो भवतामयापि च त्वम् मयि
हृत्तमसो नयीव निसर्गरूपाणां यथा
तिचिन्त्वेदम् १३ मुखैव यं चास्य मुने:
सुता वा युष्माकमस्माकमथो पिता वा
युष्मभ्यमस्मभ्यमहो ददाति यस्यार्थि
ने तत्त्वमेव नियमम् १४ युवां वा वा
वान्तयावो न कथं मनिमादरात् यदा
वार्यो ध्यापकस्य युवयोरावयोरपि १५
युष्मदस्मद्विना गच्छेमनूनं त्वपतेर्गृ

ग
जे:
२२५

ह्मम् शुश्रूषादशोस्मादशालत्वमनहि
मात्वपुः कथं १६ अस्मदीयवचनेन
यदित्वंनतुबोधितमनायत्तुनीलेषु
स्मदीयवचसात्वंदेहस्याथनोहिमह
नीमपरार्थाम् १७ त्वमत्रोयात्तुशक्ति
मान्मन्त्रेणममसुनेःपुरः त्वमत्रो
ह्यपतेमयाममकलस्यनतेमदात्मजः
१८ त्वंमदीयमालयंरक्षैःसंरक्षितस्त्व
दीयोमया इत्यमुष्मलतिसमुनेत
पाशिष्याभित्यत्रक्रिरेकणाः १९ च
तस्रष्टपिदिग्वाहिनीतिस्रभिःश
क्तिभिरन्वितोमुनिः विनिवेशपतपो
वनाद्रहिर्गमनायादरमाददेततः २०
तिसःकदाचित्तणदाश्चतस्रोमार्गम
वेपुदेनसीतिकृत्वा पप्रच्छतस्मिन्जा
रसाहतान्तान्तेसमक्षमानोजरयाविहीनैः २१

स्तिं ह्रीस्तनो सा विरूपस्य मानासाक्षा
पिनष्टेवकृतोपिभीता नैरन्तताम्
पपसा स्वगीर्णा शिष्यानुवाचेति मुनि
र्यियासुः ८२ अथैशिवीयपिाविनोदु
माविस्मोममैभिरेषाश्रमभूर्विभूषिता
इमाननेनावतकारणेन जगादवामा
नि निसादरं मुनिः ८३ संमार्जनीया
न्नपभूमिरेषा कार्यानुरागश्च सदाश्रि
तानाम् चारायणाघाश्च समाभिपूज्याः
कोप्येवमुक्तो मुनिनाभिपूज्य ८४ इ
ति हृतनकरणीयः शिष्यवर्गोनुयातः
स्तरगुरुरिवशाक्रे विक्रमार्कान्तशा
त्रुम् नृपतिमपुपुलस्तिः प्रेतितंस्म
न स्थान्नृपतिरपिमुनीलान्मकरैवानि
वासः ८५ इत्यजैनराजवर्णीये महाका
व्ये सिंविहृह्मिषादेद्यविंशः सर्गः २२

ग. जै. १५.

130

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथाजेनः सत
रथो जितारिः पुरं पुरागन्तुमना मनस्वी
विसर्जयामास नृपान्स्वदेशान्सभ्याय
सेन प्रमदेन युक्तान् १ श्रेयस्विभवः श्रा
यसः सदाविकाकूलकान्ताधिवासे सं
पूजयामास पिपासमसमम् तेसाध्वैस
ग्राहितपुण्यपाशिभिटैर्हतेशेशापदण्ड
हस्तैः २ ततोनुसंमाननमाननस्यवका
रकैकेयरूपस्यभूपः मैत्रेयकाख्याऽवि
जनैरिताशीघ्रालेयवातः परपादपान्तो
म ३ वेदज्ञवैयाकरणानुयातेनगृहीत
सौवस्तिकभूमिभोज्यम् दौवारिकाख्या
तनमनरेन्द्रसदङ्कवत्सोवरिकोरुको
षमम ४ न्यादेकुर्वीणव्यायघासंश्रितावं
म॰॰ बालापीविधृतंवह्निग्मनाम् नैघ
ग्रोयीवाहृतिमाविदंयानेजगम्भूर्मपाला

संप्रणम्यादरेण ५ नेभवन्नस्यसाग
निकाः शैवापदन्नामवर्जिताः पूर्व
वार्षिकयनेयेषां कुंभ्यननन्थामेहिज
न्मनाम् ६ भूपतिः सपाञ्चलकाविनः
सर्वमागधिकलोकतोषिनः आर्य
मागधिकवाजिरत्नितंगालमेश्वरम
नीनयम्बरः ७ नृपतिः पूर्वेषुकाम
शमहिपदानांतुभिः स्थितो पूर्वकाम
कुञ्जाश्वीयपद्विरथपादपांशून शीशमतः
८ केचित्रिसांवत्सरिके स्वरङ्कै यौथा
श्वतनोवतिकामिहस्नाः श्रेष्ठचत्व
र्वार्षिककैः सदैव विवेकरथस्यभितः
स्थितीशाम् ९ स्फुरत्रिसैवार्णिककार्णि
कास्विथस्तेप्रोष्ठपादाइवविधुदोज्ज्वलाः
कृत्वाकदंबापिहितांवसन्त्यसांनीसं
बुवाहाविबधुर्महीभुजेः १० निवस्य

रा
ग्रं
१११

131

सौहार्दपुत्रे विपक्षे सौहार्दभाजानुग
तेजनेन सौभाग्यरसप्रमदानुयातः
समारेसे मोवनिपः समार १६ श्रोनेत्र
णेनडतमागतानाम्तेनेश्रुणेनादथंता
महाजिम् आशोचभाजांप्रुथिसाप्रुथा
नामशोचमीशेजनिरात्तस्नानाम् १२
आकौशलमाभिरत्विताताप्तुक्तानोस्व
यमप्यकौशलेन श्रोनेस्वर्यबतापिराज्ञो
किमनेस्वर्थमकुर्वतोहितेषाम् १३ आ
यथानव्यप्रलापिनेनेत्रानितामीप्स्वा
न्यवम् रिपुमयथ्यानव्यकार्यकृतेकृ
ताकृतार्थोभवत्रूपः १४ प्रदायकेने
हिषतेभयानामाप्यायकेनामरपितृ
काणाम् संप्राप्यमानेनन्रूपणगेह
मस्नायिदीनेनदशाननेन १५
सडदमानादमकोयरेशाः ॥

प्रहृष्टदर्पवपकेजनानाम् निना
यशाङ्कजनकोगुणानां दशाननं
स्तेहतवीररत्नम् ९ समर्पितोरति
जनस्य राज्ञा दशाननोङ्कपितमान्
सोभूत् सन्यापितस्त्रासमदृष्टवै
मि‥ पितेवन्धुजनस्सदीनम् ७
निशामितायामिकरालधाम्नी‥ सहा
स‥ च्छापितकुञ्जराणाम् रणेरिपू
णामवसाधकोपः सोप्यापदंप्रापनि
शावशेः ८ आक्रायितानेकसशस्त्र
योधतमायितस्त्रापितवाजिनागम्
महाभ्रदादेशानिवद्वयत्नयथेदशा
स्पपरिवार्यमैसमम् ९ वाहवेगमारु
तेनेमैसमुदवारयकानेनव्रजत्
नस्ततापावहित‥‥‥ यशोनव
नीतमाग्नुबली‥‥ पत् २० नेरात

रा·
जै·
१३२

सेशांध जिनी नयन्ती लीलाविभूषां
परिशान्तयन्ती चिरायचेतानवनी
तमाश्रु विलापयामास तदाङ्गनानाम् २१
··· काथितामणमरव्रजेन लयाचराम्
रविस्फारिणीपि विस्फारितानेकमदङ्ग·
भीमापताकिनी भीषयन्ते ··· यान्ती २२
रजोडुरागोहमलेयदस्त्रैरारोपितं त्वे
शमितं तदाश्रु संरावुभिर्वर्त्मनि हा
लिके न महात्मनो लोकहिताय चेष्टा
२३ उद्भ्रायमानीयतयेन याना जनेन पू
लीव सद्धावलस्य तस्यैव दृष्टैरपकारि
कासीन्नीरात्रं तिनैव हितायनीचाः २४
यकाविजिगिपस्त्रलोकमेनामसकाज्जि·
नागादच्युभूपतितम् अनायकारा
तस्तलोकसेनातदाप्रभूतायक
येस्त्ररस २५ २५ २५

यात्तु क्कयोर्थैर्हतप्रसूद्रागैः सत्वाङ्क्रिकैः
स्ताघ जिनीसमेता अद्यानपत्नीपथिव
न्यसत्वान्वाकेनशङ्कोविभ्रतास्मयाति २७
विनापि भर्तुः प्रजिगीषयायोजवानम
त्वारिगणं जिघांसुम् दावेनवायुर्विजि
गीषमाणं जिगायसेनाधपरिश्रमेसा २२
विकीर्णमाणमरिमन्नोविषादेविचायथा
स्वैरवर्निमसमन्नात् कूलस्थिकायाश्रुदि
शः समयाजवेनया ... जनताकृतास्साः
२८ भुजेर्भुजक्षाङ्क्षः समानसारैरणेसमा
जेहिघनानिरस्य सापालिताभूपतिना
विरेजेरोच्यांवहन्तीजनतादयाना २९
कृत्वादशास्येविजितंप्रयोज्यं नियोऽस्मा
जक्काजनेक्षितीशः वाच्यानिक्रूरएवत्मयु
राणिशारन्भोज्यानिभस्मोपहितान्यथा
सीत् ३० काष्ठास्मवायजनतावसन्तीग

रा
जे·
१३३

स्याधुत्तनपरैमनुष्याः अद्भुगथचार
त्तनचोदितमोःप्राङ्त्ततामोवलवास्थ
विषय ११ अलीढ्कश्चित्स्वयमेवडुग्धा
नालित्ततास्योल्पकारणाय डुग्ध ··
मूढ़ ·· भयेनकश्चित्प्रचुत्ततामोप्प
तिसंभ्रमेण १२ नास्यन्तिकेवित्लपिताः
स्मनिवासहेतोः सायन्तिवासेस्मसंरा
पिवन्तोग्रामेप्रविशेपतिजनाल्पस्य १३
विश्रान्तयेशीध्रुमलीढ्कश्चित्त्वरोत्तुरा
लिसन्तेसैनिकोन्यः कश्चिन्निगृह्यात्मम
देतदानीमत्तस्तदातुलनकोपमन्यः १४
निष्ठीवतिस्मातिमदेनकश्चिद ·····
···· न्यःसविशायपीत्वा अक्राम
दन्यः स्मरयातिदीनः पुरा पिवन्तीति
जनाःसमेताः १५ यमेतस्मशैल्वोत्तु
गवेषुमेनाग्नातिष्ठतोः ·· ·· ··

133

स्यायततः प्रभाते शक्रामदर्शीयम
नल्पवेगंपुरःसरंगच्छतिभूमिपाले १९
नैदृच्छेतदर्शनमागताय प्रायच्छदी
शोहशमादेशेण संदृश्यमानःक्षिति
पेनवाम्यः तुमाभिपच्छतिममाननाम् १
जिघ्रत्मदामोदमिभोपरस्य ......
धावन्नभिजातकोपः कश्चिद्विहद्धो
क्रुशाभिन्नकुंभशाभिन्नकुंभः संस्तवनाफ
घ्नतहृगतेन २८ अपश्यदारात्सहणाता
नरेन्द्रेनमापतन्तीस्वराजमेव जना
तिचान्यः स्मनोज्ञरूपंसंजायमानश
मदोषकामम् २९ स्त्रणानमालोक्य
वलेनगृहीतदाजनानाविभ्रमः पौरैः
भ्यः विहान्भजेहृजितशत्रुस्तोनम
न्दभागमस्यजनस्यमती य वाष्पायिनी
नेरनयप्रवर्तीविचेष्टितश्रेपितवश्च

रा
जे
५३४

वर्गः दशाननेनागरिकैः परीतः सु
ग्रीवलक्ष्मात्मसुखेन निन्ये ॥ ४१ ॥ नेनिज्ञा
स्यहर्म्यमनुजेलेजे नमास्मभूत्लगमिह्य
त्तिं नमतिः अन्नवीहनमितीव पार्थि
वेष्ठ्यसङ्गि-कलषट्पदारवैः ॥ ४२ ॥
संत्वरोणाक्षिभवनेन कश्चिद्वचाब्रवी
दप्रियमधनीनम् आसीज्जनःप्रीतिसु
तस्तदीनीकार्षीत्समाश्रुष्यफलोपचाय
म् ॥ ४३ ॥ समाश्वसीत त्रजनःश्रमात्तल
थ्यात्वपीकश्चिदजागरीत्स विसु··
नैत्रुनरेवतेन त्विगेरवोदीदिवजात
ङः त्वम् ॥ ४४ ॥ उभेरराटन्नलिनीस्त्रवे
वन्नासाङ्गतेहंसगणेनिनादैः अज्ञा
तङः त्वोत्सपदेव तस्मिन्क्षुद्रुतीजा
गरितारजन्याम् ॥ ४५ ॥ वनेफलानित्यपत
न्तुमेभ्यः सर्वसमादाय यथेच्छमादत्

एवंमुक्तोपार्जनवर्तनोपिक्लेशाय॰
मेवांकुरुतेहिलोकः ४६ च्युतंकटा
ध्यामदवारिमूढाः पीत्वापिहृद्यंत्प
ङ्कजराणाम् हृत्तेषुलीनाःकटयोर्न
शल्याःमडहस्पजाकेननिवासभूमिः ४७
हाहाखहामातरितिब्रुवाणाःश्रान्ताय
भुःकेचिदपेतवाहाः श्राहेतितासीम
परो···· हराकिमेषभेदेवदमामि
नितम् ४८ दयनःसमनोरजंध्यंय
वितारःपटहूलमाकहन् श्रहरस्यव
नोजनाश्रमंजनताभर्तरिवास्यितेक
मम् ४९ पथिहूनतरोःसमीपतःक
रिणोपेतवतेसगन्धये कुपितंप्रति
रागशंकयानिजयाभारमतीस्ववाय
वे ५० कटयोरलिमालयेभदानंप्रपि
वन्यानहकमास्महावनाय स्मरयेतव

ग
जै·
१३५

मायवीलनोयेनहिकस्मात्मनिसंस्थि
तिः कृतस्य ५१ विरिंसकः पौलाग्निरट
सद्लेखामयुकरोहिनीयायेवितेष
नरदितयातेटद्यमतिः ततीचस्येप
स्मादपरमिभमासायसुदितोनस्तंसि
ज्ञानत्विभुवमतिमदालिममतयः ५२
ततस्तरोग्रज्जतिषटपदोचेशकोमतो
कुर्वतिवहलवीथ्र उड्डीयमानेवमही
पतेः सासेनात्मतीयायचनान्तभूमिम्
५३ माहिष्मतीमथपुरीपुरुहूतभूति
र्भूपः प्रभूतपवनाग्रचलत्पताकम्
प्रापत्सतापपरितापितशात्रवः
सैपीकृतामथपुरीतितिपाललोक
५४ इत्यर्जुनरावणीयेमहाका
व्येदेविकापादेत्रयोविंशः सर्गः
२३ ॥ ॐ श्रीगणेशाय नमः ॐ

135

ततः प्रावीविशाद्भूपः पुरीं सेनां नराधिपः विलोक्यामरराज··· पद्वाक्यः··· जनः १ प्रसह्यान्वशशासयः शात्रवं समरागतम् आर्तक्लोकसन्तोसेनां प्रतोलीलोककेतनाम् २ लिनीशश्रीरखप्राजनारायणमिवाश्रिता अविभ्रजदमीतांचनन्समानपराक्रमः ३ मनेत्राज्ञानिलोकसमविनेवोद्गमीमिलत् न्यमिमीलदबलीनांकुमुदानीव तेजसाम् ४ अरिदिपप्रपक्षावर्जिःकाननंपवनेरितः अदीदिपत तथा चेतः पश्यतां हि षतामसौ ५ अबभाम सन्माखोज्ञानि समुद्रामरयोषितां पश्यन्तीनां विशालानि तानि नेत्राण्यपवीभमसत् ६ अबभाषद्गणान्भूपः सपश्यन्तजनं निजं अवीभषस्य

रा
जे॰
१२६

136

लोकोपि भूपं तेस्माधिकामिरः ७ अ
जीजिवज्जने राजा न परं पालने रतः
अजिजीवत्मनोज्ञेन दर्शनेनाप्युपा
गते ८ अपीप्यतत दीर्घमास्कन्नामृतं
कटच्युतम् अतिष्ठिपं च्यतैवेव सवि
रेपानलोलुपान् ९ गजताजिघ्रिपत्
स्यपदवारिशिलीमुखान् घ्राघ्रह
हुमालीयानिजघ्राणपजिघ्रपत् १०
अचकर्णत कंकश्चित्तदालानायदन्ति
नः अचीकृतत्तथा स्थोपिशाखामार्गे
शिरोपिनीम् ११ अवद्दीपत्तथा राज्ञस्तृ
यनादोनभस्तले प्राहेकालपयोदानी
शिखिनः समकण्ठ्यथा १२ आक्रन्दोन
गन्नस्यकेचिन्मधनिनानकाः शंखा
निजगर्जुःस्वानानमेराप्रूरितानुजः १३
हिष्टविशशार्द्धैरानम परंवीतस्पर्यरेणे

विमसत्त्वर्यस्यनाम्नापिसशापभिजयी
त्रुरम् १४ चेलांसियंविचित्नापिपुहे
विटदरुह्विछाम् विदकुर्यदितदष्ठु
मेरपुवीनेनविस्मयः १५ भियानिप
परूभ्भिनतहाणोयेनविहिंघा निप ९९
मुःककुभलेनयशसातसबाहवः
केणःवषुकाःकौतकंकाभ्भिद्राजग्र
ख्रकमारिकाः विशाग्मलाकिनीकेत
एष्वीनाथंदिटद्रवः १७ गलम्मेवलि
काकाविवरयायोविदायती आवद्ध
मेवलाचाम्याप्राप्य भूपमपश्यतामृ १८
आस्यरूपेटशोकाविदडु.नादर्शना
काका तृपेणकुर्वनीराज्ञःप्रतिद्वद्व
कौतकम् १९ मेरुद्वायाःस्वयंमात्रा
न्याःकस्याश्चिदीलितं ऋपृषेत्रहयना
यीरोदनास्त्विपाटलम् २० अपसद

रा
जे·
१३७

स्वमानं देवीस्वकस्याश्चिदीश्वरं ह
स्यवो च नस्याविवास्या मनस्थो येन पार्थिवः २१
शेरते यत्प्रभावेन विस्वस्ता भुवि मानवः
न शाप्यते स्तारीभिः सोयमीशोस्य यो
दितम् २२ प्रभ्रुलते भुजे यस्य शक्तिः
शत्रुविघातिनी समिथाने मरिः कोस्तु
प्राणार्थी तस्य यावदि २३ अश्वीषल्लिभटा
यस्य निहत्यापरसैनिकान् चीयमाने
यशः शुभ्रैर्यैः शुक्लीकुरुते दिशः २४
भ्राजीयति न ते शत्रुमाश्रीयति परश्चिय
म् यः सदासोयमुर्वीशः कादिह् देवसवी
मिति २५ यौवन्नृतिव संप्राप्तानि सस्मा
द्वियते र्थिनः व्याप्रियन्ते रणे येन शास्त्र
वो भुजशालिना २६ क्रियानः सर्वदाश्र
यदतियः समर्प्यते रिभिः समर्प्यते विधु
रे पश्यसोयमस्याजगावितिः २७

137

अर्गायेते दिशो यस्य कीर्त्तिरिन्दुकलाप
रा सास्मर्यते रिपुर्यैव वैपुर्यैव वैपमा
नोरणच्युतः २८ जेत्रीयत्कोलेयायस्य
सानोत्कटसङ्गिनः दैप्यीयमानशौर्य
येनजनतानस्य गच्छति २९ दत्तासद
न्यैतेभ्यासियेनानामशनायते सोधं
दातास्थिंनेप्राप्यनयनेयोयनायति ३-
येनामिनादिताः से वैहि सौवस्थितैपो
रुषाः हित्वामाने स्थिताः प्राप्यहितेषु
निवदाश्रमे ३१ शितेशणतासिनाच्छिना
येनाहैहिवनाभृपि अवस्थातानिणा
ज्ञाणियोयंयोहानराधिपः ३२ वारैणैवी
रिदायस्यकालेङ्गिःशार ··· गताः अ
शारक्षा ·········· शान्तयः स
कशेशयाः ३३ अस्यवत्स्यन्निसंप्रा
प्यप्रियामयम्स्त्वेजनाः स्वोच ······

ग।
ज्ञे·
१२८

138

मिथुनस्त्वांस्वामपदोफुल्ललोचनान् १४
मन्मेथुनप्रियाश्लेषाःस्थलेमंमदिनात्
पं प्रेतितारः पुनर्वीराः प्रेतितानाहे चता
नहं १५ कोमित्स्तेगुणानस्य योदित्स
तिमदार्थिने मायेन लिप्सते भागेषि
स्तत्यजइव श्रियं १६ नालिप्सतेकले
राजैष्वपित्स्त्वरपिशात्रवे गुणाःपित्सत
तोवींधी विजेते कत्रुशिवति १७ कीर्ति
रुप्यित्समानस्यनवीप्सतिकथंजग
त् विवीप्सतिनयः कश्चित्स्वबलानमि
ताहितः नास्यश्रुवाकथंहन्तेजनस्य
त्यातिविस्मयः नयोमित्रमुखेशत्रवेपि
स्नमपिपीप्सति १८ वर्द्धोरागादि
दोषेणसम्य‥ स्पत्रभूषणैनो स्वयमेवज
नाममेमोस्यतेनन्तरावणः ४· उक्तो
किंपुरमोराजा निष्ठासतिनकिंपुनः

ज्जिगीषुरप्यसौ वितेनेचिकीर्षतिजनस्य
ये ४१ कोकूयितत्वरोष्ठ्योयं स्वष्ठापयि
ष्णतामपि सेनानिरस्यैनेनिद्रा विदिष
न्निषदाश्विका ४२ यावदेवंविधावा
च:शृण्वत: सुरयोषितो वल्लभश्रीति
रीशस्यतावदालापमाययत: ४३ विश
त:कान्तवीर्यस्यविलोकासुरसंपदं वि
ग्रथ्येरावणोत्पथ्यमीषुञ्जिताः प्रसह्य
ते ४४ श्रादत्तामानिदत्तानिनापिरक्षि
तोप्यघ: प्रानशेतेविषादस्यवभूववि
मनाश्चिरम् ४५ नैनेक्लिस्यसनात्माने
सुरावेवेक्लितेव्यथा वेवेष्टिस्मनकार्या
णिमानसनेकुलीकृत: ४६ बिभर्ति
स्मपरंशोकंनामिमीतायथंसत: व्य
जिह्रीताहितंमूलादाधिनापरितापित: ४७
इयतिपरमेमोहेपिपस्यपरसंपदे ।

गा
जै॰
१३९

गृहीतोप्यपवारेण भूभृद्दामवदाकु
लः ४८ प्रविष्टे भवने भूपे जनेनापि
प्रियाजने दिदृक्षुणा गृहे प्राप विभा
वयिषतामुदं ४९ पिपावयिषुरात्मा
नं प्रविश्य भवने भटः ववन्दे पितरौ प्र
वेतनोत्रुक्कुलदेवताः ५० लिलाव
यिषता स्मेन कान्ताया विरहव्यथा स
नोपपीडमासायमस्रजे दयितावपुः ५१
सिस्नावयिषुरस्तोपि समदा स्वप्रियागृ
हेषी प्रविवेश गृहं हृष्टात्मसख्यैः संभ्रम
दर्शिभिः ५२ आनन्दाश्रुक्षरतेनास्यः का
न्तायाः सहसागतः मानवस्नाभटो ये
यं स्नावयिषति स्म सः ५३ प्रेषयामा
स मातामाने शिक्षावयिषति श्रिये उत्तस्थो
कामिनी चामाम्बुश्रावयिषया विना ५४
उज्ञावयिषता हस्तं डजेन समनोरथात्

139

विपत्तस सखियौ प्राप्य केन वित्रस्त्वजेत्प्रि
या ५५ दिद्दावयिष्टुगात्मस्यासुकृदः क
श्चिरागतः नालिलिङ्ग कथं विक्रोशरो
रेव परः प्रियां ॥ ५६ नेनीयन्तेस्स वेशमा
नि सहृदः केचिदिदवान् अपापव``
.... नितार्याः प्राह्णिकारणं ५७ स
हसैवगरहस्तारे प्रियस्य समुपेक्षः स
मुखीनामुदाकाविदवनीव`` नाबला ५८
अदनीयस्यतायाति कस्याश्चिद्दयितेव
था श्रमनीस्त्वस्यतामस्यारभमेनस्तनं
सुकं ५९ लज्जयावपुः प्रियेदृष्ट्वा कावि
हनी प्रश्रयमानया अप्पुपागमज्जनसम
तेगाढं समाश्लिष्टदुन्मनाः ६० प्रियमेव
स्यगृहागतेव पूरवतीकस्यतवासम
न्दिरम् प्रहितो गुरुभिर्वैरोप्यसावप
नीयम्यतत्र सादरम् ६१ तेनत्रपूर्णे

मा॰ झे॰ १४

तुमस्मृतविकान्तोलोकःसमासाद्यविभा
वरीताम् रेरम्यतेस्मप्रमदासमेतोद
ह्यमानप्रतिपत्तचेताः ९२ दन्दश्य
मानाधरपल्लवाग्राःप्रियाःपिबद्भिर्द
यितामधूनि पंपद्यमानाःप्रतिदेह
मेनोचक्रुःक्रियानर्तितलोचनाब्जाः ९३
पेफुल्यमानाभरणैःप्रियैस्ताश्चञ्चूर्य
माणाःकृतमानवन्त्याः बंभज्यमाना
वनिताविलासैर्जञ्जप्यमानैर्गदिताः
प्रसादम् ९४ प्रचीकरत्कामवशानु
वर्तिनीश्चिरापनारीर्वितनेषुगात्मभूः
व्यमस्मरत्नामदिरामदःपुनःप्रियाः
पराधात्सरसानपितृणाम् ९५ वि
वर्धितःशीधुमदोवभूनामपत्रप
हि भ्रमचेष्टितानि प्रस्तत्सवारंभरति
नेत्राणामनङ्गरक्षेतसिर्जंभमाणे ९६

श्रमसुदत्कामिजनोव भूभिः शय्यातले
विभ्रमशालिनीभिः अतल्लरंल्लाः पुन
रास्तुपुंस्त्राशीत्समनोसिप्रतिवहराणः ९७
सदनः कुसमेषुताडितानविवेहहृति
ताभुजेजेनान् पुरुषधनितामिराद
विवेष्टः प्रसभं ततोधिकम् १८ अवि
वेष्टदेवत्यकामिनी निजनतत्वाविविधा
रतिक्रियाः अविवेष्टदनङ्ग दीपनं नि
जनेत्र हितं यच्च विभ्रमैः १९ स्तगोपमा
मजगणादात्मसंपदं तदा जनः प्रिय
जनलाभनन्दितः अजीगणात्तणस
हंशीचनोनिशाकरप्रुतिविनिकीर्ण
तामसाम् २० इत्यजैनराघवणीयमहा
काव्येणो चतुःपादे चत्वविंशः सर्गः २४
ॐ श्रीगणेशाय नमः ॐ विनोत्रैतेर्वि
नमति निरेन्द्रो सहान प्रजसाणवनेम

गु॰
जं॰
१४९

१४१

मेस्य व्योतंजेनेः व्योन ··········
··मस्तजयत्नू नमिवाशुथमेम १ क्रा
नाचेमचेपरितोषमनेपुरस्सराविन
पनिःपुलस्तिम श्रवीविशद्दिष्टरव
द्भभूषांसमांसमभिनीकृतवेरिदेहः २
अक्षीणविनेपरिवर्षयास्मिनवोपवि
ष्टोमुनिभिनरेन्द्रे अद्दीनचेताविहिता
प्यनुत्तलदोपविष्टपेदमुवाचवाकाम्
३ विश्वभुवेनस्परवेनभसरकाशाम
नःप्रीतिकरोजनानाम् गजेस्पेयाध्म
इतीश्वरस्तलोकेरहोभिःपरिशुद्धव
द्भेः ४ योहंददात्पेषभवान्समस्ते
विद्धद्भिरामेवितपादपद्मः केनानन
ङ्किःमहशाजनास्तेराज्ञेतिवाकंज
गदमनीन्द्रः ५ जनेरयस्पाङ्किरुपा
सितानामात्वेहष्टमात्रोपिपुनासि ः

लोकम् देवः पुनर्मोहपरीतचित्तैः श्री
मच्छिरमच्छिरमल्लमरहट्टमूर्तिः ६ श्र
वकाङ्गनाः किलयथैवभवः परमत्व
प्याद्भवमपात्मइव शुश्रुवानहंपर
मिदंहितयंत्वयिहष्टमपमविशेष
महो ७ सर्वपात्वपार्त्वयथाश्रिता
न्त्वपाम्मितामातावानथा हपपतेहि
महितमहात्मनोवैभवंपरहितायके
वलम् ८ यथाभिनत्त्ववसाजनाना
मत्तत्वमासिपसभेविचारैः नैष्ठेव
वाह्यान्यभिनतानिध्यायेत्तनूस्थेन
महस्वयेन ९ अतोमृत्तामूर्भवितापि
तःकरोतिव .... लोकवो
पम् प्रामाखिलाशीः सकलापतन्मे
विलोकनेनाक्रमतोनवेयम् १० श्राली
येमेनदृष्णासमर्थेजगाम्यपायुष्मद्

ग्रा॰ पासनेन संकीर्तयिष्यन्ति मतो ...
ने॰ .... मध्येजनाः संश्रितपक्षपा
१५२ ताः ११ कुर्यां न जानामि किमत्रतोषं
त्वय्यागते पूर्यतमे मुनीनाम् अथात्म
मात्मानमसंस्थलोकान्स्तत्पेशुनाम्याग
मेनेनपूतान् १२ सहस्त्रसंख्यामम
मन्तिविहङ्गमसीभुजाः किंक्रियतामम
मीभिः अमीषुनास्यादिभवेषुकावि
मूहाणराजेतिमुनिर्जगाद १३ आन
म्रमौलिविहिताञ्जलिपद्ममारादा
लोकभूपमितिभक्तिविधेयचित्तम्
आशंसिताखिलमनोरथसिद्धिमेतं
प्रीतिप्रसन्नवदनेमुनिरित्युवाच १४
इत्यजैनराघवीये महाकाव्ये पञ्च
विंशः सर्गः २५ श्रीगणेशायनमः से
सारवा ... नयितानवत्वेषु

स्मृत्वाक्रमानिकरो .... यति
त्रिलोकीकोस्कामसंस् ...... पामिध
तोभयान्तान् १ समुद्धृचेता .....
....
.... मज्जन्तिनदीपका
नेराशेपतत्त्वामस्वमूढविता: २
वितन्हरन्त्याशुगुणास्त्वदीया:शश
यशांसिहिघनोयण्याजो श्राङ्कस्यैतके
ननवभ्रमन्तोकीर्णाशारश्चन्दनिभे
वकीर्ति: ३ सद्यानुवान्सर्वजनैकसे
व्य:स्मृभक्तेनकश्चारितेनवदीयम् हो
स्मृतेचप्रणतिंगतानामपूर्वमेत
नवराजहृतनम् ४ भवाम्बुभावारप
र:पृथिव्याजयत्रभीष्टश्चस्वरेश्वरस
भवन्महस्मृक्तादयतितितीशाल्किशोप
श:तोमसिवन्धुगोरम् ५ पक:सभो

ग
जं·
१५३

रुरवचिनासियस्माजनः शिरोभिः प्रण
तस्तनस्त्वाम् यशःपुरःकः स्तवेनेन
राजन्मुदा गुणान्मन्ति नुष्टे गुणेज्ञ ६
वितं नभः कल्पमिदं महिम्ना पुष्टे यश
143 स्कास्यति तेन वितम् त्वेहंसिमानन्व
शिरस्कमेकस्त्वनो महेशस्तुमयनोसभू
पाः ७ त्रिदशपत्रुकल्पमिदं यत्र लेशे
षाथत्रुष्यापशमतो नरेन्द्राः मन्मयत्रु
कास्यति को हि षस्ते याज्ञक्ष्मालोक
भवत्तमाजो ८ यत्स्वानमस्कृत्य करोति
सेवां लक्ष्मीपुरस्कृत्य मयाति गेहम्
हिषस्तनडेक्ष्कनकर्मकारी वहिष्कृ
तः स्वाच्चतिराजसौख्यात् ९ अवि
कृतेतेनपयस्ति लोकांयेनिष्क्रये
नेगातवाल्कनस्य तिरस्कृतास्त्वाशुप्र
णाःपरेषांतिरस्कृतस्यात्मनिवाच्यदोषः १०

योहिक्करोतितवयिकंचिद्दापितस्माद्द
वेतिक्करणेविधाय चतुष्करोषिप्र
सभंसमनःपात्रेकृतेभूरिफलेहि
सर्वम् ११ हिक्कुर्वतोशातवयिस्तुत्वती
पूर्तस्वि:करोतिशवविमूढचेताः वि
वेष्टितेनसमभवत्तमेतत्तमपिक्करोम
न्निमिवप्रदीप्तम् १२ ज्ञानाशनेनप्रश
मंप्रयातेसपिक्करोत्यन्यविमूढचेताः
ससेवतेत्यपरिमुच्यघत्नाधनुष्करो
रेसशरंदधानम् १३ अतःकृककामि
नमस्कृतःशोषत्रपाःप्रजायास्तस्मा
मनस्कामकरत्नमेकः हेलावलोवा
सितवायतलेनभान्यपकसमहीय
रावा १४ विधायशास्यात्रमनन्यतसे
तेजस्कुशाग्रीयमतिंदधानम् तंहृ
त्यरक्कुभविभेददलंकुर्वीतकःशत्रु

रा
मेः
१४४

मनल्पबुद्धेः ८५ शिरस्यदंद्येन चपा
दपीठकृतं त्वदीयं नमतादरेण श्रप
स्यदंतस्य निरस्तभूतः करोति राजल
क्ष्मयाधिपस्य ८६ सद्धापयेनाभिहतो
वलानिरि - - - - - - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - - - - - गाडेषु संस्तुत
दर्शोसहस्वंप्रामल्लरामाडिहसे - - -
- -
- - - - - - - - - - - - - - तिपालमस्येत
देवचक्रविपिनेषु हिंस्राः ८८ त्वहूव
तियोनमाधुलोकेन सिद्धजिद्धतिवास
विस्त्वयीशे नेवाणहतं महाजिमध्ये
सद्धापयिद्धतिदीर्घकालमेतत् ८९ सिद्धे
दयिषुः प्रवद्धकस्यात्त्विसाद्दयिषु सीति
हियोभयात्वम् पुधियत्स्मसमं किमत्रवि
वेनसिसाहयिद्यमिवापरं किमेतत् ९०

उपसर्गात्मनोति नादेयतोयेभिषर्वे
दथानेष्विवादशास्यभ्यस्तुवडणा
यप्रोक्ताहितोभिष्टवताजनेनप्राया
नज्ञानातिजनिजडःस्वशाकिम् २१
यद्वारितेनाप्यभिषिवितस्वमथिष्टि
नःस्वन्दनसाहवाय नस्योपचारस्य
फलंविशुद्धसन्येनवात्रस्वलितेन
तेन २२ निषधतिवन्मसेरणायःश्चि
नःपरिहृभ्यजडःसगर्वम् नार्यो
भ्यषिच्यानिहतस्यतस्यकपोलभित्ती
णायनोत्रपातेः २३ मदीयपौत्रेपरि
मृद्धचित्तेकण्ठेनपर्यष्टजरापदाश्रु
विवेकिनाशक्तिसमन्वितेनवधावि
धेयंमहयोध्यपत्र २४ विहाभवाने
वगुद्वन्विलोकयन्तुरानिषीदत्सतिस्थ
मेण...

ग॰ जं॰ १४५

145

..... विष्टभ्य गात्रे मम सत्त्वशाले २५
करोम्यवष्टम्भमहं जनस्य यः कारणे
नापि विनाशयाति नस्यातिमानैकप
रस्य ङ्कमः पश्याम्यवष्टम्भमहं विना
शम् २६ ये..... घज्झीषणमारुत
नैनरामिषानान्मृषोनिशाटाः नैरय
निवामवलोक्य नूनं न व्यसनत्रुक्कि
नजीवितापाः २७ वकस्य विस्पर्यैवरू
नमेकान्तमेवन्तपरं दशास्यम् ने
तस्य स्मामवनारणस्याश्रमस्थितस्
श्रमपरिक्लृताङ्गाः २८ वंश्रमषीकाः
कवचानि येषां शरेः शरीरैरजनीव
राणाम् नश्रमसीव्यन्भवतश्च येनो
यथास्थितालैयमयानयोऽहि २९ नैन्द
स्य पर्यङ्कहन्तसंश्लेषवेनसः प्रस
तहन्तनापि पर्यस्करोमोलनयामहीयः

पर्यङ्कतास्त्रात्विशिखलतास्थान १०

यानास्तु पर्यङ्कजनाह्वश्रीस्त्रानेव

पर्यस्वजनास्तुभीतिः कथोद्भयाद्य

जनता . . . . नेथ्यस्तवंस्ता

विजिताभयेन ११ विष्यन्दमानेन

स्वारिनायानेत्रोत्तुनाकस्पकृतेन

नाघः विस्पन्दमानेनचहर्षजेनव

स्तूनानेजलितोहिंसामः १२ विष्क

लैरीत्वध्यरिमानसानोहृष्टमनःकस्म

नयानितोषम् नि . . . .

. . . . नमायात

मन्तुहि: १३ पकःसहस्तेणारणे

करांणं . . . .

. . . . पकोस्तुवोभावमिवा

हिराजोविष्कंभितंत्वंपरसेमसमीशः

१४ यशोधींकृसंस्तुत्वाव्वीरलोकानसो।

ग
मे:
१५९

हि यस्य भीतास्त्रिलोका नैतस्थित्वेत्वाद
शास्तनतानांस्त्रद्वालित्रासभाजो वि
नूप्राः १५ ... ... नेमेस्मरतादेह
भाजा पूर्वचौरास्तत्वमे वालविद्रुम
भीमानस्त्रागालविध्वलोकानाका
रोयमूढमात्मोतिसत्वम् १६ श्रीशो
मच्छायया वेपरीतस्त्वापद्मोहैपाव
मित्रेषु कुर्वन् श्रियिहोमहेखिणारा
वणेन प्रेद्दे विद्येषद्गणे पारितोसि १७
जातेन मस्येन मुदे प्रपातामानरूपा
यस्य पितृरूपसाच मातृपाशावाशण
संकथायां सदृतिशायां नदूसा म्रजा
तः १८ यदिमेतनयोनमेद्वन्ते
द्युधिनिस्त्वातमतिर्विभूयहरात
रचितानुडुलिघडू मन्मलिंस्त्वकिम
भिध्यात्कशालेनतोननतस्य १९

146

श्री ...... सिद्धवीरस्य शिष्यौ कलापभूमि
ष्ठमर्कमिव दीप्रकरं दविष्ठम्। गोष्ठी
गतेषु निवरंष्वभविष्टरस्यसमेपष्टमि
त्यभिदधे वचनं नरेन्द्रः सप्तमसत्या
प्यनिष्णावरेशो स्तानातुलिसेपतश्चक्र
वस्तम् समानयते मुनिपादमूलेश्रेष्ठो
प्यभूत्वा समपुर्यिष्टिरस्य ५० द्विष्टतमेवि
तमस्तुष्यलेट ष्टाप्तुलत्सिपरमेष्ठितस
म् सविष्टरोवेदवतष्टपीयोत्तुत्रष्टमे
नोहहतारुपनानम् ५२ पुज्जिष्टदधेव
तनर्धदीयाचितेनगताम्रुषमेणशी
घ्रम् तेरावणंप्राप्यतेवहिष्ठेडष्यमि
मण्यास्तुत्तुने: समीपम् ५३ यष्यावदास
पितराजमत्क्रियोगुरोः समीपंविद
यद्वपुष्ठम् उपासितो न च शिराल्तद
त्वभिः स पर्यसेसिच्चितसम्मदोद्वैः ५४

रा
जै॰
१८१

सप्रश्रयसेत्यश्च वापि यस्य स्वेच्छागतं
नापि जनोत्र तस्य सन्तुसमुद्भूतमपि
प्रयोक्तापि ताभिनःस्तं भमुपागतस्य
४५ शुक्रे प्रतिलंभनतन्नरिव्रजाम्भो
वाणपातैः सहसात्यसीछिवत् शुक्र
स्याज्ञोद्भुतमभ्यधीबहस्थीत्यादशा
सेसन्त्पोव्यलोकयत् ४६ मृत्योगमि
छमसुदेमुनीन्द्रोमानाद्दशास्ययदि
नाम्यसोष्पत् स्नातानलिंमतमुदी
त्यलोकश्चिन्तेसमग्रे.........
४७ तस्यासभार्यात्वपलोकदृष्ट
यापि.......... दहिजलोक
मध्ये..............
मुस्लमथपूर्णचन्द्रशोभाकरणेनवि
निपःसपादपस्य गुरुणावचसाकृताभ
उत्तोमहदेकासनमेवमेजतस्मै ४८

रत्नद्युतिसमर्पणेन हृद्यार्द्रकोणो व
ति भासिताखिलासनः स्वरुचापरि
हेहृणीयशोभं कुर्वाणो विरमासने
स्थितो तो ५० सुकाषयारादपि कोट
रावणं समुच्छमग्रेवणमाशुषट्पदः
जनालैष्येतन्नष्टपं न रावणं श्रयक्ति
शिष्टं कुर्विताम्नपागमे ५१ पपाततो
घस्रवणाशरीरिणं विरायहृष्टिंद्वपेतो
नरावणे स्तितश्च दालीकुररा वितेव
तेयथोवितेयाजिनशारिकावणम् ५२
खापयान्तवणमिवालीफोमन्तापवि
च्छेदसंयुता शारवणोगतांत्रसंकाशो
कनकाब्जवनमद्विरिवाश्रितो ५३ स
तवणमिवाललोकन्तापेनेमख्येस
भमागताद्रुदग्यो फलिनासवणं
पमेवदेहोसुसुभातेचदिनाद्रुमैम

ग
जे॰
१५८

148

हृष्टो ५४ दशावदनवक्त्रः समीपभा
जोद्भुतपराङ्ः त्वविविधायिकल्पकोच
म त्वदिरवर्णनिभजनोत्तमेनेल्प
वक्त्ररिह्नवर्णाभमील्लमालाः ५५ हृष्टो
वर्णावलिवरहहृष्टिन्दपशोभादहशो
जनेननत्र नक..............
नापसांम्यतामासायनिशाचरेशाका
न्तिः ५६ हृष्टोवननीलवर्णसद्भ्रुः विद्या
णःस्तणदाटपः सभायाम् नकीर
वनस्यनाप.............. छाय
नयानिरीक्ष्यभूपम् ५७ शरवाहनस
ह्योवितःस्तुभेभूमिपतिर्जिताह
नम् हृष्टोहेणमिवांस्तुमानहिवेक्त
वन्माननयावि.............. ५८
प्राप्तामरैयेपायिणिगान्यराक्षकषा
यपायिनः सेवार्थमुपागताः सभो

ददृशुल्लानुचिन्तासनाश्रयो ५९ ...
रथिरपद्माश्वकघाघपार्थिनः सेवा,
ण... ... ... नाथनाथ्यः स
गपणचेतसाम् मानयन्दशाननेशा
ज्ञातेन दृष्टः पुलकिना ६० वारिपण
भाजनैः केचित्कचित्तगापणभोजनैः
परितोषवाहेणचेतसाजननाशतानि
दृष्ट्वान्नृपः परितोषवाहिणिसचेतः
६१ परितोषभगानिरीस्पलोकेनयता
त्रुनिमुनेनि ... ...
महतेगणायसख्यमनघवापेणसमे
खिलेनसार्धम् ६२ सगपिणलत्रजना
... ... पुरस्तेराजेतिमूर्धाप्रणि
पत्यवाकाम मुनीश्वरे ... ...
... नमुक्तिप्रतिरवैः पुण्यनदस्त
भन ६३ प्रणिधानपरोस्मितात ...

ग
नै॰
१४५

...... स्मिभवामिकस्य कस्य
नवदेहवतोयथ्यातुणानांप्राणिमा
ना... संधेनानाम् १४ प
मयतकः शिवानितभ्यंदानानांवजग
ति...... लायतेषाम् परिणमति
वावत्रुषुमांसंडरिनंदर्शननतोपितेः
महात्मन् १५ प्राणिहेस्मिजनस्युक्र
तानांप्राणियामीस्वरयस्यमल्पिरंतम्
प्राणियातिश्वभस्यनत्रवातः प्राणयेत
स्तुपयातित्र...... १६ ....
.. स्मतिनस्मसर्वेवैरंपरिणिह्मातिवि
पञ्चनन्तोणन प्राणिव......
वाकयानबीजेप्राणिवित्रुनेतवयः
समेतस्यपूजाम् १७ प्राणि...... स
शात्रुचानिप्राणिवोप्तासततेमयवल
सः नवयःसमेपेनिपादस्मृतेकिमुततं

समुपैधियस्यगेहम् ९८ ....
गच्छतत्रावलोयलंकाप्राणिगच्छास्यह
मप्युत्तयाते सुनिमित्यवदन्सनिम
हात्मत्सग्रुवीप्राणिनियःस्थितोलोके
ते ९९ प्राणिणिर्वदाद शास्यःकृतवा
मेनसह तयायसौख्यम् तजीवितस्त
च्चनेनगाणोमलिंदैःसहयमयलि
कालम् १० पौत्रेणसमायुनाभवतो
.... येसमवाप्यशक्तिभाज
म् तरसाभुविनत्रहाण्यतेकःसमि
त्यागतिःपदंविभूतेः ११ भवतातुम
ताःपुराब्रह्मणालस्याप्याप्र ....
.... डःखेम लोकात्तरवासिन
स्त्रशोकेयावत्सौरजनस्यसंत्रहणेः १२
भवन्तमाः .... ननोयत्र
यात्तलंकांपुनरागमाय ....

··तेयावदभर्तृकाणांदुरन्तहेमन्तं··
······ प्रयाणमापादयशावणस्प्र
यायमानंपरिसान्त्वयेनम् माया··
·················· स्याप्रयाणिस्तवेषा
विरोधी ७४ प्रयापणस्यास्पकथापि
मेयस्तुचाविघ्न········ णमत्रू:म
प्रयापणिस्यास्तुचशावणस्समेवि:
········ किंतु ········· ७५ प्रया
घ्यमाणस्वजनेनमात्वप्रयाघ्यमाने
चतथादशास्यम् स्तुवंकृत्यामाचिंति
सीतमाणोवियोगमीतूणिमतोमता
स्मि ७६ प्रयापणीयविरहेत्वदीयेका
लक·········· हीविरहंकरोति
ग्रप्र·········· नप्रेत्रू:णितेतु
करोतिलक्ष्मी: ७७ स्वल्पदे······
············ ननरेन्द्रलोका:

उपागमं प्रस्तुतकुर्वनेनेप्रतितणं
सर्वस्वागमानाम् ७८ यद्विंशाश्र
कस्तेनमहापदंाश्रयसांप्रभवनेयु
दात्मनः पाप्मनांप्रपवनेचभूयसां
तत्मिनाकिनइवालितेवत्तुः ७९ स्व
स्वभावमहिंमाश्रसतिभंसत्तु ....
..... भवरित्तुप्रवेपनम् आपदो
.... मेवनंतेनविस्फरि
ववन्धमेजनैः ८० सर्विष्याद्रेयेवक्त्रू
त्तावलानामायाह्वित्तावीत्तमाणारणा
य बाणज्वालालीढकाया ......
.... व्योवोवेरिपर्लविपन्से ८१ बा
न्यवप्रपर्दिनीसेनात्वरकूपेगेन ..
.... वरा नवसमुद्राभामिव
न्यिवहत्तानिवारी ....
.... ८२ श्रुनाश्रुः ततः श्रुभोभूपति

गा॰
जे॰
२५१

तस्मुनाचः स्मामा - - - - - - - ह्माचितपू
र्वमत्वः मुनिर्यियासल्लनयेनसार्ध
मूजामवापाहितचित्ततोषाम् ८३ -
- - - - - - - ताप - - - - - - - - - - म
एडल - - - - - - - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - नेदशास्मान्तिकम्
८४ ऋष्यकेटश्पतेस्मागतेविक्षितैः
- - - - - - - - - - - - - - - - - - - -
तपदानाटोरनाम् ८५ गमनलि
ह्स - - - - - - - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - - - - - - - - -
लिङ्गाभ्यन्तरमवरम् कुतूहलप्रस्र
पराबलोतामुष्यवाङ्कोत्रविलेचि
गोचरम् सरोजलिङ्गनादमहोहरव
रंसदासवाङ्कःत्रवभूजतालयम् भये
यतश्चकतवरकेचलैम - - - - - - - -

151

नारजनीवरेशः बोद्धापिपुत्रस्यपना
यिपोधेनालब्धलब्धाखिलवित्तराशिः
श्रम्पासास्य जित्वत्वमिलोकत्रपाक्षित
.... त्रुभ्रुत्वाभिर्देवगणैर्विवर्जि
तम् दशाननस्यान्तिकमारुरुक्षत
स्तदाद्रुक्रोकेगशनेन त्रुष्पकम् पिफ
लिष्णुरिवपादपः ....
दशास्यंजित्वनिष्ठुरस्य ....
.... पदेशापस्यविभुर्न
....
शाकि
मद्वारिणायत्नलब्धंविलसद्वसमि
तोलसम्पताकम् शाक्षोटि
ज्झोपितापुष्पभुजेनराघिपेनमद्दो
.... नभुजःपरि
रध्यमुक्तः नत्वाष्पकंप्रहृतत्वे
गम्भीरवोधमारोहदाप्तगुरुणामह

रा॰ अ॰ १५२

गत्तसेन्द्रः समाह्निर्यंसमुपेयु···
·········· जैवनेमालावलीन
मधुलिह्वतिनिर्भरेण आदित्यमार्ग
पतितेनसेवुच्छकेणशयाप्रवदूदग
रुणाप्रयर्योदशास्यः इत्यर्जुनराव
णीयमहाकाव्येसप्तविंशःसर्गः स
माप्तंचेदमर्जुनरावणीयंमहाकाव्यं
समाप्तम् शुभम् ॥

152

नं० ५३-६५-घ
रावणार्जुनीयम् (काव्यम्)
पत्राणि १५२ (सम्पूर्णम्)